

Broniarz: Warunki pracy i płacy nauczycieli są dalekie od idealnych str. 4-5

Balczun: Plan restrukturyzacji JSW jest wdrażany za mało dynamicznie str. 8-9

Chorzów chce pieniędzy od marszałka województwa na rozbiórkę estakady str. 6

Nr ISSN 2353-6195
Nr indeksu 350-079

magazyn

DZIENNIK ZACHODNI

LAT

Piątek 29.08.2025 | Nr 200 (24 351)
Cena 6,00 zł (w tym 8% VAT)
www.dziennikzachodni.pl

Przyloty

10:15	10:45	11:00	11:15	11:30	11:45	12:00	12:15	12:30	12:45	13:00	13:15	13:30	13:45	14:00	14:15	14:30	14:45	15:00	15:15	15:30	15:45	16:00	16:15	16:30	16:45	17:00	17:15	17:30	17:45	18:00	18:15	18:30	18:45	19:00	19:15	19:30	19:45	20:00	20:15	20:30	20:45	21:00	21:15	21:30	21:45	22:00	22:15	22:30	22:45	23:00	23:15	23:30	23:45	24:00	24:15	24:30	24:45	25:00	25:15	25:30	25:45	26:00	26:15	26:30	26:45	27:00	27:15	27:30	27:45	28:00	28:15	28:30	28:45	29:00	29:15	29:30	29:45	30:00	30:15	30:30	30:45	31:00	31:15	31:30	31:45	32:00	32:15	32:30	32:45	33:00	33:15	33:30	33:45	34:00	34:15	34:30	34:45	35:00	35:15	35:30	35:45	36:00	36:15	36:30	36:45	37:00	37:15	37:30	37:45	38:00	38:15	38:30	38:45	39:00	39:15	39:30	39:45	40:00	40:15	40:30	40:45	41:00	41:15	41:30	41:45	42:00	42:15	42:30	42:45	43:00	43:15	43:30	43:45	44:00	44:15	44:30	44:45	45:00	45:15	45:30	45:45	46:00	46:15	46:30	46:45	47:00	47:15	47:30	47:45	48:00	48:15	48:30	48:45	49:00	49:15	49:30	49:45	50:00	50:15	50:30	50:45	51:00	51:15	51:30	51:45	52:00	52:15	52:30	52:45	53:00	53:15	53:30	53:45	54:00	54:15	54:30	54:45	55:00	55:15	55:30	55:45	56:00	56:15	56:30	56:45	57:00	57:15	57:30	57:45	58:00	58:15	58:30	58:45	59:00	59:15	59:30	59:45	60:00	60:15	60:30	60:45	61:00	61:15	61:30	61:45	62:00	62:15	62:30	62:45	63:00	63:15	63:30	63:45	64:00	64:15	64:30	64:45	65:00	65:15	65:30	65:45	66:00	66:15	66:30	66:45	67:00	67:15	67:30	67:45	68:00	68:15	68:30	68:45	69:00	69:15	69:30	69:45	70:00	70:15	70:30	70:45	71:00	71:15	71:30	71:45	72:00	72:15	72:30	72:45	73:00	73:15	73:30	73:45	74:00	74:15	74:30	74:45	75:00	75:15	75:30	75:45	76:00	76:15	76:30	76:45	77:00	77:15	77:30	77:45	78:00	78:15	78:30	78:45	79:00	79:15	79:30	79:45	80:00	80:15	80:30	80:45	81:00	81:15	81:30	81:45	82:00	82:15	82:30	82:45	83:00	83:15	83:30	83:45	84:00	84:15	84:30	84:45	85:00	85:15	85:30	85:45	86:00	86:15	86:30	86:45	87:00	87:15	87:30	87:45	88:00	88:15	88:30	88:45	89:00	89:15	89:30	89:45	90:00	90:15	90:30	90:45	91:00	91:15	91:30	91:45	92:00	92:15	92:30	92:45	93:00	93:15	93:30	93:45	94:00	94:15	94:30	94:45	95:00	95:15	95:30	95:45	96:00	96:15	96:30	96:45	97:00	97:15	97:30	97:45	98:00	98:15	98:30	98:45	99:00	99:15	99:30	99:45	100:00	100:15	100:30	100:45	101:00	101:15	101:30	101:45	102:00	102:15	102:30	102:45	103:00	103:15	103:30	103:45	104:00	104:15	104:30	104:45	105:00	105:15	105:30	105:45	106:00	106:15	106:30	106:45	107:00	107:15	107:30	107:45	108:00	108:15	108:30	108:45	109:00	109:15	109:30	109:45	110:00	110:15	110:30	110:45	111:00	111:15	111:30	111:45	112:00	112:15	112:30	112:45	113:00	113:15	113:30	113:45	114:00	114:15	114:30	114:45	115:00	115:15	115:30	115:45	116:00	116:15	116:30	116:45	117:00	117:15	117:30	117:45	118:00	118:15	118:30	118:45	119:00	119:15	119:30	119:45	120:00	120:15	120:30	120:45	121:00	121:15	121:30	121:45	122:00	122:15	122:30	122:45	123:00	123:15	123:30	123:45	124:00	124:15	124:30	124:45	125:00	125:15	125:30	125:45	126:00	126:15	126:30	126:45	127:00	127:15	127:30	127:45	128:00	128:15	128:30	128:45	129:00	129:15	129:30	129:45	130:00	130:15	130:30	130:45	131:00	131:15	131:30	131:45	132:00	132:15	132:30	132:45	133:00	133:15	133:30	133:45	134:00	134:15	134:30	134:45	135:00	135:15	135:30	135:45	136:00	136:15	136:30	136:45	137:00	137:15	137:30	137:45	138:00	138:15	138:30	138:45	139:00	139:15	139:30	139:45	140:00	140:15	140:30	140:45	141:00	141:15	141:30	141:45	142:00	142:15	142:30	142:45	143:00	143:15	143:30	143:45	144:00	144:15	144:30	144:45	145:00	145:15	145:30	145:45	146:00	146:15	146:30	146:45	147:00	147:15	147:30	147:45	148:00	148:15	148:30	148:45	149:00	149:15	149:30	149:45	150:00	150:15	150:30	150:45	151:00	151:15	151:30	151:45	152:00	152:15	152:30	152:45	153:00	153:15	153:30	153:45	154:00	154:15	154:30	154:45	155:00	155:15	155:30	155:45	156:00	156:15	156:30	156:45	157:00	157:15	157:30	157:45	158:00	158:15	158:30	158:45	159:00	159:15	159:30	159:45	160:00	160:15	160:30	160:45	161:00	161:15	161:30	161:45	162:00	162:15	162:30	162:45	163:00	163:15	163:30	163:45	164:00	164:15	164:30	164:45	165:00	165:15	165:30	165:45	166:00	166:15	166:30	166:45	167:00	167:15	167:30	167:45	168:00	168:15	168:30	168:45	169:00	169:15	169:30	169:45	170:00	170:15	170:30	170:45	171:00	171:15	171:30	171:45	172:00	172:15	172:30	172:45	173:00	173:15	173:30	173:45	174:00	174:15	174:30	174:45	175:00	175:15	175:30	175:45	176:00	176:15	176:30	176:45	177:00	177:15	177:30	177:45	178:00	178:15	178:30	178:45	179:00	179:15	179:30	179:45	180:00	180:15	180:30	180:45	181:00	181:15	181:30	181:45	182:00	182:15	182:30	182:45	183:00	183:15	183:30	183:45	184:00	184:15	184:30	184:45	185:00	185:15	185:30	185:45	186:00	186:15	186:30	186:45	187:00	187:15	187:30	187:45	188:00	188:15	188:30	188:45	189:00	189:15	189:30	189:45	190:00	190:15	190:30	190:45	191:00	191:15	191:30	191:45	192:00	192:15	192:30	192:45	193:00	193:15	193:30	193:45	194:00	194:15	194:30	194:45	195:00	195:15	195:30	195:45	196:00	196:15	196:30	196:45	197:00	197:15	197:30	197:45	198:00	198:15	198:30	198:45	199:00	199:15	199:30	199:45	200:00	200:15	200:30	200:45	201:00	201:15	201:30	201:45	202:00	202:15	202:30	202:45	203:00	203:15	203:30	203:45	204:00	204:15	204:30	204:45	205:00	205:15	205:30	205:45	206:00	206:15	206:30	206:45	207:00	207:15	207:30	207:45	208:00	208:15	208:30	208:45	209:00	209:15	209:30	209:45	210:00	210:15	210:30	210:45	211:00	211:15	211:30	211:45	212:00	212:15	212:30	212:45	213:00	213:15	213:30	213:45	214:00	214:15	214:30	214:45	215:00	215:15	215:30	215:45	216:00	216:15	216:30	216:45	217:00	217:15	217:30	217:45	218:00	218:15	218:30	218:45	219:00	219:15	219:30	219:45	220:00	220:15	220:30	220:45	221:00	221:15	221:30	221:45	222:00	222:15	222:30	222:45	223:00	223:15	223:30	223:45	224:00	224:15	224:30	224:45	225:00	225:15	225:30	225:45	226:00	226:15	226:30	226:45	227:00	227:15	227:30	227:45	228:00	228:15	228:30	228:45	229:00	229:15	229:30	229:45	230:00	230:15	230:30	230:45	231:00	231:15	231:30	231:45	232:00	232:15	232:30	232:45	233:00	233:15	233:30	233:45	234:00	234:15	234:30	234:45	235:00	235:15	235:30	235:45	236:00	236:15	236:30	236:45	237:00	237:15	237:30	237:45	238:00	238:15	238:30	238:45	239:00	239:15	239:30	239:45	240:00	240:15	240:30	240:45	241:00	241:15	241:30	241:45	242:00	242:15	242:30	242:45	243:00	243:15	243:30	243:45	244:00	244:15	244:30	244:45	245:00	245:15	245:30	245:45	246:00	246:15	246:30	246:45	247:00	247:15	247:30	247:45	248:00	248:15	248:30	248:45	249:00	249:15	249:30	249:45	250:00	250:15	250:30	250:45	251:00	251:15	251:30	251:45	252:00	252:15	252:30	252:45	253:00	253:15	253:30	253:45	254:00	254:15	254:30	254:45	255:00	255:15	255:30	255:45	256:00	256:15	256:30	256:45	257:00	257:15	257:30	257:45	258:00	258:15	258:30	258:45	259:00	259:15	259:30	259:45	260:00	260:15	260:30	260:45	261:00	261:15	261:30	261:45	262:00	262:15	262:30	262:45	263:00	263:15	263:30	263:45	264:00	264:15	264:30	264:45	265:00	265:15	265:30	265:45	266:00	266:15	266:30	266:45	267:00	267:15	267:30	267:45	268:00	268:15	268:30	268:45	269:00	269:15	269:30	269:45	270:00	270:15	270:30	270:45	271:00	271:15	271:30	271:45	272:00	272:15	272:30	272:45	273:00	273:15	273:30	273:45	274:00	274:15	274:30	274:45	275:00	275:15	275:30	275:45	276:00	276:15	276:30	276:45	277:00	2></
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	------

TYDZIEŃ Z NASZĄ GAZETĄ

„DZIENNIK ZACHODNI”
● przy SOBOCIE
tłumaczy, radzi, bawi...PONIEDZIAŁEK
● DODATEK SPORTOWY
Wyniki, tabele i analizyWTOREK
● PULS BIZNESU
Przepisy prawne, opinieŚRODA
● STRONA ZDROWIA
Jak zadbać o siebie i bliskichCZWARTEK
● POD PARAGRAFEM
Historie kryminalnePIĄTEK
● PULS POLSKI
Reportaże i publicystyka

ZAMÓW PRENUMERATĘ: tel. 32 555 02 05, bok.prenumerata@polskapress.pl, prenumerata.dziennikzachodni.pl

KALENDARIUM

1885

Gottlieb Daimler, niemiecki inżynier, uzyskał patent na pierwszy motocykl spalinowy napędzany benzyną (zbudował go z Wilhelmem Maybachem).

2017

Sebastian Karaś jako pierwszy w historii przepłynął w pław Morze Bałtyckie z Kołobrzegu na duńską wyspę Bornholm (100 km w 28 godz. i 26 min).

1929

Niemiecki sterowiec „Graf Zeppelin” zakończył w amerykańskim Lakehurst – trwający od 8 sierpnia – lot dookoła świata. Pokonał 49 618 km.

2021

W Piaskach Szlacheckich (woj. lubelskie) odsłonięto tablicę upamiętniającą pioniera przemysłowej produkcji zegarków Antoniego Norberta Patka. JJ

29 SIERPNIĄ 2025

Dzisiaj 241. dzień roku.
Do końca roku 124 dni.

Dzień będzie trwał 13 godz. 47 min, jest krótszy od najdłuższego o 3 godz. i 0 min i dłuższy od najkrótszego o 6 godz. i 5 min. Do końca astronomicznego lata pozostało 23 dni.

Dzisiaj imieniny obchodzą: Andrzej, Beata, Beatrycze, Flora, Jan, Krescenty, Michał, Racibor, Sabina, Sebbus

Z sierpniowych przysłów:
Gdy sierpień w upały zbywa,
lato długie zwykle bywa.

DYŻURNY DZ

facebook.pl/dziennikzachodni
s.kwiatkowski@dz.com.plDzisiaj od godz. 9 do 15
jestem reporterem dyżurnym. Postaram się odpowiadać na wszystkie interesujące Państwa kwestie.Szymon Kwiatkowski
513 585 837

Pogoda w regionie

Dziś

Dzień
29 °C
Noc
17 °CBarometr
1006 hPa
Wiatr
płd.-zach. 25 km/h
Biomet
niekorzystny

Sobota

Dzień
24 °C
Noc
19 °C

Niedziela

Dzień
25 °C
Noc
17 °C

Poniedziałek

Dzień
29 °C
Noc
15 °C

W te dni z deszczem słońca też nie zabraknie, ale może również zagrzmieć

Marcin Zasada

DONCIĆ W KATOWICACH. DROGA KOSZYKÓWKO, JA TEŻ DAŁEM CI WSZYSTKO

Gdy widzę Lukę Dončića w Katowicach, myślę sobie: „Droga koszykówko”. Za bajtla wszyscy tukliłmy w futbol, poza zimą, bo wtedy pod hasiakiem na Knajfeldzie wyciągaliśmy poklejone kije marki Smoleń i graliśmy w hokeja. Ale pamiętam, jak na dachu budy z brzęczącym transformatorem ktoś powiesił kosz. I namażał farbą: „Enbiej ekszyn fantastik”. Wtedy nie wiedziałem nawet, po jakiemu to. Do dziś to jedyny sport, dla którego zarywam noce.

Kosz składał się ze starej opony, deski, która robiła za tablicę i żerdzi, które trzymały konstrukcję na dachu. Gdy obok tukliłmy w futbol, jakieś stare konie urządzały mecze PCS Śląsk Wrocław – Stal Bobrek Bytom. Zaczyna się jak opowieść z cyklu: „Było nas jedenaścioro, mieszkaliśmy w jeziorze...”, ale hej, słyszeliście kiedyś o latach 90. w Bytomiu? Niedługo po tym, jak z mody wyszły czarno-białe telewizory, o „enbiej ekszyn fantastik” zaczęli opowiadać mi Włodzimierz Szaranowicz i Ryszard Łabędź. To pan Włodzimierz mówił na powitanie: „Hej, hej, tu NBA”, po czym komentował fragmenty meczów, o których dziś powiedziałbym: „samo gęste”. Barkley kontra Jordan. Malone i Stockton vs Payton i Kemp. Epickie zapasy wielkich centrów: Ewing, Robinson, Olajuwon, Mourning i – przede wszystkim – O’Neal. Dzisiaj bardzo nie protestuję, gdy ktoś mówi, że lata 90. to była złota era amerykańskiej koszykówki.

Basket wjechał w nasze życie jak sojowe latte na posiedzenie miejskich aktywistów. Mecze i urywki nagrywałem na VHS, nie tylko te w polskiej telewizji. Niemiecki DSF miał swoje bloki o NBA, też były piękne, z niemieckim komentarzem. „Eddie Jones dunk! Kein respekt für Duncan!”. Za to kein respekt zakochałem się w Los Angeles Lakers, podnoszących się z gruzów po dawnej epoce showtime. Nick Van Exel, Eddie Jones, Cedric Ceballos, Elden Campbell, Vlade Divac – to była dla mnie pełnia „ekszyn fantastik”. Potem jeszcze na moment z koszykówką przeprosił się Magic Johnson, chwilę potem w LA zameldował się wielki Shaquille O’Neal i – przede wszystkim – w 1996 roku Lakers wybrali w drafcie chudego, aroganckiego maślaka prosto z liceum. Nazywał się Kobe Bean Bryant.

Tamte emocje byłyby pewnie ciekawostką na miarę ekscytowania się golfem, gdyby nie koszykówka na wyciągnięcie ręki, która w latach 90. była na Śląsku prawie tak samo cudowna, jak ta u Szaranowicza i Łabędzia. Bobry Bytom z Bacikiem i Plutą, z pierwszymi Amerykanami, którzy robili na parkiecie amerykańskie rzeczy... Wyobraźcie sobie halę, w której śmierdziało smołą (podobno to podkłady kolejowe użyte przy budowie) i ciepło z dachu. I spróbujcie połączyć to z dźwiękiem, jaki wydają pełne trybuny po raz pierwszy widzące na własne oczy, jak pan Yohance Nicholas frunie nad obrońcami i wściekle pakuje piłkę do kosza. Ja myślałem, że złamię. Mecze z Wrocławiem, Pruszkowem i te najlepsze: z Pogonią Nowy Bytom. Antoine Joubert trafiający za trzy w tłoku większym niż w kolejowym wagonie 2 klasy nad morze. Ekszyn fantastik na Szombierkach.

Droga koszykówko, my robiliśmy to samo. Na bytomskim Torkacie jeden kosz był niższy niż reszta, przy dobrych wiatrach dało się zapakować i poczuć, jak to jest. Ale częściej czułem, jak to jest skrócić kostkę tak koszmarnie, że po godzinie przypominała golonkę tyranozaura.

Droga koszykówko, dałem ci wszystko: pasję, siły, nadzieje. Zbierane przez rok oszczędności na pierwsze Reeboki Van Exela, na wszystkie numery miesięcznika „Magic Basketball”. Raz wygrałem skarpety z logo NBA, te same, które widziałem u Amerykanów na treningach Bobrów. Farmazoni nie przysłały. Kiedyś na treningu trafiłem trójkę, spojrzałem w stronę ławki i widziałem, że widział to Andrzej Pluta. Który to samo robił z zamkniętymi oczami. Gdy między podstawówką i liceum szybko urosłem kilkanaście centymetrów, byłem pewien, że w II klasie zatrzymam się gdzieś w okolicach 1,98 m. W domu po szkole odmawiałem mycia garów, bo trener powiedział, że detergenty uszkadzają naskórek dłoni i „kiść” nie działa tak samo. Kiść to była dobrze ułożona ręka podczas i po rzucie. Nie wiem, czy żartowałem. Ja nie żartowałem, gdy nie tykałem płynu Ludwik.

Z otwartymi dziobami słuchaliśmy relacji kolegi „Sita” z tego samego roku w naszym liceum, który dostał się do pierwszej drużyny Bobrów. Wtedy to była gwiazdorska ekipa, pewniak do majstra. „Sito” nie był przesadnie wylewny. Opowiedział tylko, że jeden ze ściągniętych do Bytomia gwiazdatorów kazał mu przynosić dla siebie fajki. „Chłopaki, powiedział mi, że jak w przerwie będzie wchodził do szatni, ja mam już tam stać z otwartą paczką i ogniem”. Droga koszykówko, wtedy sam byłem pewien, że odkryjesz mnie, jak ja odkryłem ciebie. W wakacje z moim przyjacielem, który też basket kochał, ale – szczerze – w stu procentach bez wzajemności, graliśmy z różnymi kozakami 2 na 2 na pieniądze. Rywale widzieli na rozgrzewce pokraczny rzut mojego partnera i byli pewni, że to najłatwiejsza kasa na świecie. Wtedy na biało wchodziłem ja. I rzadko przegrywałem. Pamiętam, że raz na pewno, gdy koszykówka – jak w piosence Tymona Tymańskiego – zdradziła z dwumetrowcem.

Droga koszykówko, ofiarowałem ci swą miłość, ty zaoferowałaś mi przyjaźń, niech będzie, dawno się pogodziłem. Basket na Śląsku to już nie to samo, co kiedyś, bo gdzie Bobry vs Pogoń. Mówią, że w NBA też nie ma już magii i to oczywiście nieprawda. Koszykówka w najlepszym wydaniu jest inna, inna w swojej wspaniałości, a najlepsze, co wniesli do niej dzisiejsi idole, narodziło się w Europie. Jo-kić, Giannis, Dončić, może niebawem Wembanyama. Eurobasket, a zwłaszcza Luka Dončić w Katowicach, to jest fenomenalna reklama tego sportu i reklama Katowic dzięki temu. Czytam o Katowicach i Spodku w amerykańskich mediach, bo w ślad za Dončićem na Śląsku zjawili się Rob Pelinka i Jeanie Buss, dwie najważniejsze osoby w Los Angeles Lakers, para ze ścisłego topu najpotężniejszych figur dzisiejszej NBA.

Może wpadnie im w oko ktoś z reprezentacji Polski, choć bardziej liczę, że któryś z maślaków zakochanych w koszykówce, dzięki Dončićowi w Katowicach, kiedyś dostanie od niej błogosławieństwo za rezerwowane dla tych najlepszych i wyjątkowych. Czekam w końcu na talent na miarę NBA prosto ze Śląska. Sam studiuję czarodziejskie ruchy Słoweńca. Ja za tydzień rozpoczynam sezon jesienny, mam w domu zmywarkę i jestem gotowy na każdego. Poniedziałki wieczorem w Bytomiu, zapraszam, a nawet wyzywam Cię. Obaj wiemy, że piłka – jak to mówią w NBA – nigdy nie kłamie.

Wyprodukują Legwany z koreańskimi technologiami

Arkadiusz Biernat
a.biernat@dz.com.pl

Rosomak z Siemianowic Śląskich pozyska technologie z Korei Południowej, aby zapewnić Wojsku Polskiemu lekkie pojazdy rozpoznawcze Legwan. Do 2030 roku ma ich dostarczyć blisko 400.

W sierpniu 2023 r. podpisano umowę pomiędzy Agencją Uzbrojenia a konsorcjum PGZ-Rosomak na dostawę blisko 400 lekkich pojazdów rozpoznawczych w układzie jezdnym 4x4, których przekazanie zaplanowano na lata 2024-2030. Wartość kontraktu to ok. 1,2 mld zł brutto.

„Legwan” jest polonizacją koreańskiej rodziny pojazdów KLTV produkcji KIA. Pierwsze podwozia bazowe dotarły do Siemianowic Śląskich jeszcze w sierpniu 2024 roku.

Już od pierwszych dostaw wóz otrzymuje nowe, unowocześnione nadwozie przygotowane na potrzeby polskiego projektu. Spółka Rosomak, słynąca z produkcji kołowych transporterów opancerzonych o tej samej nazwie, zapowiadała od początku, że planuje stopniowe przenoszenie produkcji komponentów lekkiego pojazdu rozpoznawczego do Polski, poczynając od transferu technologii produkcji nadwozia oraz wprowadzenia zmian konstrukcyjnych pod kątem wymagań Sił Zbrojnych RP.

Jednym z priorytetów, podobnie jak w przypadku rozwoju platformy KTO Rosomak, jest maksymalne dostosowanie konstrukcji w oparciu o uwagi użyt-

kowników pojazdów - zapowiadano w spółce.

25 sierpnia delegacja spółki Rosomak w Korei Południowej podpisała aneksy do zawartych w roku 2023 umów z firmą KIA Corporation. - Wydłużają uprawnienia do produkcji i realizacji dostaw pojazdów, pozwalają na możliwość tworzenia specjalistycznych wariantów, a także polonizację wyrobów. Dzięki temu pojazdy Legwan, modyfikowane na bazie platformy KLTV 4x4, będą odpowiadać na rosnące wyzwania bezpieczeństwa i modernizacji Sił Zbrojnych RP. Zawarta umowa zwiększa także potencjał eksportowy produkowanych w firmie Rosomak wersji specjalistycznych pojazdów z rodziny Legwan - poinformowała spółka z Siemianowic Śląskich.

Jak podkreślono, w rezultacie zrealizowanego wspólnie transferu technologii Rosomak w ciągu kolejnych lat pozyska zdolności do stopniowego przenoszenia produkcji komponentów pojazdu do Polski.

Dostosowywanie pojazdów Legwan do wymagań Wojska Polskiego to kolejny krok w budowaniu krajowych zdolności obronnych oraz wzmocnienia łańcucha logistyczno-produkcyjnego - informuje spółka.

Legwan został opracowany z myślą o pracy w ciężkich warunkach. Wyposażony jest w opancerzenie stanowiące ochronę balistyczną na poziomie I. Napędzany jest silnikiem wysokoprężnym o mocy 225 KM oraz posiada w pełni niezależne zawieszenie na wszystkich osiach. Nowoczesność konstruk-

Legwan dostarczony przez Rosomak dla 20. Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej

cji podkreśla zastosowanie ośmiostopniowej automatycznej skrzyni biegów. Maksymalna prędkość pojazdu może wynosić 130 km/h, a zasięg to 640 km.

Pojazd wyposażony jest także we wszystkie atrybuty typowe dla wojskowej maszyny wysokiej mobilności: system centralnego pompowania kół oraz system runflat umożliwiających jazdę

Legwan został opracowany z myślą o pracy w ciężkich warunkach. Jego maksymalna prędkość może dochodzić do 130 km/h

po przestrzeleniu opon. Legwan będzie wyposażony w obrotnicę na dachu umożliwiającą zamienienie montaż karabinu kal. 12,7 mm, 7,62 mm lub granatnika 40 mm. Dopuszczalna masa pojazdu wynosi ok. 5,7 t, co umożliwia wypełnienie luki pomiędzy lekkimi pojazdami o DMC do 3,5 t, a ciężkimi konstrukcjami na bazie platformy Waran 4x4.

Pierwsze spolonizowane Legwany trafiły do Wojska Polskiego pod koniec 2024 roku.

To znaczący krok dla 20. Brygady Zmechanizowanej i całego Wojska Polskiego. Wprowadzenie nowoczesnych pojazdów dla plutonów rozpoznawczych z pewnością zwiększy zdolności

operacyjne jednostki. Tego typu sprzęt pozwala na skuteczniejsze prowadzenie działań wywiadowczych oraz zwiększa bezpieczeństwo żołnierzy - informowała 20. Bartoszycka Brygada Zmechanizowana.

Legwany zastępują w Wojsku Polskim w części wysłużone Honkery.

Polonizacja lekkiego pojazdu rozpoznawczego na bazie południowokoreańskiej technologii to kolejny krok w kierunku rozwoju Rosomaka. Spółka od wielu lat słynie z produkcji kołowych transporterów opancerzonych o tej samej nazwie.

Pod koniec 2024 roku podpisano umowę na dostawę nowoczesnych KTO Rosomak-L, które zostaną wyposażone w zaawansowane Zdalnie Sterowane Systemy Wieżowe (ZSSW-30) zintegrowane z wyrzutniami przeciwpancernych pocisków kierowanych SPIKE. Umowa obejmuje dostawę 80 transporterów w latach 2027-2028. Pojazdy zostaną wzbogacone o pakiety logistyczne oraz szkoleniowe, a wartość kontraktu wynosi około 4,3 mld zł brutto. Wówczas poinformowano, że „w perspektywie najbliższych lat przewiduje się także wzrost możliwości produkcyjnych zakładów Rosomak oraz zwiększenia liczby dostarczanych pojazdów w ramach zapotrzebowania ze strony Sił Zbrojnych RP”.

Z kolei 30 czerwca 2025 roku, w Warszawie została podpisana umowa pomiędzy Agencją Uzbrojenia a Rosomakiem na dostawę kolejnej partii Wozów Ewakuacji Medycznej (WEM) na pod-

woziu Kołowego Transportera Opancerzonego Rosomak. Zgodnie z zapisami kontraktu, do 2028 roku Wojsko Polskie otrzyma 12 KTO Rosomak WEM wraz z pakietem szkoleniowym. Wartość umowy wynosi około 261 mln zł brutto.

To kolejna taka umowa, którą spółka zrealizuje na rzecz polskiej armii. Pierwsze 37 pojazdów WEM zostało przekazanych do Sił Zbrojnych RP w latach 2008-2011, a kolejne 29 zakontraktowano w 2022 roku (dostawy tych ostatnich rozpoczęto w grudniu 2024 i potrwać do 2026). Dzięki najnowszej umowie liczba Rosomaków WEM wzrośnie do 78 sztuk.

Rosomak-WEM przeznaczony jest do ewakuacji rannych z pola walki, udzielania pierwszej pomocy medycznej oraz ich transportu do rozwiniętych punktów opatrunkowych. Załoga pojazdu ma możliwość podtrzymywania i stabilizacji funkcji życiowych poszkodowanych jeszcze w trakcie transportu. Pojazdy są wyposażone m.in. w system wspomagania załadunku noszy, instalację tlenową, sprzęt medyczny, radiostację pokładową, instalację do zasilania urządzeń medycznych, a także systemy ochrony ABC, przeciwybuchowe i przeciwpożarowe, przyrządy obserwacyjne oraz zestawy do odkażania i dezaktywacji.

Umowa na transfer technologii dla Legwanów to kolejny tego typu kontrakt w ostatnim czasie związany z województwem śląskim. Bumar-Łabędy we współpracy z koreańczykami będąc produkować czołgi K2PL.

MATERIAL INFORMACYJNY CENTRUM NAUKI KOPERNIK

Zakończ lato w śląskich Strefach SOWA i rozpocznij sezon pełen odkryć!

Strefy Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności (SOWA) to lokalne centra nauki, w których świat poznaje się przez eksperymentowanie i twórcze rozwiązywanie zadań konstruktorskich. Każda Strefa to przestrzeń, gdzie nauka staje się doświadczeniem - angażującym, inspirującym i dostępnym dla każdego. Inicjatywa realizowana jest we współpracy Centrum Nauki Kopernik z lokalnymi partnerami, którzy goszczą wystawę w swoich instytucjach i wspólnie tworzą ogólnopolską sieć edukacyjną.

W województwie śląskim Strefy SOWA działają w Jaworznie, Raciborzu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim oraz Zawierciu. Wkrótce dołączą do nich SOWA w Żorach, a pod koniec roku otworze kolejny lokalny centrum nauki na Śląsku planowane jest w Żywcu. Każda Strefa obejmuje wystawę z kilkunastoma stanowiskami badawczymi. Można zmierzyć się z siłą grawitacji, sprawdzić, jak powstaje animacja poklatkowa i posłuchać dźwięków łokiem. To miejsca

SOWA w Raciborzu. Festiwal Odkrywców

SOWA w Rybniku

stworzone po to, by popularyzować naukę przez doświadczenie. Animatorzy ze Stref SOWA, przeszkoleni przez pracowników Kopernika, inspirować do swobodnego zadawania pytań oraz szukania odpowiedzi.

Poza wystawą, w każdej Strefie SOWA znajduje się Majsternia - przestrzeń wypełniona wyzwaniami logicznymi i konstrukcyjnymi. Można tu budować mosty, katapulty i przetestować lot własnoręcznie wykonanych modeli w tunelu aerodynamicznym. SOWA daje swobodę działania - pozwala samodzielnie lub w grupach ekspe-

rymentować i szukać najlepszych rozwiązań. Dzięki takiemu podejściu uczestnicy uczą się nie tylko teorii, ale przede wszystkim praktycznego rozwiązywania problemów. Wspólna praca i wymiana pomysłów sprzyjają rozwijaniu umiejętności komunikacji i kreatywności, które są kluczowe w każdej dziedzinie życia.

Festiwal Odkrywców już w 30 sierpnia!

Koniec wakacji zapowiada się wyjątkowo! W sobotę, 30 sierpnia, w godzinach 14.00-18.00, przy ulicy

Długiej w Raciborzu odbędzie się 4. Festiwal Odkrywców. Gospodarzem imprezy jest SOWA Racibórz, która zaprasza do wspólnego odkrywania, eksperymentowania i dobrej zabawy. Na uczestników czekają widowiskowe pokazy oraz atrakcje przygotowane we współpracy z Centrum Nauki Kopernik i jego programami edukacyjnymi. Na Festiwalu będzie można spotkać także Strefę SOWA z Wodzisławia Śląskiego, która udowodni, że matematyka potrafi być fascynująca - na odwiedzających czekają łamiągłówki i niezwykle kalkulator, który

potrafi... odgadnąć datę urodzin. Z kolei na stanowisku Strefy z Rybnika na uczestników czeka podróż do świata górnictwa - od milionów lat historii węgla, przez prehistoryczne rośliny takie jak kalamity i lepidodendrony, po lampkę karbidową, nieodłączny element górniczego wyposażenia. To wydarzenie jest wyjątkową okazją, by na naukę spojrzeć przez pryzmat historii i dziedzictwa regionu.

Wrzesień pełen atrakcji

We wrześniu Strefa SOWA w Wodzisławiu Śląskim obchodzi swoje trzecie urodziny. Z tej okazji animatorzy przygotowali specjalne konkursy i atrakcje dla całych rodzin, które udowodnią, że nauka jest świetną inspiracją do wspólnego działania. Z kolei Strefy z Jaworzna i Zawiercia skupiają się na bieżącej działalności, zapraszając odwiedzających do ekspery-

mentowania przy interaktywnych eksponatach i podejmowania konstrukcyjnych wyzwań w Majsterii.

Strefy SOWA w województwie śląskim:

SOWA w Jaworznie działa w Ośrodku Edukacji Ekologiczno-Geologicznej „GEOSfera”.

SOWA w Raciborzu mieści się w budynku Szkoły Podstawowej nr 18.

SOWA w Rybniku funkcjonuje na terenie Zabytkowej Kopalni „Ignacy”.

SOWA w Wodzisławiu Śląskim zlokalizowana jest w Pałacu Dietrichsteinów.

SOWA w Zawierciu znajduje się w Miejskim Ośrodku Kultury.

Inicjatywa „SOWA - Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności” finansowana jest w ramach dotacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na podstawie umowy Nr 1/CNK-SOWA/2021 z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie uruchomienia przez Centrum Nauki Kopernik 50 lokalnych Stref Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności (SOWA) w latach 2021-2028.

SZEF ZNP: ODCZUWAMY OGROMNE NIEDOBORY KADROWE, W SIERPNIU BRAKOWAŁO OKOŁO 20 TYS. NAUCZYCIELI

Rok szkolny zacznie się od strajku? „Warunki pracy i płacy nauczycieli dalekie od idealnych”

Marcin Śliwa, Klaudia Bąk
Szkolnictwo

Nowy rok szkolny kadra nauczycielska rozpoczyna w minorowych nastrojach. Rozmawiamy ze SŁAWOMI-REM BRONIARZEM, prezesem Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Dziennik Zachodni: Nauczyciele szykują się do strajku?
Sławomir Borniarz: Na razie nie chcę używać słowa strajk. W tym momencie nie ma klimatu do tak radykalnej i dramatycznej formy protestu. Powody niepokoju nauczycieli jednak nie ustały.

Brak podwyżek?
Warunki pracy i płacy nauczycieli są dalekie od idealnych. Nawet mimo 30-procentowej podwyżki z roku ubiegłego, poziom wynagrodzenia w naszej grupie jest naprawdę bardzo niski. W relacji do prze-

ciętnego wynagrodzenia w kraju, w relacji do tego, ile zarabiają inne grupy zawodowe - płaca nauczyciela nadal lokuje się na poziomie niewiele większym od płacy minimalnej.

Co to oznacza dla nauczycieli?
To znaczy, że nauczyciele pracują na dwóch etatach. Przedstawiciele innych grup zawodowych, którzy zarabiają po 8-9 tysięcy złotych miesięcznie, gdyby pracowaliby na dwa etaty, to zarabialiby około 16 tysięcy złotych. Nauczyciel, pracując na tych dwóch etatach, może osiągnąć przeciętne wynagrodzenie krajowe. Osoby, które kończą studia, otrzymują wynagrodzenie na poziomie około 5200 złotych brutto - to jest 500 złotych więcej niż płaca minimalna.

Ale nauczyciele z dłuższym stażem zarabiają lepiej.

Jeżeli ktoś jest nauczycielem dyplomowanym i ma 20 lat stażu pracy, to jego wynagrodzenie zasadnicze wynosi około 6 tysięcy + dodatek stażowy 20 proc. Nauczyciel, zarabiając około 8000 złotych brutto, dostaje na rękę około 6000 złotych. Przy pełnym etacie już w październiku lub listopadzie wpada w drugi próg podatkowy. Wielu decyduje się na dodatkowe godziny czy pracę w innej szkole, a wtedy okazuje się, że zamiast 12 proc. podatku wraz ze składką zdrowotną płacą łącznie 41 proc. W efekcie ci, którzy pracują więcej, tracą.

Jakich podwyżek domaga się ZNP?

Po pierwsze, jeżeli mówimy o takim działaniu doraźnym, to związek oczekiwał, że minister finansów i premier dołożą starań, że deklaracje pani minister Barbary Nowackiej z zeszłego roku nabiorą tego prak-

tycznego wymiaru. Mówiono, że ta 30-procentowa podwyżka nie będzie ostatnią. Niestety, nic się nie stało i na rok 2026 przewidywany wzrost wynagrodzeń dla nauczycieli wynosi 150 złotych. Już wyobrażam sobie tłumy absolwentów uczelni wyższych, szturmujących szkoły w poszukiwaniu miejsca pracy.

Jakie są więc obecnie główne postulaty środowiska nauczycielskiego?

Związek po raz kolejny przygotował obywatelską inicjatywę ustawodawczą, której celem było wyjęcie procesu

Jeżeli młodych nauczycieli będziemy zachęcać wynagrodzeniem na poziomie płacy minimalnej, to szkoły znajdą się w trudnej sytuacji

kształtowania wynagrodzeń nauczycieli z rąk polityków i oparcie go na obiektywnych wskaźnikach statystycznych. Propozycja zakładała, że pensje nauczycieli byłyby powiązane z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce, ogłaszanym przez Główny Urząd Statystyczny. Inicjatywa zyskała poparcie również innych związków zawodowych, jednak od stycznia 2024 roku nie jest procedowana w Sejmie. To jest istotny element, bo do tej pory nasze wynagrodzenia opierano o kwotę bazową, ustaloną przez ministra finansów i przyjmowaną przez parlament. To jest decyzja polityczna, gdy minister stwierdza, że „nie ma pieniędzy”, kwota pozostaje niezmieniona, a płace nauczycieli stoją w miejscu. Nowa propozycja miała zapewnić większą przejrzystość i przewidywalność - nauczyciele wiedzieliby, jak kształtować

się będą ich zarobki na kolejnych etapach kariery. Niestety, prawie przez półtora roku się nic nie wydarzyło. Kolejna propozycja dotyczy korekty ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych i ich wydłużenia, mimo zapowiedzi premiera Tuska w tej sprawie wciąż nie ma postępów. Wchodzimy w nowy rok szkolny z obawami. Odczuwamy ogromne niedobory kadrowe, w sierpniu brakowało około 20 tysięcy nauczycieli.

Jak niedobór nauczycieli wpływa na funkcjonowanie szkół i systemu edukacji?

To problem, z którym musi się mierzyć praktycznie każdy dyrektor szkoły. Jeśli brakuje nauczyciela, dyrektor stara się znaleźć specjalistę tego samego przedmiotu, który zgodzi się pracować na półtora czy nawet dwa etaty. To jednak trudne - bo gdy brakuje

AUTOPROMOCJA

0011380516

DZIENNIK ZACHODNI

Kupisz w salonikach Kolportera

historyka, fizyka czy chemika, problemem nie jest już tylko ułożenie planu, ale przede wszystkim pytanie: kto będzie uczył dzieci? One są tutaj najważniejsze. Jako były dyrektor szkoły mogę powiedzieć, że matematyk nie zastąpi fizyka, nawet jeśli ma ku temu pewne kompetencje. Nie tak dawno minister Czarnek twierdził, że brak jednego nauczyciela nie stanowi dużego problemu. To nieprawda, jeśli nie ma nauczyciela fizyki, uczniowie tracą lekcje albo mają je na znacznie niższym poziomie. Dyrektorzy muszą szukać rozwiązań: zatrudniać emerytów, prosić doświadczonych nauczycieli, by nie odchodzili jeszcze z pracy albo korzystać z pomocy osób z innych szkół. Jednak w tym wszystkim najbardziej poszkodowane jest dziecko, a tak być nie powinno. Państwo i politycy muszą mieć świadomość, że brak jednego nauczyciela to nie tylko brak lekcji języka polskiego, religii czy matematyki, ale odebranie dziecku prawa do edukacji, które jest jego podstawowym prawem.

A tego problemu nie rozwiąże demografia?

Demografia nie działa dziś na naszą korzyść, ponieważ co roku ubywa 50-70 tysięcy dzieci. Jednak fakt, że w jednej

FOT. BARTOSZ FRYDRYCH

Sytuacja wymaga radykalnych działań - mówi Sławomir Broniarz, prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego

klasie zamiast 30 uczniów pojawia się 20, wcale nie oznacza, że taki oddział zostanie zlikwidowany. Jeśli szkoła miała 8 klas po 30 uczniów, czyli łącznie 240 dzieci, to odejście jednej klasy ósmej i przyjęcie klasy pierwszej liczącej 20 uczniów nie likwiduje żadnego etatu - tę mniejszą grupę też

ktoś przecież musi uczyć. To z kolei rodzi problemy dla samorządów, które zmagają się z ograniczonymi finansami. Subwencja oświatowa, teoretycznie przypisana do ucznia, po zmianie zasad nie rekompensuje w pełni kosztów. Efekt jest taki, że im mniej dzieci w szkole, tym wyższe są koszty

jednostkowe. Trzeba też pamiętać, że średni wiek nauczycieli to około 50 lat, a więc mamy do czynienia z bardzo zaawansowaną wiekowo kadrą. Wyobraźmy sobie, z jaką perspektywą musimy się liczyć: jeżeli osoby planujące przejście na emeryturę odejdą, a młodych będziemy zachęcać

do pracy wynagrodzeniem na poziomie płacy minimalnej, to szkoły znajdą się w trudnej sytuacji kadrowej. Demografia ma więc wiele powiązań z problemem zatrudniania nauczycieli, ale w perspektywie długookresowej powinniśmy zastanowić się nad sposobem kształcenia zawodowego w najbliższych 10-12 latach. Chodzi o to, abyśmy za ten czas mieli grupę nauczycieli przygotowanych nie tylko do jednego przedmiotu, ale posiadających kwalifikacje do nauczania także języka polskiego i jeszcze innej dziedziny.

Jak sytuacja z brakami kadrowymi wygląda na Śląsku? Różni się ona od reszty kraju?

Śląsk w tym zakresie nie różni się znacząco od reszty kraju, choć w dużej mierze problem dotyczy tutaj przede wszystkim szkół zawodowych, zwłaszcza tych o profilu związanym z górnictwem i przemysłami pokrewnymi, które wymagają specyficznej kadry.

Do szkół trafią dwa nowe przedmioty, które wzbudzają emocje: edukacja zdrowotna i obywatelska. Jak tę sytuację odbiera środowisko nauczycielskie?

Według mnie obydwie te przedmioty są bardzo potrzebne, jednakże sam proces wdrażania tych przedmiotów

budzi kontrowersje. Zdaniem Związku Nauczycielstwa Polskiego, dobrze by było przesunąć w czasie proces wdrażania tych przedmiotów o rok.

Dlaczego?

Dlatego, że przez brak wiedzy, informacji czy komunikacji wiele osób nie ma pojęcia, jak wygląda program tych przedmiotów. Argumentem rodziców w odniesieniu do edukacji zdrowotnej było to, że jest tam za dużo edukacji seksualnej. To nieprawda - informacja na temat edukacji seksualnej to około 3-4 proc. objętości całej podstawy. Reszta materiału zawiera treści na temat prawidłowego funkcjonowania dziecka w obszarze zdrowia psychicznego, zachowań, określania swojego miejsca w społeczeństwie, profilaktyki, odżywiania czy cyberbezpieczeństwa. Tematyka koncentruje się na dobrostanie psychicznym dziecka, a więc na potrzebie dbania zarówno o zdrowie fizyczne, jak i psychiczne. W dzisiejszym bardzo różnorodnym społeczeństwie narastają problemy takie jak wykluczenie, frustracja czy alienacja. Szkoła powinna próbować je łagodzić, jednak nie w atmosferze chaosu i dezinformacji, które, jak pokazały ostatnie debaty - negatywnie wpływają na edukację.

MATERIAL INFORMACYJNY KINOMAESTRO.PL

Nowy show André Rieu z okazji 200. urodzin króla walca Johanna Straussa już w polskich kinach

Wkroczone do kina tanecznym krokiem na najnowszy koncert maestra André Rieu. Poczuj się jak w rozświetlonej tysiącami gwiazd letnią noc, pełną muzyki, miłości i wzruszeń. Wiruj w rytm ponadczasowych walców wielkiego Johanna Straussa, którego 200. urodziny obchodzimy w tym roku. Baw się na całego podczas jeszcze większego, jeszcze piękniejszego i jeszcze bardziej urzekającego nowego show André Rieu z Maastricht pod tytułem *Przetańczyć całą noc!*

Bartłomiej Majchrzak

André Rieu (75) to ikona kultury. Znany na całym świecie holenderski skrzypek i dyrygent swoją popularność zawdzięcza niezwyklej umiejętności prezentowania muzyki poważnej w lekkim i przystępnym sposób. Jego idolem jest niezmiennie Johann Strauss syn, XIX-wieczny austriacki kompozytor, dyrygent i skrzypek, idol światowych salonów i wiedeńskiej ulicy. Skomponował on niezliczone polki, galopy, marsze i wale, z których najśłynniejszym do dziś jest ten pod tytułem *Nad pięknym modrym Dunajem*. André Rieu podkreśla, że Strauss był współczesnym kompozytorem muzyki rozryw-

FOT. POM
Koncerty André Rieu to wspaniałe muzyczne widowiska.

kowej. Nie pisał wielkich symfonii, ale klasyczne dziś utwory do tańca i zabawy. I ten fakt holenderski muzyk zawsze podkreśla, udowadniając każdym swym koncertem, że muzyka poważna może bardzo dobrze służyć nieskrępowanej rozrywce. Obaj artyści niezmiennie nazywani są królami walca.

André Rieu od blisko 40 lat prowadzi zespół, który nosi imię jego idola. Razem ze swoją Orkiestrą Johanna Straussa podróżuje po całym świecie, dając niesamowite koncerty, które zawsze przyjmowane są z wiel-

Najnowszy letni koncert z Maastricht André Rieu i jego Orkiestry Johanna Straussa pod tytułem ***Przetańczyć całą noc!*** grany jest w kinach całej Polski tylko we wrześniu i październiku.

Swoje kino można znaleźć i bilety kupić przez stronę www.kinomaestro.pl

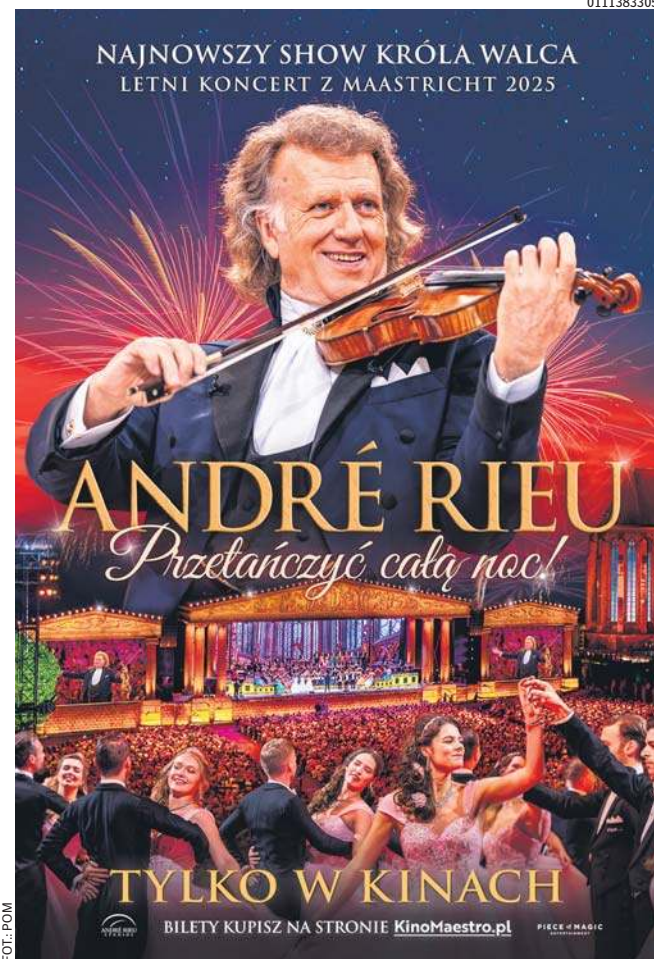
kim entuzjazmem. Jednak lipiec zarezerwowany jest na występy w Maastricht, rodzinnym mieście Holendra. Na wielkim placu

Vrijthof roztawiana jest gigantyczna estrada i widownia na ponad 10.000 osób. Takich koncertów André Rieu i jego orkiestra grają kilkanaście - dla widowni z całego świata, która tym razem sama przyjeżdża do artystów, by świetnie się z nimi bawić. Co roku jeden z takich koncertów jest nagrywany i później retransmitowany dla milionowej widowni w kinach na całym świecie.

Fani z Polski są obecni w Maastricht co roku. Polska publiczność wyjątkowo lubi styl tych wielkich widowisk. Są tak liczną grupą, że już od jakiegoś czasu André Rieu tworzy specjalną polską wersję kinowego koncertu, z dodatkowymi polskimi akcentami.

Tego lipca koncerty w Maastricht nosiły tytuł *Przetańczyć całą noc!* i w dużej mierze skupiały się na utworach właśnie Johanna Straussa syna, którego 200. rocznicę urodzin obchodzi w tym roku cały muzyczny świat. Ale nie tylko klasyka znalazła się w repertuarze. Jak zawsze André Rieu przygotował hity muzyki rozrywkowej. Retransmisję koncertu znów poprowadzi Maja Jasińska, polska flecistka w Orkiestrze Johanna Straussa.

Rejestrację blisko trzygodzinnego show *Przetańczyć*

FOT. POM
Plakat premiery kinowej.

całą noc! można teraz zobaczyć w kinach całego świata. W Polsce dla fanów André Rieu zaplanowano ponad 2.000 seansów w okresie od 22 sierpnia do 26

października. Wyprawa do kina na ten pełen śpiewu, tańca i zabawy show to świetny pomysł na spędzenie czasu z rodziną i przyjaciółmi.

CHORZÓW WYBURZENIE ESTAKADY W CHORZOWIE MA KOSZTOWAĆ 30 MLN ZŁOTYCH

Chorzów chce pieniędzy od marszałka

Mateusz Czajka
m.czajka@dz.com.pl

Chorzów ma tylko ułamek kwoty potrzebnej na rozbiorę estakady. Miejsy radni apelują więc do marszałka województwa śląskiego o pieniądze na demolkę.

- Stoimy przed szansą na naprawienie urbanistycznego błędu - czytamy w apelu do władz wojewódzkich.

Radni z Chorzowa 28 sierpnia jednogłośnie wystosowali apel do marszałka województwa śląskiego. Proszą w nim o wsparcie finansowe w wyburzeniu estakady. Miasto chciałoby także utworzenia wspólnego frontu w rozmowach z władzą centralną, by zdobyć kolejne pieniądze.

- Koszt samego wyburzenia szacowany jest na kwotę sięgającą ponad 30 mln zł, podczas gdy w budżecie miasta zabezpieczono jedynie 3,5 mln zł - czytamy w treści apelu.

W czasie sesji Rady Miasta wiceprezydent Elżbieta Popielska doprecyzowała, że wstępny

kosztorys opiewa na kwotę 31,5 miliona złotych. Wcześniej miasto informowało, że sama rozbiora potrwa około 15-18 miesięcy.

- Stoimy przed szansą na naprawienie urbanistycznego błędu sprzed pół wieku i przywrócenie mieszkańcom Chorzowa prawdziwego serca miasta, jako otwartej, nowoczesnej i zielonej przestrzeni, która będzie łączyć ludzi, wspierać i rozwijać przedsiębiorczość oraz tworzyć atrakcyjną wizytówkę Chorzowa a tym samym całej Metropolii i Śląska - napisano w apelu.

Chorzów chciałby także, żeby Drogowa Trasa Średnicowa stała się drogą krajową. Ma to pozwolić na „spójne i metropolitalne rozwiązanie kwestii transportowych”.

Jak czytamy w apelu, Chorzów liczy także na to, że wspólnie z województwem - oprócz sfinansowania rozbioru estakady - będzie mógł sfinansować budowę nowego mostu nad linią kolejową nr 131, zrealizować rewitalizację Rynku w duchu nowoczesnej, zielonej przestrzeni miejskiej, opraco-

Wyburzenie estakady to - zdaniem radnych - szansa na naprawienie urbanistycznego błędu sprzed pół wieku

wać dokumentację i wdrożyć nową organizację ruchu, wesprzeć przedsiębiorców dotkniętych kryzysem komunikacyjnym, zainicjować trwałą zmianę modelu dróg krajowych i regionalnych w metropolii.

Pomóc w przeprojektowaniu centrum Chorzowa ma m.in. powołany urbanista miejski. W apelu podkreślono także to, że przez estakadę ponad 80

proc. przejeżdżających to ruch tranzytowy. Chorzów po zamknięciu obiektu ma problem na drogach lokalnych.

- Obserwujemy wzmożony ruch na bocznych drogach. W godzinach szczytu te drogi są bardzo obciążone - mówił w czasie sesji Rady Miasta dyrektor Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Chorzowie Robert Kuśmirek.

Estakada została zamknięta 2 czerwca. Od tego czasu prezydent miasta Szymon Michałek niezmienne zapowiada jej rozebranie. Powołuje się przy tym na ekspertyzę, w której wskazano, że konstrukcja nie wykazuje żadnej nośności i ulegnie awarii lub katastrofie.

Jak przekazuje Sławomir Gruszka, rzecznik prasowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Województwo Śląskie zarządza siecią łącznie 1270 km dróg.

- Kwota, którą przeznaczono w ostatnich latach na utrzymanie i inwestycje na tych drogach wynosi niemal 3 mld złotych. Województwo Śląskie finansuje te zadania z budżetu, jak również stara się o środki ze źródeł zewnętrznych, programów krajowych i funduszy unijnych. Wszystko po to, aby modernizować drogi i spełniać oczekiwania mieszkańców. W apelu mowa o drodze krajowej. To rozmija się z kompetencjami województwa - podkreśla Sławomir Gruszka, rzecznik prasowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Miliony na tramwaje

Dawid Wygas
Częstochowa

Częstochowa pozyskała prawie 44 mln zł na modernizację torowiska tramwajowego do pętli Kucelin. W obecnej perspektywie unijnej samorząd zdobył ponad 300 mln zł na różne projekty miejskie.

Dzięki dofinansowaniu z programu Feniks 2021-2027 możliwa będzie przebudowa ostatniego niereformowanego odcinka linii tramwajowej. Dotacja w wysokości 43,8 mln zł pokryje 85 proc. kosztów kwalifikowanych projektu, którego wartość oszacowano na ponad 51,6 mln zł. Całkowity koszt inwestycji, wraz z przebudową infrastruktury drogowej, wyniesie ok. 83,4 mln zł.

- Dzięki modernizacji linii do Kucelina wzmocnimy strefę przemysłową na terenach po hutniczych i zapewnimy mieszkańcom oraz pracownikom komfortowy dojazd. Projekt wpisuje się w cel naszego „Planu na Nową Częstochowę”, który zakłada rozwój i dobre skomunikowanie terenów inwestycyjnych - mówi wiceprezydent Łukasz Kot.

REKLAMA

0011389977

SILESIA CITY CENTER

#ToONas

MORNING Rave

SILENT DISCO ZA FREE!

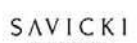
Go Cię czeka?

- Ⓢ DJ SAWW
- Ⓢ Strefa Chill
- Ⓢ Namiot sferyczny
- Ⓢ Konkursy z nagrodami

31 sierpnia 2025
godz. 11:00 – 16:00
Taras poziom +1, obok kina

Partner
głównyPatron
medialny

Partnerzy

Materiał informacyjny TAURON

0011383442

Tak doładowaliśmy z TAURONEM energię po pracy!

23 i 24 sierpnia w TAURON Parku Śląskim odbyły się dwa wydarzenia pod hasłem „Doładuj z TAURONEM energię po pracy!”. Mieszkańcy Chorzowa i okolic spędzili dwa dni pełne atrakcji, łącząc relaks, sport i zabawę w gronie rodziny i przyjaciół.

Śniadanie na trawie

Weekend w TAURON Parku Śląskim rozpoczął śniadanie w Rosarium. Uczestnicy wzięli udział w porannej

jodze na świeżym powietrzu. W otoczeniu kwiatów i zieleni starali się odnaleźć spokój, harmonię i dawkę pozytywnej energii na resztę dnia.

Po jodze goście przeszli do warsztatów rękodzielniczych. Tworzyli świece żelowe i pletli wianki z polnych kwiatów oraz ziół. Zajęcia pozwalały oderwać się od codziennych obowiązków i w pełni oddać się twórczej zabawie. Własnoręcznie wykonane prace stały się

miłą pamiątką, którą każdy mógł zabrać do domu.

Sporo radości dostarczył również specjalny rower do przygotowywania smoothie. Każdy, kto zdecydował się na odrobinę wysiłku, mógł wykręcić sobie zdrowy, owocowy koktajl.

Uzupełnieniem atrakcji była możliwość zrobienia zdjęcia z maskotką firmy TAURON – sympatycznym Tauronkiem.

Zawody rowerkowe

Drugiego dnia wydarzenie przeniosło się do Miasteczka Ruchu Drogowego przy hotelu „Skaut”. To właśnie tam odbyły się zawody rowerkowe dla dzieci w wieku od 3 do 7 lat.

Na starcie stanęło ponad 200 młodych zawodników. Z entuzjazmem pokonywali trasę, a głośny doping rodziców dodawał im odwagi. Każde dziecko, które ukończyło wyścig, otrzymało

medal, drobny upominek oraz pamiątkowe zdjęcie. W rywalizacji nie liczyło się miejsce na mecie, lecz radość ze wspólnej zabawy.

Zawodom towarzyszyły również dodatkowe atrakcje. Najmłodsi mogli pomalować twarz, wziąć udział w animacjach ruchowych, bawić się kolorowymi bańkami mydlanymi czy spróbować swoich sił w konkursach i grach integracyjnych.

Weekend z TAURONEM

Dwudniowe wydarzenie zorganizowane przy współpracy z firmą TAURON pokazało, jak cenne jest połączenie aktywności fizycznej, kreatywności i odpoczynku w otoczeniu natury. Sobotni relaks w Rosarium oraz niedzielne sportowe emocje w Miasteczku Ruchu Drogowego udowodniły, że TAURON Park Śląski to idealne miejsce na rodzinny weekend pełen ruchu, zabawy i pozytywnej energii.

ŚNIADANIA NA TRAWIE

foto. Urszula Kosiór

ZAWODY ROWERKOWE

foto. Norbert PalusińskiPalusiński

MINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH „NIE WYOBRAŻAM SOBIE SCENARIUSZA, W KTÓRYM SPÓŁKA MIAŁABY UPAŚĆ”

JSW na liście trudnych priorytetów. Balczun: „Jestem zdeterminowany”

Arkadiusz Biernat
Górnictwo

Minister Wojciech Balczun uważa, że „plan restrukturyzacji JSW powinien być wdrażany bardziej dynamicznie”. Mówi też o negocjacjach układu zbiorowego.

Jastrzębska Spółka Węglowa to niezwykle ważna grupa kapitałowa. Wydobywa węgiel kokosowy i produkuje koks wykorzystywany do produkcji stali. Zatrudnia ok. 30 tysięcy osób. Ale od wielu miesięcy jest w trudnej sytuacji, bo przynosi straty. Głównie z powodu poziomu wydobycia (m.in. z powodu podziemnych pożarów i katastrof) oraz niskich cen węgla na światowych rynkach przy wysokich kosztach stałych.

Wojciech Balczun, minister aktywów państwowych, nie ukrywa, że JSW znajduje się na liście „trudnych priorytetów”

jego resortu. - Jestem zdeterminowany, by znaleźć rozwiązania i pracuję dziś nad tym w trybie ekstrema - powiedział minister Balczun w rozmowie z „Rzeczpospolitą”.

Podkreślił, że nie wyobraża sobie scenariusza, w którym JSW miałaby upaść. Przed taką możliwością ostrzegają m.in. związki zawodowe. Głównie dlatego, że kończy się gotówka odłożona na „czarną godzinę”.

Minister uważa, że „plan restrukturyzacji JSW powinien być wdrażany bardziej dynamicznie”. Jak dodał, w tym aspekcie pojawiają się jego wątpliwości.

- Dotyczą przede wszystkim efektywności działań w ostatnich miesiącach. Trzeba jednak pamiętać, z jakim zadaniem zmierzył się zarząd i rada nadzorcza JSW. Po wybuchu wojny w Ukrainie ceny węgla kokosowego gwałtownie wzrosły, a przychody spółki zwiększyły się o kilkadziesiąt procent i nagle

stała się ona niezwykle bogata. Wtedy pracodawca - nawet wbrew oczekiwaniom strony społecznej - zaproponował np. 10-letnie gwarancje zatrudnienia. Trudno, by związkowcy odmówili. Gdy ceny surowca wróciły do normalnego poziomu, te przywileje i bonusy bardzo mocno obciążają finanse spółki - powiedział „Rz” minister Wojciech Balczun.

Na pytanie o to, ile ratowanie JSW może kosztować miliardów, odpowiedział, że to będzie zależało od ostatecznej wersji planu restrukturyzacyjnego.

- Kluczowa dyskusja dotyczy negocjacji postanowień układu zbiorowego. Mam w tym doświadczenie, w PKP Cargo skutecznie negocjowałem takie rozwiązania - odpowiedział minister Balczun na pytanie o to, ile osób zostanie zwolnionych ze spółki.

Zapowiedział otwartość na rozmowę ze stroną spo-

łeczną. - Widzę JSW jako część szerszej koncepcji reindustrializacji Polski. To także element repolonizacji, o której rozmawialiśmy także w czasach mojej prezesury w ARP - przy okazji Huty Częstochowa. Widzimy dziś, jak np. ArcelorMittal wygasza piece w Dąbrowie Górniczej, podczas gdy Niemcy przeznaczają duże środki na odbudowę własnego przemysłu stalowego - dodał Balczun.

Związkowcy apelują do rządu

Z zapowiedzi ministra - zwłaszcza dotyczących zaangażowania w sprawę JSW - powinni być usatysfakcjonowani górnicy związkowcy. Od jakiegoś czasu apelują do rządu o włączenie się w działania mające naprawić sytuację górnictwa.

- Rząd musi się włączyć w to, co dzieje się w Jastrzębskiej Spółce Węglowej. Inaczej spółka

nie przetrwa - powiedział Sławomir Kozłowski, szef „Solidarności” w JSW po posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Katowicach, które odbyło się 28 lipca.

Przypomniano, że w 2022 roku spółka odnotowała 7,6 mld zł zysku i wpłacała znaczące kwoty do budżetu państwa z tytułu podatków i opłat. - Jeżeli JSW chwilowo znalazła się w trudnej sytuacji, to powinna otrzymać koło ratunkowe, które umożliwi jej przetrwanie tego okresu i powrót do stabilności. Tego oczekujemy od rządzących, jak i od zarządu - wskazał Sławomir Kozłowski.

Związkowcy domagają się m.in., aby włączyć JSW do tzw. Systemu Nowego Wsparcia, z którego będą korzystać Polska Grupa Górnicza, Południowy Koncern Węglowy i Węglkokoks Kraj. To rozwiązanie umożliwiłoby dopłaty z budżetu państwa do wygaszanych kopalń, ale

także możliwość skorzystania przez uprawnionych górników do urlopów górniczych i odpraw, w celu obniżenia zatrudnienia i kosztów stałych. Do tej pory rząd odpowiadał, że włączenie JSW do systemu nie jest możliwe, bo jest on objęty procesem notyfikacji umowy społecznej i dotyczy zamykanych kopalń.

Trudna sytuacja JSW

W 2024 roku węgiel kokosowy - wydobywany przez JSW - po raz czwarty uzyskał status surowca krytycznego dla europejskiej gospodarki, a więc mającego ogromne znaczenie gospodarcze obarczone ryzykiem przerwania dostaw ze względu na wysoką koncentrację ich produkcji poza Unią Europejską.

Jednak od dłuższego czasu notuje ogromne straty. W 2024 roku było to 7,3 mld zł (na taki wynik wpływ miało głównie ujęcie odpisu aktualizującego wartość niefinansowych aktywów

REKLAMA

0011389966

MISTRZOWIE Pierwszej Pomocy

PROGRAM WYDARZENIA:

- Profesjonalne pokazy pierwszej pomocy
- Prezentacja specjalistycznego sprzętu ratunkowego
- Pokazy służb ratunkowych
- Prelekcje i warsztaty medyczne dla dzieci
- Strefa zabawy i animacji
- Strefa gastronomiczna

13 września 2025
godz. 10:00-16:00

Park 12C
Mochnackiego 12
Zabrze

wstęp wolny

MOŻLIWOŚĆ UDZIAŁU W **JEDYNEJ W POLSCE**
PODZIEMNEJ LEKCJI EDUKACYJNEJ Z PIERWSZEJ
POMOCY W PROMOCYJNEJ CENIE: 35 ZŁ/OS

Kup bilet!

trwałych w łącznej wysokości 6,4 mld zł). Natomiast pierwszy kwartał 2025 roku zamknęto ze stratą 1,36 mld zł. Jak informuje spółka, „bardzo istotny wpływ na wynik miało ujęcie odpisu aktualizacyjnego wartości niefinansowych aktywów trwałych w wysokości 648 mln zł, związanego ze styczniowym pożarem w kopalni Knurów-Szczygłowie Ruch Szczygłowie”.

W związku z trudną sytuacją od kilkunastu miesięcy zarząd JSW regularnie sięga po środki zgromadzone „na czarną godzinę”. Tak jak na początku sierpnia, kiedy poinformowano o wykorzystaniu 210 milionów złotych „na cele związane z bieżącą działalnością spółki, jak i na realizację działalności inwestycyjnej”.

Stabilizacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty utworzono w JSW w czasach koniunktury, kiedy węgiel koksowy i koks notowały rekordowe ceny na światowych rynkach. Na koniec 2024 roku znajdowało się na nim 5,7 mld zł. Tylko w 2025 roku wykorzystano już 3,21 mld zł.

- Po dokonaniu umorzenia FIZ, o którym mowa w niniejszym raporcie, wartość inwestycji w portfel aktywów FIZ według wyceny z dnia 30.06.2025 r. po dniu umorzenia szacuje się na kwotę około 0,76 mld zł - poinformowała JSW.

Spółka boryka się z dekoniunkturą na rynku węgla, ni-

Jastrzębska Spółka Węglowa od wielu miesięcy jest w trudnej sytuacji, bo przynosi straty. Spółka zatrudnia ok. 30 tysięcy osób

skim wydobyciem, będącym pokłosiem katastrofi podziemnych pożarów, przy wysokich kosztach stałych (np. rosnący w ostatnich latach fundusz wynagrodzeń). Tylko w 2024 roku koszty związane z zatrudnieniem wyniosły 7,3 mld zł, a przy podobnej liczbie zatrudnionych w 2014 roku wynosiły 3,5 mld zł.

Plan naprawczy spółki

Od kilku miesięcy Zarząd JSW wdraża Plan Strategicznej Transformacji, który ma na celu poprawę kondycji finansowej

spółki. Dokument zakłada realizację zadań w czterech kluczowych blokach: poprawa efektywności wydobycia, optymalizacja procesów zakupowych, racjonalizacja wydatków inwestycyjnych i optymalizacja funkcji wsparcia. Wszystkie działania w tych obszarach zgodnie z Planem Strategicznej Transformacji mają do końca roku 2027 przynieść spółce szacowane 8,5 mld zł pozytywnych skutków finansowych.

Pierwsze efekty są pozytywne. Jak przekazała spółka,

w lipcu znacząco przyspieszyły prace w ścianach wydobywczych i przodkach. Postęp robót w ścianach przekroczył założenia PTE (plan techniczno-ekonomiczny) o 34 proc., a w robotach przygotowawczych - aż o 42 proc.

JSW kontynuuje proces upraszczania procedur oraz planowania zakupów na 2026 rok. Łącznie, od początku wdrażania Planu Strategicznej Transformacji do 31 lipca br., spółka zidentyfikowała już 1,857 mld zł oszczędności, z czego: 328 mln

zł - w obszarze zakupów operacyjnych i inwestycyjnych (OPEX i CAPEX), co stanowi ponad 91 proc. planu na cały 2025 rok oraz 1,509 mld zł - w obszarze inwestycji.

- Każdy element Planu Strategicznej Transformacji - od efektywności wydobycia, przez modernizację zaplecza technicznego, po optymalizację procesów zakupowych i inwestycyjnych, został zaprojektowany tak, by wzmocnić stabilność organizacyjną Grupy JSW, niezależnie od zmiennej sytuacji rynkowej. Mocno koncentrujemy się na bieżącej płynności finansowej, ale równolegle pracujemy już nad szerszą perspektywą, gwarantującą stabilny rozwój spółki i regionu na kolejne dziesięciolecie - mówi Ryszard Janta, prezes JSW.

Na poziomie Grupy Kapitałowej trwają intensywne prace nad aktualizacją Kodeksu Grupy Kapitałowej JSW, który określa zasady współpracy i funkcjonowania spółek. Równolegle prowadzona jest analiza i uproszczenie polityk, procedur oraz systemu raportowania, co pozwoli na eliminację zbędnej biurokracji, stworzenie bardziej przejrzystych reguł działania i na wyeliminowanie dublowania się przekazywanych informacji. Celem tych działań jest poprawa efektywności finansowej i operacyjnej całej grupy.

Wyzwaniem dla JSW pozostaje trudna sytuacja rynkowa. Średnie ceny węgla koksowego w roku 2025 spadły i utrzymują się na poziomie około 184 USD/tonę (-32% r/r). Sytuację pogarsza dodatkowo utrzymujący się trend spadkowy kursu dolara, wynoszący aktualnie 3,65 zł. Dlatego pomimo bardzo pozytywnych efektów realizacji Planu Strategicznej Transformacji, Zarząd JSW podejmuje dodatkowe działania w celu wzmocnienia płynności finansowej. Jednym z nich jest umowa z ZUS o odroczeniu płatności składek na ubezpieczenia społeczne za maj, czerwiec i lipiec 2025 - łącznie na kwotę ok. 315 mln zł, zgodnie z raportem bieżącym 49/2025 spółka będzie składała wnioski na kolejne okresy.

JSW konsekwentnie kontynuuje również starania o zwrot składki solidarnościowej (tzw. windfall tax) w wysokości 1,6 mld zł. - Równolegle Zarząd prowadzi rozmowy z instytucjami finansowymi w celu uelastycznienia struktury finansowania JSW. Istotnym komponentem poprawiającym sytuację finansową spółki jest również potencjał sprzedaży węgla energetycznego i koksowego ze zwałów. Analizowane są też alternatywne działania, które mogłyby wygenerować dodatkowe środki na bieżącą działalność Grupy - poinformowała spółka.

MATERIAL INFORMACYJNY T-MOBILE

0011388290

Akademia „Tenis z T-Mobile” wraca z kolejnymi odcinkami!

Koniec sierpnia. Niektórzy wracają do pracy po urlopach, inni do szkoły po wakacjach, a w T-Mobile wracamy na korty! Wraz z Polskim Związkiem Tenisowym (PZT) przygotowaliśmy kolejną serię Akademii „Tenis z T-Mobile”. Cykl spotów szkoleniowych dostępny jest na YouTube PZT, a w pierwszym powakacyjnym odcinku powiemy o grze defensywnej i ofensywnej.

Po letniej przerwie wracamy do regularnych treningów! Akademia „Tenis z T-Mobile” zadebiutowała przed wakacjami i dotychczas ukazało się 7 odcinków odkrywających tajniki tenisa, które zgromadziły liczną grupę obserwatorów.

Tenis to niezwykle pasjonujący sport, a przed nami jeszcze wiele ciekawych aspektów nauki gry na korcie. Dlatego wraz PZT startujemy z kolejną odsłoną Akademii. Z udziałem ekspertów i trenerów kadry

narodowej U12 przygotowaliśmy kolejne filmy szkoleniowe dostępne bezpłatnie na kanale YouTube PZT. Inicjatywę niezmiennie wspiera ambasadora projektu - Magda Linette.

Przełamujemy barierę dostępu

Akademia „Tenis z T-Mobile” to program edukacyjny dla każdego, kto chce rozpocząć lub rozwinąć swoją przygodę z tenisem. Projekt wpisuje się w kampanię marki #BurzymyBariery, której ideą jest zbliżanie ludzi do siebie, a sport idealnie sprzyja budowaniu więzi.

Dzięki Akademii każdy - bez względu na wiek, poziom zaawansowania czy miejsce zamieszkania - ma dostęp do wiedzy wysokiej klasy ekspertów. Filmy są krótkie, dynamiczne i pełne przydatnych informacji. Aby rozpocząć przygodę z tenisem, nie potrzebujesz profesjonalnego trenera ani drogiego sprzętu. Wystarczy trochę miejsca, odrobina

chęci i dostęp do internetu - najlepiej w niezawodnej sieci 5G. Bardziej od T-Mobile. Oglądasz, uczysz się, łapiesz zajawkę - a potem chwytasz rakietę, zapraszasz znajomych i wychodzisz na kort!

Nowy sezon, nowe tematy

W kolejnej odsłonie Akademii „Tenis z T-Mobile” nasi eksperci powiedzą m.in. o:

- grze defensywnej i ofensywnej,
- budowaniu marki własnej sportowca,
- jak to jest być w kadrze narodowej,
- oraz zaprezentują techniki gry z głębi kortu czy volleyem.

Zapraszamy do oglądania Akademii „Tenis z T-Mobile” i dzielenia się filmami zarówno z tymi, którzy już grają, jak i z tymi, którzy dopiero planują wejść na kort! Premiera powakacyjnego odcinka pt. „Ofensywnie i defensywnie” w czwartek 28 sierpnia na YouTube PZT.

ZAPRASZAMY DO OGLĄDANIA

MAGDA LINETTE

Ambasadora Akademii „Tenis z T-Mobile”

AKADEMIA

„Tenis z T-Mobile”

DOSTĘPNA NA KANALE

YOUTUBE PZT

CZAS WOLNY CZĘSTOCHOWSKI PIKNIK RODZINNY Z DZIENNIKIEM ZACHODNIM I STRAŻAK ROKU

Przed nami weekend atrakcji

Urszula Kosiór
Częstochowa oraz Woźniki

30 i 31 sierpnia to dni, które w województwie śląskim zapiszą się w kalendarzu jako wyjątkowe okazje do wspólnego świętowania, spędzania czasu z rodziną i odkrywania lokalnych inicjatyw.

W ostatnich dniach sierpnia mieszkańcy Częstochowy i okolic będą mieli okazję uczestniczyć w dwóch wyjątkowych wydarzeniach, które połączą tradycję, edukację i wspólną zabawę. Piknik Rodzinny na Promenadzie im. Czesława Niemena w Częstochowie oraz 25. Dożynki Województwa Śląskiego w Woźnikach to imprezy, które przyciągną zarówno dorosłych, jak i dzieci. To doskonała okazja do spędzenia czasu na świeżym powietrzu, poznania lokalnych inicjatyw oraz wspólnego świętowania.

Piknik Rodzinny w Częstochowie – 30 sierpnia

Już 30 sierpnia, w godzinach 14:00–18:00, na Promenadzie

FOT. URSZULA KOSIÓR

30 i 31 sierpnia będzie obfitował w Częstochowie w rodzinne aktywności

im. Czesława Niemena odbędzie się Piknik Rodzinny z okazji obchodów 80-lecia Dziennika Zachodniego.

To wydarzenie, które z pewnością zadowoli wszystkich, niezależnie od wieku. W programie znajdą się liczne atrakcje, które łączą edukację z dobrą zabawą. Dzieci będą miały

okazję przenieść się do świata bajki Pana Kleksa, a najmłodszych zainteresuje także interaktywna zabawa zorganizowana przez TAURON, która przybliży temat odnawialnych źródeł energii.

Dla fanów sportu organizatorzy przygotowali stoisko Włókniarza Częstochowa,

gdzie będzie można porozmawiać z zawodnikami i dowiedzieć się więcej o klubie. Dodatkowo, Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) zaoferuje bezpłatne analizy ciała oraz porady dotyczące profilaktyki zdrowotnej. Wydarzenie to jest również okazją do zapoznania się z pracą służb mundurowych: Straży Pożarnej i Policji, które zaprezentują swój sprzęt oraz przeprowadzą warsztaty dotyczące bezpieczeństwa.

Nie zabraknie także atrakcji ekologicznych, takich jak edukacja na temat segregacji odpadów. Wstęp na Piknik Rodzinny jest bezpłatny, co czyni go wyjątkową okazją do spędzenia dnia na świeżym powietrzu z całą rodziną.

25. Dożynki Województwa Śląskiego w Woźnikach – 31 sierpnia

31 sierpnia w Woźnikach odbędą się jubileuszowe 25. Dożynki Województwa Śląskiego, które na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń regionalnych. To szczególne święto rolników, którzy z dumą prezen-

tują plony swojej ciężkiej pracy. Dożynki rozpoczną się Mszą Świętą o godzinie 10., a następnie uczestnicy przejdą na błonia Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, gdzie odbędzie się część oficjalna. Podczas wydarzenia wyróżnieni zostaną strażacy, którzy otrzymają nagrody w plebiscycie „Strażak 2025 Roku”. To moment, by docenić wysiłek zarówno zawodowych, jak i ochotniczych strażaków, którzy codziennie ratują życie i mienie mieszkańców.

Kulminacyjnym punktem dnia będą występy artystyczne, w tym koncerty zespołów All-Dęte, Mesajah i Papa D, a na zakończenie wystąpi gwiazda wieczoru – Justyna Steczkowska. Dodatkowo na scenie pojawi się Dr. SWAG, a zabawę taneczną poprowadzi DJ Gruca. Dożynki to także doskonała okazja do poznania tradycji regionalnych, a także spróbowania lokalnych przysmaków i potraw przygotowanych przez mieszkańców. Dla najmłodszych przygotowano liczne atrakcje, które umilą im czas i pozwolą na wspólne świętowanie.

Jurksztowicz, Foremniak i inne wydarzenia

Jolanta Pierończyk
Tychy

Przed nami wrzesień pełen ciekawych spotkań, warsztatów i innych propozycji Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tychach.

Po wakacjach wracają przede wszystkim najbardziej lubiane przez publiczność „Tury kultury”, czyli cykl spotkań ze znanymi aktorami i piosenkarzami. We wrześniu będą aż dwa: z Anną Jurksztowicz (10 września o godz. 18) oraz z Małgorzatą Foremniak (24 września o godz. 18). Oba spotkania w mediotece przy al. Piłsudskiego 16.

Wracają też spotkania dyskusyjne. Na 25 września zaplanowane są dwa. Pierwszy to Komentarz Kulturalny Czytelnia - o książkach, filmach i o tym, co nas w życiu inspiruje (biblioteka główna, godz. 17). Drugi to Magiel Kulturalny w filii 18 MBP o godz. 17 - o literaturze, kulturze, sztuce. W cyklu „Z książką o filmie” 3 września o godz. 17 w filii 5 MBP Robert Dragon opowie o różnych aspektach wiary.

Częstochowski Piknik Rodzinny

30 SIERPNIA
START GODZ. 14.00

SPORT & EMOCJE

EDUKACJA & ZABAWA

ZDROWIE & BEZPIECZEŃSTWO

ARMIA & TECHNOLOGIE

PRZYSMAKI & RELAKS

WIEDZA & ROZWÓJ

z Dziennikiem Zachodnim

PROMENADA im. Czesława Niemena

CZĘSTOCHOWA

PATRONAT
PREZYDENTA MIASTA CZĘSTOCHOWY
KRZYSZTOFA MATYJASZCZYKA

ORGANIZATOR

DZIENNIK
ZACHODNI

PATRONAT MEDIALNY

TWOJA
POLSKA STACJA
101.9FM

PARTNERZY

KASA NA WYPASIE

LOTERIA!

Nagroda główna:

10 000 zł

1000 NAGRÓD NATYCHMIASTOWYCH
o wartości od 50 zł do 500 zł!

Kup dowolny produkt marki Wypasione
i wypełnij formularz na kasanawypasie.pl

Od razu dowiedz się, czy wygrałeś jedną z **nagród natychmiastowych**, a w finale graj o **10 000 zł!**

Sprzedaż promocyjna i przyjmowanie zgłoszeń: 1.09-31.12.2025 r. Zachowaj dowód zakupu. Regulamin loterii: kasanawypasie.pl
Organizator: First Line Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Loteria promocyjna dla osób powyżej 18 roku życia.

na półce

Fascynujące dzieje potężnego rodu

Arkadiusz Kuzio-Podrucki

Wydawnictwo Biblioteki Śląskiej

„Schaffgotschowie. Dzieje wielkiego rodu z Europy Środkowej” to niezwykła, prawie 450-stronicowa monografia, której autorem jest Arkadiusz Kuzio-Podrucki. Ten fascynujący ród jest mocno związany ze Śląskiem, i to od średniowiecza. Pokolenia Schaffgotschów budowały tu przemysł i gospodarkę, gromadząc potężne fortuny, zaliczane do największych na naszym kontynencie. Ale historia rodu, także ta spleciona ze Śląskiem, jest mało znana, bo przez dziesięciolecia dzieje śląskiej arystokracji były traktowane jako coś niepoprawnego politycznie i tak wstydlivego dla Polski, że należy o nich milczeć, a najlepiej zapomnieć. Problem polegał na tym, że i Schaffgotschowie, i przedstawiciele innych rodów mówili także po niemiecku. Na szczęście Arkadiusz Kuzio-Podrucki - historyk, publicysta i badacz dziejów rodów śląskiej arystokracji i szlachty - z benedyktyńską cierpliwością wypełnia te białe karty. Jak pisze we wstępie książki, jego celem jest pokazanie, jak rozległe w czasie i przestrzeni oraz jak bogate i różnorodne są dzieje Schaffgotschów, którzy - choć byli przede wszystkim związani ze Śląskiem - to żyli i działali również na terenie Polski, Czech, Niemiec, a niektórzy wyemigrowali nawet do Nowego Świata. Działali w najrozmaitszych dziedzinach: kultury, sztuki, gospodarki, polityki. Ich biogramy można znaleźć w słownikach niemieckich, austriackich i czeskich, a od niedawna także w polskich. Jako ciekawostkę warto podać, że „bytomski Kopciuszek”, czyli Joanna Grycik, spadkobierczyni bajecznej fortuny Karola Goduli, związała się właśnie z tym rodem - wyszła za mąż na hrabiego Hansa Ulryka Schaffgotscha. Ich ślub odbył się 15 XI 1858 r. w bytomskim kościele. Arkadiusz Kuzio-Podrucki jest też autorem pierwszych wydanych w języku polskim monografii rodów: Henckel von Donnersmarcków, Tiele-Wincklerów, Mieroszewskich, Hochbergów, Wrochemów i Hohenlohe.

Jadwiga Jenczelewska

KAŻDA PORCJA ALKOHOLU JEST SZKODLIWA, ALE NIE DA SIĘ JEDNAK UKRYĆ, ŻE ALKOHOL BYŁ, JEST I BĘDZIE

– Próby z alkoholem są bardzo ryzykowne, jeśli mamy w rodzinie osoby uzależnione. To tworzy określone wzorce zachowań. Ryzyko uzależnienia jest też o wiele większe, gdy jesteśmy młodzi. No i uważać muszą osoby o niskiej podatności na frustrację – mówi dr Eryk Matuszkiewicz, toksykolog

Czym trują się Polacy?

Na pierwszym miejscu jest alkohol. Statystyki potwierdzają to od lat niezależnie od podziału na grupy wiekowe. Gdyby jednak spojrzeć na najmłodszą grupę wiekową: 18- i 20-kilkulatków, na pierwszym miejscu są narkotyki. Wyróżniamy dwie grupy - pobudzające, czyli stymulanty, oraz odurzające, czyli depresanty. Więcej jest tych pierwszych. Wśród nich króluje nowa substancja - mefedron. Raporty europejskie mówią, że Polska jest zagłębiem jego produkcji. Czesi produkują metamfetaminę, a my mefedron.

Mefedron, czyli potocznie „kryształ”?

Tak, tak jest nazywany w slangu młodzieżowym. Narkomani starszej daty powiedzieliby tak o metamfetaminie, bo tak kiedyś tę substancję nazywano. Można powiedzieć, że to tani odpowiednik kokainy. Inne związki z tej grupy to kleftedron, metafedron. Chemicy nie próżnują. Podobno sama technologia produkcji nie jest skomplikowana.

Da się rozróżnić, co biorą 18-latkowie, a co 30- lub 50-latkowie?

Łatwiej mi powiedzieć, czego ludzie nie biorą. Na początku lat 90. skończyła się era heroiny, która do tamtego momentu dominowała wśród osób przebywających w Monarze. Dziś pacjenci pytani: „co biorą”, mówią: „wszystko prócz heroiny”. Jest kategorią samą w sobie i oznacza, że ktoś, kto ją zażywa, jest zdeklarowanym, poważnym narkomanem. Utało się powiedzenie, że po heroinie jest tylko cmentarz i niestety, jest w tym wiele prawdy. Młodzi używają raczej nowych substancji - środków syntetycznych. Starsi biorą amfetaminę, bo żyli w czasach, kiedy była modna, a zamożni - kokainę.

Czy bywa tak, że raz na kilka lat na rynku pojawia się coś, czego wy - jako eksperci - w ogóle nie znacie?

Zdecydowanie szybciej! W miesiącu potrafią pojawić się 2-3 nowe środki. W ciągu roku zdecydowanie więcej. Nie nadążamy za nimi z diagnostyką laboratoryjną! Skoro są to substancje nielegalne, nie posiadamy wzorca.

Sporo mówi się o tym, że alkohol jest dziś niemodny. Faktycznie tak jest?

Przebija się trend sober life [ang. trzeźwe życie], który zakłada, że żyjemy całkowicie na trzeźwo. Gorzej, gdy ktoś mówi: „alkohol nie, to już oklepane”, a w to miejsce wchodzi narkotyki. Trend trzeźwego życia nieśmiało raczkuje i statystyki na razie tego nie pokazują, lecz alkoholu wokół nas jest sporo. Czytałem raport z 2023 roku, z którego wynika, że najwięcej cofniętych koncesji na alkohol było za sprzedawanie go niepełnoletnim. To pokazuje, że my, dorośli, nie jesteśmy do końca odpowiedzialni. Z drugiej - młodzi przychodzą i chcą kupić alkohol. Zarówno my, toksykolog, jak i pediatrzy obserwujemy naprawdę duże spożycie wśród młodzieży. Nie zawsze muszą to być trunki wysokoprocentowe, czasem to „po prostu piwo” - w odbiorze społecznym wciąż „nie alkohol”.

Mody na trzeźwość, przynajmniej w statystykach, na razie nie widać?

Tak, ale na pewno nie notujemy też dramatycznego skoku spożycia alkoholu. Utrzymuje się on na stałym poziomie. Wystarczy spojrzeć na najprostsze przejawy: obok mojego mieszkania były dwa sklepy, a utrzymał się ten, który w ofercie miał alkohol. A że to jest blisko Warty, kiedy tylko robiło się ciepło, zawsze było tam mnóstwo ludzi.

Przez lata głośno było o dopalaczach, dziś jest o nich raczej cicho. Czy to znaczy, że udało się je zwalczyć?

Jest ich zdecydowanie mniej, choć do grupy dopalaczy zaliczamy mefedron i w tej odsłonie nadal je spotykamy.

Mikołaj Woźniak

Nie zmienia to jednak faktu, że po 2018 roku, kiedy dopalacze wprost określono w prawie jako narkotyki, a nie jakieś substancje zastępcze, ich dostępność spadła. Gdy spada dostępność, to maleje liczba chętnych i pierwszorazowych użytkowników. Jeśli ktoś do nas trafiał, to była osoba uzależniona. W tej grupie zawsze dominowali mężczyźni.

Żadna substancja, o których mówimy, nie jest obojętna dla organizmu. A jakie są ich długofalowe skutki?

Są dane, które mówią, że każda porcja alkoholu jest szkodliwa. Nie można wykluczyć, że to prawda, ale i nie da się ukryć, że alkohol był, jest i będzie. Podobnie jak narkotyki. Nie jestem idealistą, który mówi, że kiedyś znikną na zawsze. Te substancje zawsze będą generowały problemy. Według mnie, chodzi głównie o to, by za szybko ich nie próbować. Z tych dwóch alkohol, używka legalna po ukończeniu pełnoletności, jest lepiej przebadany, wiemy, jak działa i jak rozwija się uzależnienie. O narkotykach wiadomo o wiele mniej i zdecydowanie bym na nie uważał. Ich działanie jest gwałtowne i intensywne.

Którzy ludzie są najbardziej narażeni na uzależnienie?

Próby z alkoholem są bardzo ryzykowne, jeśli mamy w rodzinie osoby uzależnione. To już tworzy w nas określone wzorce zachowań. Ryzyko uzależnienia jest też o wiele większe, gdy jesteśmy młodzi. Uważać muszą osoby o niskiej podatności na frustrację, wysokim poziomie lęku lub odwrotnie - te, które cały czas szukają silnych wrażeń. Ważne jest nasze środowisko i to, abyśmy bezgranicznie nie wierzyli reklamie. Nie ma co traktować używek jako wstępu do dorosłości. Naprawdę nie polega ona na kupieniu sobie flaszki czy paczki ciemików. To nie jest na tyle integralna część życia, abyśmy nie mogli bez niej żyć. Da się, i to bardzo dobrze.

Historie „ku przestrodze” działają?

Na naszych pacjentów najczęściej nie. Moim zadaniem jest także profilaktyka, a ona ma to do siebie, że czasem wydaje się nudna, monotonna, bo trzeba powtarzać ciągle to samo. Jednak za każdym razem do którejś głowy coś dotrze. Nawet jeśli do jednej - to już dużo. Na pewno nie jestem zwolennikiem straszenia. Mówi się, że słowo uczy, ale przykład przekonuje, dlatego opowiadałem o konkretnych sytuacjach, które naprawdę się wydarzyły.

Jako toksykolog zapewne świeci pan przykładem?

Nie jestem idealny [śmiej]. Narkotyków nie używam, bo po prostu się ich boję i ich nie potrzebuję. Alkohol? Przyznaję się, że spożywam, ale w mniejszych ilościach. Nie po to, żeby się upić, a raczej posmakować w gronie znajomych. Lampka ostrzegawcza powinna się zapalić, gdy w jakimś momencie zaczyna nas to pochłaniać, gdy myślimy: „kiedy się napiję i czego”. Także wtedy, kiedy - jeśli nie pijemy - to czujemy zdenerwowanie, a jak się już napijemy - rozluźnienie. To chwila, w której pora się zastanowić, czy nie mamy poważnego problemu z uzależnieniem. ©©

CV

Dr Eryk Matuszkiewicz, jest toksykologiem. Pracuje w Szpitalu Miejskim im. Franciszka Raszei w Poznaniu.

FOT. ADAM JASTRZĘBOWSKI

Jadwiga Jenczelewska

NAUKA NIEMIŁA POLAKOM

Kolejny rok szkolny przed nami. Zapewne każdy z nas pamięta te słodko-gorzkie chwile, gdy trzeba się rozstać z wakacyjnymi przygodami i miłym nicnierobieniem, a przywitać ze szkolną bracią. Mamy w tej dziedzinie różne doświadczenia - jedni lepsze, inni gorsze. Cóż, pociesmy się tym, że szkoła

jest po to, by nieść przysłowiowy „kaganek oświaty” i rozpalać ogień w „kuźni wiedzy”. Czy jednak polska szkoła na pewno realizuje te wzniosłe cele?

Dowiadujemy się właśnie - w pierwszej ćwierci XXI wieku - że tylko 47 proc. Polaków jest skłonnych zgodzić się z tezą ewolucji. To jeden z najniższych wy-

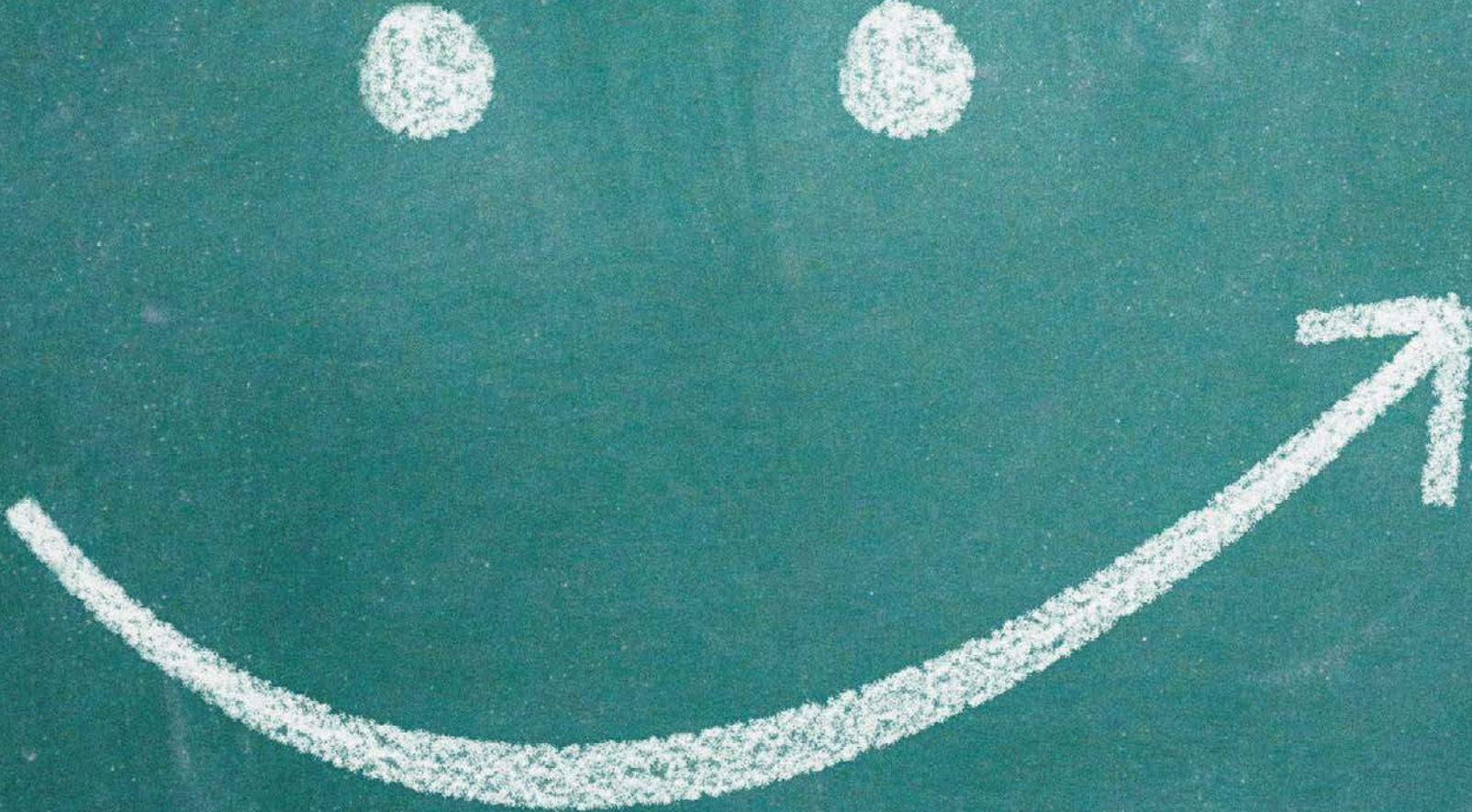
ników w UE. Aż 28 proc. z nas sądzi, że ludzie żyli w tym samym czasie co dinozaury, choć jest to twierdzenie niezgodne z wiedzą naukową. Zresztą, czemu się dziwić, skoro wykształcona osoba, była minister zdrowia, a nawet premierka naszego kraju, publicznie mówiła, jak to ludzie rzucali kamieniami w dinozaury...

Skąd to wszystko wiemy? Z opublikowanego właśnie raportu Komisji Europejskiej. Wynika z niego, że Polacy częściej niż inni Europejczycy wierzą w mity, teorie spiskowe i pseudonaukowe twierdzenia. Ten raport wystawia nam fatalną opinię. Choć zdecydowana większość obywateli UE (83 proc.) uważa, że nauka i technologia pozytywnie wpływają na społeczeństwa, w Polsce ten odsetek wynosi 77 proc., co plasuje nas poniżej średniej unijnej. Jeszcze mniej - tylko 59 proc. badanych deklaruje, że po-

stęp naukowy poprawia jakość ich życia, choć w całej UE uważa tak 67 proc. obywateli. W testach wiedzy naukowej wypadamy najgorzej: 57 proc. pytanych Polaków zgodziło się ze stwierdzeniem, że „lasery działają poprzez skupianie fal dźwiękowych”; tylko 15 proc. uznało je za fałszywe, a 27 proc. odpowiedziało „nie wiem”. Polska wyróżnia się też wysokim poziomem wiary w teorie spiskowe. Aż 36 proc. (więcej niż średnia unijna) ankieterów wierzy w to, że „wirusy są produkowane w laboratoriach rządowych w celu kontrolowania obywateli”. 45 proc. z nas zgadza się z twierdzeniem, że „istnieje lek na raka, ale jego istnienie jest ukrywane przez firmy farmaceutyczne”. Może więc dajmy sobie spokój z całą tą wiedzą i edukacją, i dalej trwajmy w wakacyjnym trybie. Życie bez nauki jest spokojne i miłe... ©©

Powrót do szkoły

PULS #179

Bachancki

PULS #179

Powrót do szkoły

Z jaką szkołą mamy dzisiaj do czynienia? Jest nowoczesna czy staroświecka?

Polska szkoła w wielu aspektach wciąż jest staroświecka. Ale, co ciekawe, mam wrażenie, że zarówno wśród nauczycieli, jak i rodziców jest dziś większa akceptacja dla tej staroświeckości niż było to jeszcze piętnaście lat temu. W czasach ogromnego rozproszenia, gdy dzieci wystawione są na tysiące bodźców, fakt, że nauczyciel po prostu mówi, każe zrobić notatkę z lekcji, a potem tę notatkę sprawdza, czyli sprawdza wiedzę, nie jest już tak potępiany jak kiedyś. Kiedyś to, co dziś nazwalibyśmy wiedzą encyklopedyczną, uchodziło za przekleństwo polskiej edukacji. Dziś, gdy informacji w internecie jest mnóstwo, ale wiedzy, rozumianej jako umiejętność łączenia faktów, jest dramatycznie mało, sama praktyka porządkowania informacji i układania ich w logiczną całość wydaje się dużo bardziej potrzebna. Podobnie jest z wykładem. Pamiętam wiele konferencji dydaktycznych, na których mówiono, że wykład to przeżytek, że należy go zastąpić nowoczesnymi metodami: dramą, zabawami z elektroniczną mapą, układankami. Minęły lata i okazuje się, że te nowoczesne metody często są o krok za tym, co przeciętne dziecko ma dziś w domu na komputerze, z całym arsenałem gier dydaktycznych i niedydaktycznych. Dziecko jest więc rozproszone, miotane przez mnóstwo bodźców. W szkole zaś musi zapamiętać to, co mówi nauczyciel, przy wsparciu punktów na tablicy czy pytań zadawanych w trakcie wykładu. I nagle to, co dawniej uchodziło za anachronizm, dziś wydaje się krokiem ku nowoczesności. Bo dziecko zaczyna rozumieć, że wiedza nie bierze się znikąd, nie spada z internetu jak gotowy produkt, tylko wymaga porządkowania i przetwarzania.

Nowoczesna szkoła kojarzy się dziś z technologią: tabletami, komputerami, sztuczną inteligencją. Ale czy taka szkoła potrafi naprawdę słuchać ucznia?

I to jest kluczowe pytanie. Bo szkoła naszpikowana elektroniką często paradoksalnie odpycha dziecko od zdobywania wiedzy. Nie jestem przeciwnikiem nowych narzędzi; w rękach dobrego, aktywnego nauczyciela każdy gadżet, każdy film czy aplikacja mogą zyskać sens i stać się wartościowym narzędziem dydaktycznym. Ale jeśli chcemy naprawdę usłyszeć ucznia, dziecko czy nastolatka, musimy stworzyć do tego warunki. A duże za-

angażowanie technologiczne rzadko temu służy. Rozmowa – długa, wymagająca, rozwlekła – jak najbardziej. Problem w tym, że rozmowa, jak to byśmy dziś powiedzieli w cudzysłowie, „marnuje czas”. Tymczasem oczekiwania władz oświatowych, autorów programów, a często także rodziców są takie, że ma być szybko, dużo i efektywnie. Tyle że po takiej szybkiej nauce w głowie ucznia zostaje niewiele. Za to rozmowa, ta prawdziwa, wciągająca, potrafi zostać na lata.

W tym roku 1 września uczniowie otrzymają dwa nowe przedmioty: nieobowiązkową edukację zdrowotną i obowiązkową edukację obywatelską. Jak oceniasz te zmiany, które wprowadziło Ministerstwo Edukacji?

To zawsze dramatycznie trudne pytanie dla nauczyciela, bo nowe przedmioty, tak jak kiedyś HiT czyli Historia i terazniejszość, dziś już odrzucona, zwykle odpowiadają na realne deficyty młodego pokolenia. I jako takie są nie do podważenia. Jak podważyć fakt, że uczniowie wychodzą ze szkoły, nie mając pojęcia o historii współczesnej? Albo że istotna jest dziś higiena psychiczna i młodzi ludzie powinni wynosić ze szkoły podstawową wiedzę, jak dbać o swoje zdrowie psychiczne? Problem polega na tym, że jeśli chcemy wprowadzić w polskiej szkole coś nowego z sukcesem, musimy zacząć od wyprowadzenia czegoś innego.

Coś już wyprowadzono.

Tak, ale to trochę jak w dowcipie o rabinie i kozie: kozę wyprowadzamy, ale rodzina wciąż mieszka w jednym pokoju. Z podstawy programowej wyrzucono to, co i tak było mało realizowane, i w to miejsce wprowadzono nowe przedmioty, które zapewne podzielą los poprzedników – też będą realizowane „po łebkach”. Bo jeśli szkoła ma uczyć porządnie języka polskiego, matematyki, angielskiego, z myślą o egzaminach w ósmej klasie i maturze, a do tego prowadzić dziesięć innych przedmiotów, to jaki sens ma dokładanie jedenaściego? Brutalnie mówiąc, gdybyśmy zrezygnowali z lekcji polskiego, byłoby to katastrofalne dla naszej kultury, ale paradoksalnie, dla tych dwóch nowych przedmiotów byłoby to zbawienne, bo wreszcie znalazłaby się przestrzeń na naukę na poważnie. Na marginesie powiem, że zawsze byłem przeciwnikiem przedmiotów, które mają po jednej godzinie tygodniowo. To tylko pogłębia rozproszenie uczniów. Bardzo lubię filozofię, ale jeśli

– Edukacja jest na sto lat. Dzieci, które 1 września po raz pierwszy przekroczą próg szkoły, za dekadę czy dwie będą decydować o kształcie Polski innej niż ta, którą znamy dzisiaj. I właśnie pod tę nieznaną jeszcze Polskę powinniśmy je przygotowywać – mówi Jan Wróbel, publicysta, historyk i nauczyciel

Anita Czupełny

JAN WRÓBEL: SZKOŁA TO NIE JEST MIEJSCE NA PARTYJNE WOJNY

Wróbel: Jeśli chcemy naprawdę usłyszeć ucznia, dziecko czy nastolatka, musimy stworzyć do tego warunki. Duże zaangażowanie technologiczne rzadko temu służy

realizuje się ją w trybie jedna godzina w tygodniu, to nie ma sensu. Skoro jednym z największych problemów młodzieży jest rozproszenie, szkoła powinna działać odwrotnie: nie powinna dokładać kolejnych przedmiotów, tylko je syntetyzować. Na przykład w ramach jednego bloku „przyroda i człowiek”, gdzie można by umieścić treści z nowych przedmiotów.

Prawo i Sprawiedliwość mobilizuje już swoich zwolenników do protestów przeciwko edukacji zdrowotnej, twierdząc, że to będzie seksualizacja dzieci. Rzeczywiście tak będzie?

Prawdopodobieństwo, że tak właśnie się stanie, jest, mówiąc delikatnie, nieskończenie małe. Natomiast sama seksualizacja dzieci to poważny problem. I może teraz zabrzmi jak niedobity konserwatysta, ale to naprawdę nie jest urojenie garstki prawicowych czy katolickich publicystów. Owszem, zdarzają się w tej grupie postacie oderwane od rzeczywistości, ale problem istnieje naprawdę i jest potężny. Seksualizacja młodego pokolenia jest obecna w reklamie, w przekazach kultury masowej, w teledyskach często tych najpopularniejszych wykonawców. I szkoła powinna o tym rozmawiać. Powinna pokazywać, jak reklamy, filmiki czy TikTok wpływają na naszą świadomość, jak przesuwają granice tego, co wydaje się dopuszczalne, a co nie. W tej powodzi bodźców to, że w szkole pojawi się kilka lekcji o dojrzewaniu, o relacjach, o tym, że istnieją na świecie także osoby homoseksualne, jest jak kropla w oceanie. Myślenie niektórych polityków i publicystów współpracujących z PiS-em przypomina mi obraz szkoły z lat 70., z czasów Gierka, trochę otwartej na świat, ale jednak zamkniętej. Wtedy można było kupić gumę Donald i czasem zobaczyć nagi pośladek w filmie. Ale dziś? Dziś dziecko, które wyrzucimy z pokoju, bo w filmie leci scena z nagością, pójdzie do swojego pokoju, włączy internet i natknie się na rzeczy, które są dużo bardziej brutalne i niepokojące. Prawdziwe pytanie brzmi więc: jak przygotować dzieci do życia w świecie, który udaje, że jest im życzliwy, a w rzeczywistości jest pełen agresywnych treści? I tu muszę powiedzieć uczciwie: propozycje Ministerstwa Edukacji na razie tylko lekko dotykają tego problemu. Za to opór wobec edukacji zdrowotnej wydaje mi się zwyczajną ucieczką od rzeczywistego wyzwania. Bo dziś nawet siedmio- czy ośmioletnie dzieci mają nie-

ograniczony dostęp do treści, które są im szkodliwe, a my wciąż koncentrujemy energię na tym, by protestować przeciwko wzmiankom o LGBT w szkole. To naprawdę rozmowa nie na temat.

Barbara Nowacka zapowiada, że trzeba odchudzić podstawę programową. Z drugiej strony wprowadzane są nowe przedmioty. Tymczasem polskie uczelnie spadają w rankingu szanghajskim. Takie są efekty odchudzania programów nauczania?

Rankingi uniwersytetów działają według zupełnie innych kryteriów. Dobre pozycje wynikają przede wszystkim z mocnych nauk przyrodniczych i ścisłych, z zaplecza badawczego i świetnej kadry w fizyce, chemii czy biologii. A to są najdroższe dziedziny i w Polsce moim zdaniem nie będą na poważnie doinwestowane jeszcze przez długie lata. Posługiwanie się rankingami jest bardzo zdradliwe. Natomiast faktem jest, że w obecnych działaniach ministerstwa brakuje tego, co kiedyś było fundamentem polskiej dydaktyki: akcentowania wątków patriotycznych i bohaterstwa narodowego. Owszem, dawniej robiono to kosztem warstwy krytycznej; uczniowie nie uczyli się rozumieć, skąd biorą się mity i uproszczenia, często korzystne, rzadziej te niewygodne. Dziś mam wrażenie, że jest odwrotnie. Może nie ma antypatii wobec patriotyzmu, ale traktuje się go jak nieistotną pozostałość po dawnych czasach. Ważniejsze stało się otwarcie światopoglądowe, edukacja tolerancyjna. Problem w tym, że takie podejście uszlachetnia podziały i uniemożliwia porozumienie ponad politycznymi sporami. A edukacja to jest coś, co planuje się na sto lat do przodu. Bo uczeń, który dziś zaczyna szkołę 1 września, za 10 czy 15 lat będzie kształtował Polskę. I to nie będzie ani Polska PiS-owska, ani PO-owska. To będzie inna Polska i pod tę nieznaną jeszcze Polskę powinniśmy przygotowywać dzieci.

Polska szkoła jest cały czas uwikłana w politykę.

Tak. I co gorsza, nie przez jakieś zewnętrzne siły, tylko przez polityków: świadomych albo nie tego, co robią. A mogliby tego nie robić. Nie widzę powodu, dla którego Barbara Nowacka nie mogłaby usiąść do rozmowy z profesorem Andrzejem Nowakiem. Nawet jeśli nie ze wszystkimi jego diagnozami się zgadzam, to on jest człowiekiem, który skończył świetne liceum w czasach, gdy do liceum szła mniejszość młodzieży. Jego doświadczenia i rady trudno przełożyć na dzisiejszą szkołę, w której do liceum idzie prawie każdy. Ale to nie powód, by nie rozmawiać. Edukacja to wspólna sprawa. Dzieci mamy wszyscy: i te z rodzin sympatyzujących z PiS, i te z rodzin sympatyzujących z PO. I nie jest tak, że jedne różnią się od drugich.

Wszystkie dzieci są nasze. Tak się kiedyś mówiło... Pamiętam tę piosenkę; dzieci są oczywiście przede wszystkim rodziców, ale gdy rodzice posyłają je do szkoły publicznej, to trochę – i mówię to nie z perspektywy konserwatywnej, tylko realistycznej – oddają część kontroli. Moim zdaniem powinni tę kontrolę zachowywać jak najdłużej, przynajmniej do czternastego roku życia. Ale szkoła to instytucja publiczna rządząca się swoimi prawami. Nauczyciele są różni, i dobrze. Nie można im nakazać, żeby wszyscy byli katolicko wzmocnionymi patriotami albo, odwrotnie, wszyscy przynosili do klasy tęczowe flagi. Szkoła powinna uczyć dzieci, że ludzie są różni. A rodzina powinna wzmocniać tę lekcję: oceniamy ludzi po tym, co robią dobrego dla innych i dla kraju, a nie po tym, jaki mają światopogląd. To, że ktoś ma poglądy, które mnie irytują, nie daje mi prawa, by go stygmatyzować: ani w życiu codziennym, ani w mediach społecznościowych.

Porozmawiajmy o liście lektur. Przy każdej zmianie w Ministerstwie Edukacji wybucha wokół niej awantura. Tym razem ministerstwo ogłosiło, że zmian nie będzie, a i tak w mediach była awantura. Czy lista lek-

ZA MOICH CZASÓW WSZYSCY ZNALI BUDOWĘ PANTOFELKA. KAŻDY WIEDZIAŁ, ŻE MARZĘSKI I OKO W ŚRODKU. TO TWORZYŁO WSPÓLNĄ BAZĘ WIEDZY

tur w ogóle jest nam potrzebna? Może chodzi o to, żeby stworzyć wspólną bazę, że wszyscy znamy Mickiewicza i Sienkiewicza, możemy porozmawiać o „Panu Tadeuszu” czy „Krzyżakach”?

To są dwa zagadnienia. Pierwsze jest takie, że większość polityków zajmujących się edukacją wywodzi się z szeroko pojętej inteligencji i żyje w przekonaniu, że książka to coś fundamentalnego w procesie kształtowania młodego człowieka. Dlatego dyskusje o lekturach są zawsze podszyte emocjami, bo ci ludzie te książki znają i wierzą, że bez Sienkiewicza nie da się wyrosnąć na porządnego Polaka. Albo, przeciwnie, że znajomość Sienkiewicza pozwala dostrzec w polskiej kulturze pewne groteskowe cechy. Drugie zagadnienie jest dużo poważniejsze. Książka wypadła z codziennego obiegu jako źródło wartościowej rozrywki, wiedzy i refleksji. Oczywiście, są rodziny, w których dzieci nadal czytają, ktoś zawsze powie: „Moje przeczytały »Anię z Zielonego Wzgórza« czy »Chłopców z Placu Broni« i płakały razem ze mną”. Rozumiem to, ale w skali społecznej to wyjątek. Dla większości młodych ludzi książka nie jest dziś naturalnym źródłem informacji ani rozrywki. Dlatego prawdziwym wysiłkiem edukacji, tej, która nie jest podporządkowana partyjnemu grom, powinno być odbudowanie pozycji książki w kulturze młodego pokolenia, a nie spory o to, czy na liście ma być Gombrowicz, czy Dobraczyński. Przywołuję te nazwiska nieprzypadkowo. Pamiętam awanturę z czasów, gdy Roman Giertych był ministrem edukacji, tym „superpisowskim”, jeszcze na prawo od PiS-u. Już wtedy, a to było kilkanaście lat temu, dla sporej części młodych ludzi czytanie Gombrowicza było męką. Niby to książki krótkie, zabawne, ale język wydawał się dziwny, a kontekst nieczytelny. „Ferdydurke” jest zakorzeniona w sporach intelektualnych dwudziestolecia międzywojennego, którego młodzież dziś nie zna ani emocjonalnie, ani intelektualnie. Dla nich to odległy, obcy świat. Walka o to, by utrzymać Gombrowicza na li-

ście, bo tak pięknie szyderczo opisuje polskie przywary, przypomina walkę muchy uwięzionej w bursztynie i zakładanie, że książka jest tak ważna, że kto nie przeczyta Gombrowicza za młodu, ten nigdy nie wykształci krytycznego stosunku do polskiej kultury. To po prostu nieprawda. Oczywiście, lektura Gombrowicza może być poruszająca, ale najpierw trzeba sprawić, żeby młodzi w ogóle chcieli po niego sięgnąć. Tak samo z Sienkiewiczem czy z Dobraczyńskim: wyzwanie nie polega na tym, by nakazać lekturę, tylko by sprawić, żeby „Potop” był książką o nas, a nie dziwnie napisaną historią dziwnych ludzi. I tu, niestety, nie widzę w ostatnich latach żadnej poważnej refleksji: ani u ministra Czarnka, ani u jego poprzedniczk, ani w obecnym kierownictwie MEN. Cała energia idzie w walkę o listę lektur, których przeciętny uczeń i tak nie przeczyta.

Ale czy to znaczy, że jeśli nie będziemy mieli żelaznego minimum, nie będziemy mieli już wspólnego języka? Właśnie dlatego uważam, że trzeba zbudować skondensowany, ciekawy kanon: kilka książek, kilka tematów historycznych, kilka filmów, wokół których da się stworzyć interesującą narrację edukacyjną. Żeby uczniowie wiedzieli, dlaczego to jest ważne, i żeby potrafili się do tego odnieść. Podam przykład: za moich czasów wszyscy znali budowę pantofelka. Nieważne, do jakiej szkoły się chodziło, każdy wiedział, że pantofelek ma rzęski i oko w środku. I to tworzyło wspólną bazę wiedzy. Dziś takim „pantofelkiem” mogłyby być wybrane elementy polskiej kultury, może fragmenty Szekspira; coś, co pozwala rozmawiać o świecie w sposób uniwersalny. Ale żeby to miało sens, trzeba mieć odwagę wyboru. Zrezygnować z przeładowanych list, wybrać kilka pozycji i zamiast zmuszać, to opowiadać o nich w sposób ciekawy. To samo dotyczy muzyki. Dla większości uczniów muzyka klasyczna to dziś rock lat 60. i 70. – a i tego rzadko słuchają, bo utwory są za długie, trwają siedem, osiem minut. Tym bardziej naszym obowiązkiem jest wprowadzać ich w kulturę, choćby przez krótkie

fragmenty, by zachować sztafetę pokoleń. Naprawdę nie chodzi o to, żeby przeczytali jedną czy drugą pozycję z listy, tylko żeby przeczytali ją ze zrozumieniem i potrafili odnieść do innych doświadczeń, choćby filmów. Dziś filmy Wajdy są dla młodych tak samo odległe i hermetyczne, jak Monty Python. Za mojego pokolenia „Latający Cyrk Monty Pythona” był niemal piątą Ewangelią. Teraz, jeśli ktoś się z niego śmieje, to jest dziwakiem, wyjątkiem, nawet w warszawskich liceach. Dla większości młodych to już egzotyka taka sama jak „Bogurodzica”.

Czego dziś powinniśmy uczyć młodych ludzi, jeśli chcemy, by weszli w dorosłość jako wartościowe jednostki i nie zwariowali?

Przede wszystkim powinniśmy nauczyć ich dystansu emocjonalnego i poznawczego wobec informacji, które ich otaczają. To trudne, bo wielu dorosłych tego nie potrafi. Chodzi o świadomość, że niemal każda wiadomość, którą widzą czy słyszą, jest w jakiś sposób obrobiona. Czasem nie jest to kłamstwo, ale tekst czy materiał wideo są tak zmontowane, żeby przyciągały uwagę, łatwiej się czytały, lepiej oglądały albo śmieszyły w internecie. Takiego krytycznego myślenia można uczyć przy okazji wielu przedmiotów: biologii, historii, języków obcych. To one dają przestrzeń, by pokazać uczniom, że jedno wydarzenie może być opowiedziane na różne sposoby, w zależności od tego, kto je opisuje i po co. Pamiętam świetną lekcję, w której nauczyciel wykorzystał dwa krótkie opisy zdobycia Moskwy w XVII wieku: jeden z polskiej Wikipedii, drugi z rosyjskiej. Te opisy ogromnie się różniły. W czasie gdy emocje wokół działań Rosji są dziś tak podgrzane, pokazanie młodzieży, dlaczego Polacy opowiadają tę historię w taki sposób, a Rosjanie zupełnie inaczej, byłoby znakomitą lekcją. Problem w tym, że środowiska, które lubią określać się jako bardziej patriotyczne od innych, nie chcą tego dostrzec. Ich zdaniem należy po prostu powiedzieć: „Polacy zdobyli Kreml, bo Polska zawsze była lepsza od Roskich”. Z czym ja się, nawiasem mówiąc, zgadzam, ale takie suche hasło nie zostawia w młodym mózgu żadnego trwałego śladu. Za to rozmowa, analiza, wspólne zastanowienie się: „Kto i po co opowiada tę historię właśnie w ten sposób?” – to już ma szansę tam zostać. I zostawić ważną lekcję na całe życie: że trzeba uważać na to, co znajdujemy w internecie.

UCZNIÓW W SZKOLE POWINNIŚMY NAUCZYĆ PRZED W SZYTKIM DYSTANSU EMOCJONALNEGO I POZNAWCZEGO WOBEC INFORMACJI, KTÓRE ICH OTACZAJĄ

6. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL SZACHOWY

SZACHY PONOWNIE ŁĄCZĄ POKOLENIA
W USTRONIU

USTROŃ – POLSKA STOLICA SZACHÓW!

Od 1 do 10 sierpnia 2025 roku Ustroń ponownie stał się polską stolicą szachów, goszcząc legendy i graczy z całego świata. Wcześniejszymi gośćmi byli m.in. Garry Kasparov, Anatoly Karpov oraz Viswanathan Anand. Tegoroczna edycja Festiwalu „Szachy w Ustroniu łączą pokolenia”, którego współorganizatorem jest Grupa MOKATE, zgromadziła 981 szachistów. Uczestnicy zmierzili się ze sobą zarówno w profesjonalnych turniejach FIDE, jak i amatorskich rozgrywkach, inspirując do pielęgnowania tej corocznej tradycji.

Gukesh Dommaraju Mistrz Świata w Szachach Klasycznych, dr Adam Mokrysz CEO Grupy Mokate, dr Katarzyna Mokrysz Dyrektor Generalna Grupy Mokate, Łukasz Turlej Sekretarz Generalny FIDE, Nikodem Cieślak, Kazimierz Mokrysz, Pani Prezes Teresa Mokrysz, Kazimierz Mokrysz

10 DNI Z SZACHAMI, KTÓRE ZAINSPIROWAŁY DO POGŁĘBIANIA PASJI

Festiwal „Szachy w Ustroniu łączą pokolenia” odbył się już po raz szósty. Impreza, która stała się jedną z najbardziej prestiżowych w świecie polskich szachów, przyciągnęła nie tylko profesjonalnych graczy. Bogaty program zainspirował również amatorów do tego, by usiąść przy szachownicy. Organizatorem imprezy był Śląski Związek Szachowy.

chowy we współpracy z Miastem Ustroń, Grupą MOKATE, Synerise, Bankiem Pekao SA, ITAKA, FIDE, Superbet, Emphie, Veolia oraz UKS Pionier Jastrzębie-Zdrój. Wydarzenie zostało objęte patronatem Marszałka Województwa Śląskiego.

Profesjonaliści zmierzili się w turniejach FIDE w kilku kategoriach. W trakcie Festiwalu odbyły się również Mistrzostwa Śląska Juniorów w Szachach Szybkich. Jednak emocje mogła poczuć każda osoba, która chciała się zmierzyć

z wyzwaniami na szachownicy – otwarty charakter miał **Turniej przy kawie MOKATE**. Do rywalizacji w nim zgłosiło się aż 93 uczestników w różnym wieku. Rozgrywki, zgodnie z tradycją, odbywały się głównie w Miejskim Domu Kultury Prażakówka. Do Ustronia w pierwszych dniach sierpnia przybyli również osobistości doskonale znane w środowisku szachistów. Uczestnicy mogli m.in. obserwować symultany szachowe z **Dawidem Czerwem**, szachistą i streamerem znanym m.in. z YouTube’a i Twicha.

Gwiazdą festiwalu był **Gukesh Dommaraju** – obecny Mistrz Świata w szachach klasycznych. Jego rywalem był polski arcymistrz i zwycięzca Pucharu FIDE 2021, Jan-Krzysztof Duda. Ich zacięta partia miała miejsce w katowickim kinie Rialto, zakończyła się zwycięstwem Dudy. Obecny Mistrz Świata w szachach zawitał na Festiwal na **specjalne zaproszenie prezesa Grupy MOKATE dr Adama Mokrysa** – żywo zaangażowanej w popularyzację tej królewskiej gry w Polsce. Każdego roku festiwal przyciąga globalne ikony świata szachów, między innymi: Anatolij Karpow, Garri Kasparow, Viswanathan Anand, Wasyl Iwanczuk, czy Ruslan Ponomariow.

– Szachy są wyjątkowe. Uczą wygrywać i przegrywać oraz budować strategię. Dają dużo pozytywnych emocji, ale – podobnie jak biznes – wymagają przewidywania kolejnych ruchów, odwagi w decyzjach i umiejętności myślenia długofalowego – wyjaśnia **dr Adam Mokrysz**, CEO Grupy MOKATE. – Wierzymy, że krzewienie popularności królewskiej gry to ważny krok w kształtowaniu umiejętności przyszłych pokoleń. Szachy stają się również mostem międzypokoleniowym i udowadniają, że można być razem, przekraczając wszelkie bariery – dodaje.

9 rund – 3 x 5 minut, 3 x 10 minut i 3 x 15 minut. Pula nagród pieniężnych wyniosła aż 8 000 zł. Serdecznie gratulujemy wszystkim zwycięzcom i dziękujemy za zaangażowanie tak wielu graczy. Podczas festiwalu rozegrano także Drużynowe Mistrzostwa Śląska Juniorów w Szachach Szybkich, w których udział wzięły 102 osoby. W iście ekspresowym tempie (10 minut na partię, 5 sekund na ruch) odbyło się 9 rund turniejowych.

1. UKS „Pionier” Jastrzębie Zdrój I
2. HETMAN GKS Katowice I
3. SSz Olimpia Goleszów

– Tegoroczny Turniej przy kawie MOKATE ponownie udowodnił, że szachy nie stawiają granic pokoleniowych i są grą dla absolutnie każdego. Cieszę się, że liczba jego uczestników rośnie z roku na rok, a w ich gronie pojawiają się coraz młodsi szachiści. Królewska gra rozwija ich umysły i przypomina, że każdy ruch ma znaczenie, i na szachownicy, i w codziennym życiu – mówi **dr Katarzyna Mokrysz**, Dyrektor Generalna Grupy MOKATE. – Właśnie dlatego z determinacją rozwijamy program „Edukacja przez Szachy” i zachęcamy do gry kolejnych uczniów szkół podstawowych w całej Polsce – dodaje.

FESTIWAL DLA CAŁYCH RODZIN

Zaciętym rozgrywkom szachowym w Ustroniu towarzyszyły też inne wydarzenia, które przyciągnęły uwagę mieszkańców i turystów. Dodatkowo rozegrano turniej kloca, a na zakończenie Festiwalu, w którego zamknięciu uczestniczył Gukesh Dommaraju.

Goście mogli posłuchać dźwięków góralskiego folku – na scenie Amfiteatru w Ustroniu zagrał zespół Baciary. Kolejna edycja tego, już kultowego, wydarzenia odbędzie się za rok.

PASJONUJĄCE TURNIEJE W WIELU KATEGORIACH SZACHOWYCH

W trakcie Festiwalu „Szachy w Ustroniu łączą pokolenia” rozegrano profesjonalne turnieje w kategoriach Masters, Open A, B, C, D, E, F, G. Zwycięzcami w poszczególnych grupach zostali: Masters: Arcymistrz Eduardas Rozentalis, OPEN A: Anh Huy Nguyen, OPEN B: Robert Krasiewicz, OPEN C: Ignacy Nieć, OPEN D: Michał Kret, OPEN E: Maciej Krawiec, OPEN F: Bruno Stróżyk, OPEN G: Aleksander Cichocki.

TURNIEJ PRZY KAWIE MOKATE – ROZGRYWKA, KTÓRA POŁĄCZYŁA POKOLENIA

Specjalny turniej zorganizowany 3 sierpnia 2025 r. przez mecenasa szachów w Polsce, Grupę MOKATE, cieszył się dużym zainteresowaniem. W rywalizacji, która toczyła się tym razem z okazji 35-lecia grupy MOKATE, wzięły udział zarówno dzieci, jak i dorośli. Rozgrywka toczyła się w systemie szwajcarskim na dystansie. Odbyło się

Z SERCEM NA WSPOMAGANIU ZDOBYWA KORONĘ ZIEMI

– Mój anioł stróż ma sporo roboty – mówi Piotr Głowacki z Mysłowic. Był sztygarem na kopalni, gdy w wieku 32 lat nagle zachorował i wszczepiono mu rozrusznik serca. Nie pozwolił swojemu życiu stanąć w miejscu. Zaczął sięgać wysoko, bardzo wysoko. Dziś jest w drodze na Karakorum

Rozmawiała: Klaudia Bąk

Do zdobycia Korony Ziemi Piotrowi brakuje już tylko trzech szczytów. W „kolejce” czeka m.in. Mount Everest

Piotr Głowacki (dla przyjaciół Faraon) to himalaista z rozrusznikiem w sercu, który udowodnił, że ograniczenia mamy głównie w głowie. Kilkanaście lat temu myśłowiczanie stworzył projekt „Korona Ziemi z rozrusznikiem” – od tego momentu systematycznie zdobywa najwyż-

sze szczyty świata. Gdy Państwo czytają te słowa, Głowacki jest w drodze na kolejny szczyt. Rozmawialiśmy z nim tuż przed wyprawą.

Przeszedł Pan, w rzeczywistości i w przenośni, daleką drogę. Miał Pan zaledwie 32 lata, kiedy wysiadło Panu serce.

Byłem sztygarem w dozorze, na kopalni. Zachorowałem na gripę. Odleżałem w domu dwa tygodnie. Pierwszego dnia po powrocie do pracy bardzo źle się poczułem. Wróciłem do domu i kiedy żona zawołała mnie na obiad, wstałem z kanapy i to było ostatnie, co pamiętam. Obudziłem się w szpitalu w Katowicach,

podpięty pod monitor. Usłyszałem, że jedyna szansa to rozrusznik serca.

Świat się zatrzymał. „Wyrzucili” mnie z kopalni na rentę i mimo tego, że bardzo chciałem pracować, to nie było na to szans. Miałem duże problemy ze znalezieniem pracy. Po pół roku stwierdzi-

łem, mając rodzinę na utrzymaniu i kredyt na mieszkanie, że jedyne co mogę zrobić, to założyć własną firmę.

A zdrowie?

Lekarz powiedział, że najlepiej będzie, jak będę siedział w domu i cieszył się, że w ogóle żyje. Tymi słowami był w stanie zniszczyć moje życie.

Nie posłuchał Pan...

Nie, to absolutnie nie wchodziło w grę, nie jestem tym typem człowieka. Jednak po wypadku wspinaczka wysokogórska nawet nie przeszła mi przez myśl. W tamtym okresie Beskidy były najwyższymi górami, w jakie się wybierałem. Ale cieszyłem się, że mogę chociaż sobie pospacerować, wiedziałem, że to bezpieczna opcja.

Kiedy pojawiła się myśl o wysokich górach?

Jeździliśmy z żoną przez kilka lat, co roku, do Kenii. Najlepsza metoda ładowania akumulatorów zimą to Afryka. Polecam każdemu. Każdego roku podziwiałem Kilimandżaro z daleka. Pewnego razu postanowiliśmy, że zdobędziemy górę. Namówiliśmy jeszcze znajomych i pojechaliśmy. Kiedy już schodziliśmy ze szczytu, sprowadzali dwóch takich potężnych Słowaków czy Czechów, chłopcy po dwa metry, zawodowi sportowcy. Byli pewni, że skoro są wysportowani, to tam wbiegną po prostu. No i przegięli, bo nie byli zaaklimatyzowani. Stracili świadomość, nie weszli na szczyt i sprowadzali ich nieprzytomnych. Pamiętam, że rzuciłem takie hasło: „To co, robimy Koronę Ziemi?”. Koleżanka powiedziała: „No dobra, Faraonowi brakło tlenu, zejdzcie na dół, to mu to przejdzie”.

Nie przeszło.

No, nie przeszło (śmiech). Wróciłem wtedy do moich myśli o wspinaczce, bo jako młody chłopak bardzo często o tym myślałem, ale wtedy były czasy komuny, zdobycie paszportu było dużym problemem.

Wysokie temperatury dla osoby z rozrusznikiem nie są przeszkodą?

Nie mają wpływu na rozrusznik. Niskie tak, dlatego że dużą częścią rozrusznika jest bateria. Chodzi o to, żeby jak najrzadziej ją wymieniać, czyli trzeba jak najwięcej tej energii tam zmagazynować. A każda bateria w niskich temperaturach traci swoją pojemność. Pamiętam, jak z moim lekarzem rozpatrywaaliśmy to przed moją wyprawą na Antarktydę, bo tam już trafiają się ekstremalne temperatury.

Jak przygotowuje Pan organizm na takie wyprawy?

Staram się stale wzmacniać mój organizm, zawsze o to dbałem – katowałem żołądek, jedząc byle co w ulicznych knajpach. Higiena w takich miejscach bywa zerowa, sanepid od razu wszystko by pozamykał. Właśnie dlatego organizm musi być odporny. Gdybym pilnował sterylnej diety, to pewnie nie przetrwałbym wielu wypraw. Problemy żołądkowe to jeden z najczęstszych powodów rezygnacji z wejścia na szczyt.

Pan jakoś inaczej nosi bagaż, prawda? Nie chce Pan obciążać tej strony ciała z rozrusznikiem.

Zgadza się, z tej strony, gdzie mam rozrusznik, nie mogę nic nosić, bo nie chcę go uszkodzić. Jak wpadłem do szczytliny w Nepalu, bardzo się o niego bałem, ale na szczęście nic się z nim nie stało.

To jak Pan nosi te bagaże?

Mam mocno spięty pas biodrowy i lewe ramię, a prawy pasek mam w zasadzie wolny, ja tej strony nie obciążam. Chodzę na siłownię i wiem, że muszę wzmocnić konkretne partie mięśni, bo będę pracował jedną stroną. Trzeba być dobrze przygotowanym na wyprawę.

Na czym dokładnie polega aklimatyzacja?

Tak w skrócie – aklimatyzacja polega na tym, że nasz organizm zaczyna produkować więcej czerwonych krwinek, ponieważ to one transportują tlen w układzie krwionośnym. Im ich mamy więcej, tym lepiej – otrzymujemy więcej tlenu. Nasz organizm musi produkować czerwone krwinki, trzeba po tej górze chodzić w tę i z powrotem, czyli idę wyżej, wchodzę, idę wyżej, schodzę, jest wypracowana tak zwana metoda obciążenia.

A jak u Pana przebiega aklimatyzacja? Czy odczuwa Pan jakieś różnice między swoimi kolegami, którzy nie mają rozrusznika?

Aklimatyzacja przebiega u mnie bardzo dobrze, a rozrusznik nie ma tu żadnego znaczenia – to tylko wspomaganie pracy serca. Nigdy nie korzystałem z tlenu w butli, zawsze wchodzę bez tlenu i dlatego nie skończyłem i chyba nie skończę Korony Ziemi, bo dla mnie problemem jest Mount Everest. Wszyscy mi mówią, że wchodzenie na Everest bez tlenu jest bez sensu w tej chwili, bo nikt tego nie uszanuje, nikt tego nie doceni. Mało tego: już na Manaslu spotkaliśmy się z ostracyzmem. Niektórzy twierdzą, że wychodzenie bez tlenu to bezsensowne ryzykowanie, ale ja tak nie uważam.

Tlen to jednak dodatkowy ciężar...

Nie, nie, to jest dla nas po prostu doping. Tlen „zmniejsza” wysokość o około 2000 metrów - można powiedzieć, że ci ludzie nigdy nie byli na wysokości 8000 metrów. Jest część ludzi, którzy chcą tam wejść, żeby być na tej górze, i wolno im to zrobić w ich sposób - jeżeli chcą wyjść z tlenem, z agencją, to okej. Dla agencji to jest kwestia kasy, dadzą ci tyle butli, że możesz chodzić po obozie z tlenem, wystarczy zapłacić. Niektórzy są uzależnieni od tlenu. Dla mnie wychodzenie bez tlenu jest bezpieczniejsze, dlatego że nasze organizmy są przygotowane do przebywania na tej wysokości. Bardzo dużo wypadków na wysokości jest z powodu braku tlenu - na dużej wysokości komuś kończy się tlen i kończy się zabawa. Jak się skończy, to jego organizm nie jest przygotowany, a na tej wysokości nie ma sentymentu, żeby ktoś oddał swoją butlę.

A choroba wysokościowa?

Różne rzeczy się wtedy z ludźmi dzieją. Niedotlenienie na dużych wysokościach powoduje bardzo różne zaburzenia, włączając demencję albo całkowitą utratę pamięci. Brak tlenu może prowadzić do poważnych, a nawet trwałych uszkodzeń mózgu. Na dużych wysokościach istnieje coś takiego jak strefa śmierci, zaczyna się powyżej 8000 metrów. Jeżeli człowiek przebywa na tej wysokości, to bezpowrotnie umierają jego komórki. Obojętnie, co byśmy robili, nie przyzwyczajamy organizmu. Na Everestcie jest jedna trzecia tego tlenu, co tutaj.

Która wyprawa była najtrudniejsza?

Zdecydowanie na Denali. Ciężko ją wspominać, bo moi przyjaciele zaliczyli upadek z dużej wysokości - przeżyli, ale transportowaliśmy ich połamanych, potrząskanych. Chyba już nigdy nie wrócili do wspinaczki. Taka wyprawa zapisuje się w pamięci bardzo negatywnie, mimo że wszyscy zdobyliśmy szczyt. Ta wyprawa uświadomiła mi, jak ważne jest to, aby być przygotowanym i podchodzić z pokorą do warunków atmosferycznych. Denali mocno dało nam w kość... Mało tego, Amerykanie powiedzieli, że nie przylecą po nich helikopterem, bo nie ma na to warunków pogodowych. Kilka dni schodziliśmy z nimi połamanymi na dół, niosąc około 100 kilogramów bagażu. Różne rzeczy się wtedy z ludźmi dzieją.

Ile miał Pan takich momentów, że już się żegnał ze światem?

Raz się tak stało.

FOT. TOMASZ HOŁOŚ

„Bardzo nie lubię takich określeń, że albo wariaci zginęli, a po co tam łażą...”

Tylko raz?

Tak, raz, w 2018 roku na Manaslu wpadłem do szczeliny lodowej. A schodziliśmy, kiedy przyszło potężne załamanie pogody. Kierownik wyprawy był w bazie i nadawał przez radio. Mieliśmy ustalone godziny, że meldujemy w ustalonym odstępie czasu. Na lodowcu między „jedyneką” a bazą już więc dość nisko, wyłączyłem radio i zacząłem schodzić przez most śnieżny.

Most śnieżny?

Mosty śnieżne, czyli naturalnie ubity śnieg, po którym można przejść nad szczeliną lodową. Gdy ich nie ma, to robimy pomosty z drabin aluminiowych, ale tych drabin przecież nikt nie weźmie tysiąc. Po tych mostach śnieżnych ludzie chodzili z tysiąc razy, więc schodząc, byłem pewien, że po prostu przejdę i się nie wpiąłem do poręczówki. Każde wpięcie się do jakichś lin asekuracyjnych mnie spowalnia. Nie jestem w stanie już schodzić bardzo szybko. Jak chcę szybko zejść, to po prostu ryzykuję i schodzę bez. No i załamał się pode mną taki most śnieżny i wpadłem do szczeliny.

Głęboko?

Około 10 metrów - to nie jest dużo. Tyle że mi podwinęło nogę i nie mogłem się ruszyć, byłem przyklejony do lodowca.

Złamał Pan coś?

Na szczęście nie, byłem tylko mocno zablokowany. Przez radio próbowałem wołać, ale ten sygnał z radia idzie tylko pionowo w górę, nie idzie w poziomie, więc nikt mnie nie słyszał. Koledzy nawet nie wiedzieli, że wpadłem do szczeliny. Szybka analiza: musisz wyleźć z tej dziury sam, bo jak sobie sam w życiu nie pomóżesz, to nie licz na kogoś in-

nego. Pełna mobilizacja, mózg włączył się w tryb awaryjny. Na szczęście miałem dobry sprzęt, czyli dobre czekany, i udało mi się czekać wbić gdzieś do lodu i tą jedną nogą lekko się podnieść. Wyrwałem ten czekan i znowu parę centymetrów wyżej, wyżej i wyżej, aż sobie odblokowałem drugą nogę. Wtedy już wiedziałem, że to jest tylko kwestia czasu, aż wyjdę. Byłem pewien, że przeżyję, że nie zostanę w tej lodowce na zawsze.

Ile razy ściągali Pana helikopterem?

Dwa razy. Raz na Mont Blanc w Alpach i w zeszłym roku w Himalajach. Ten mój anioł gdzieś tam dobrze pilnuje, że bym jeszcze nie zszedł z tego świata.

Sporo roboty ma.

No, trochę roboty ma, bo żyję intensywnie.

Ile szczytów Korony Ziemi już Pan zdobył?

Trzech brakuje. Póki co zdobyłem Denali, Kilimandżaro, Elbrus, Aconcaguę, Mont Blanc i Mount Vinson.

Który najbardziej zapisał się w Pana pamięci?

Antarktyda. To była moja najdroższa wyprawa, to są już potężne pieniądze. Pamiętam, że kiedy razem z kolegą realizowaliśmy Koronę Ziemi, mieliśmy sponsora. Powiedział nam wprost, że na te „mniejsze” szczyty może dać symbo-

liczną kwotę, która w kosztach całej wyprawy właściwie nie miała znaczenia. Obiecał jednak, że na dwa najważniejsze szczyty - Antarktydę i Everest - dostaniemy we dwóch milion złotych, bo mniej więcej tyle kosztują te dwie wyprawy. Akurat kiedy zdecydowałem się jechać na Antarktydę, sponsor się wycofał. Mój kolega powiedział: „Faraon, nie mam pieniędzy, nie pojadę, odpuszczam to”. To była jego decyzja: ja powiedziałem, że zrobię wszystko, żeby tam pojechać. Tak też zrobiłem.

To chyba kosztowna wyprawa?

Tak, sam bilet lotniczy wyniósł mnie 35 000 dolarów, tyle kosztuje przelot na Antarktydę. Próbowaliśmy z koleżanką wynegocjować niższą cenę biletu, tłumaczyliśmy, że jesteśmy biednymi Polakami. (śmiej) Usłyszeliśmy tylko: „Decydujcie się, bo kolejka chętnych czeka”. Samolot na Antarktydę lata raz w roku, zabiera 50 osób i koniec: tam nie ma lotów, to jest jednorazowa zabawa. Wiedziałem, że nie ma sensu z nimi dyskutować - poleciliśmy. W górach, na jednym z postojów, przewodnik stwierdził, że spowalniam grupę i muszę zejść do obozu. Byłem załamany: wydałem mnóstwo pieniędzy, to wyprawa, na którą można sobie pozwolić raz w życiu. Następnego dnia ruszyłem jednak ponownie, z Sierpą i Kandyką. Pamiętam, że spojrze-

łem wtedy rano na zegarek, był 30 grudnia - równo czterdziesta rocznica śmierci mojego ojca. Uśmiechnąłem się i powiedziałem: „Jesteśmy na szczycie”. Na podejściu miałem tyle energii, że Sierpa musiał mnie hamować. Kiedy dotarliśmy na wierzchołek, zobaczyłem panoramę całej Antarktydy, setki kilometrów widoczności, bez wiatru, była piękna pogoda. 35 stopni na minusie nie robiło na mnie wrażenia, byłem rozgrzany adrenaliną oraz świadomością, że robię to dla ojca. Zejście też było bardzo szybkie, podobno gnałem jak głupi.

A jakie ma Pan oczekiwania wobec kolejnej wyprawy?

Chcę poznać nowy zakątek świata, jeszcze nigdy nie byłem w Karakorum. Zawsze ogromnie cieszy mnie to, że poznaję nowych ludzi, nowe kultury, że mogę spróbować nowej kuchni i rozmawiać z ludźmi. Od tej wyprawy oczekuję też dobrej zabawy. Rafał Fronia, który jest kierownikiem wyprawy, zaprosił poza klubem mnie, Pawła Michalskiego i Krzyszka Stasiaka, bo byliśmy już razem na wyprawach himalajskich. Oczywiście nie jestem traktowany inaczej. Jeżeli w bazie ważymy plecaki i widzimy, że mamy tyle sprzętu, jest nas tylu, no to mamy, założmy, po 17 kg i każdy musi tyle zabrać.

A czy nie jest tak, że wspinaczka wysokogórska to przejaw egoizmu?

Nie uważam tak, trzeba po prostu być solidnie przygotowanym na wspinaczkę. Bardzo nie lubię takich określeń, że albo wariaci zginęli, a po co tam łażą, zginęli na własną prośbę, po cholerę tam się pchają... Ja myślę, że niektórzy ludzie nie zdają sobie sprawy, że moje wyjście w wysokie góry jest w cudzysłowie, ale bardziej bezpieczne niż nieświadome wyjście na spacer.

Co ma Pan na myśli?

Udowodniłem to na przykładzie mojej koleżanki, która wieczorem wyszła z psem i swoją córką na spacer. Na swoim osiedlu w podmiejskiej dzielnicy. Gówniarze się ścigali samochodami, którzyś z nich nie wyrobił na zakręcie i wbił ją w betonowe ogrodzenie. Ona jest do dzisiaj kaleką, odepchnęła tylko córkę z psem, a sama mocno ucierpiała. Wyszła na spacer nieświadoma zagrożenia, bo nie powinno go być. A ja, wychodząc w góry, wiem, że mam lodowce, mam szczeliny, mam lawiny - mnóstwo zagrożeń, z których muszę sobie zdawać sprawę. Jestem dobrze przygotowany na czyhające niebezpieczeństwo.

Niekiedy po prostu takich sytuacji nie da się uniknąć.

Każdego dnia na drogach giną ludzie nie dlatego, że oni popełnili błąd. Ryzykujemy życiem na każdym kroku, więc czy niepodjęcie pewnych działań zmniejsza to ryzyko? Niekoniecznie. Rozmawiałem kiedyś z koleżanką o dzieciach i ona mi powiedziała: „Wiesz, ale to by było egoistyczne. Ty w tym wieku, chodząc po górach, zginąłbyś, i to dziecko zostałoby bez ojca”. Odpowiedziałem: „No zobacz, wczoraj zginął chłopak, który jechał do pracy i jego żona została z dzieckiem. Chcesz go winić za to, że pojechał samochodem? To nie jego wina, że ktoś w niego wjechał”. Jego ryzykiem było to, że wybrał taki środek transportu. Nie uważam, że takie świadome podejmowanie ryzyka jest większym narażeniem się. Zdaję sobie sprawę, że mogę nie wrócić z wyprawy, ale bardzo chcę. Dlatego też patrzę na statystyki - kiedyś powiedziałem, że chyba nie porwę się na K2.

A K2 jest na Pana celowniku?

Jakoś zawsze to K2 mnie odstraszało.

Dlaczego?

Śmiertelność na K2 jest wysoka, sięga 30 procent rocznie. Dlatego jakoś to K2 mi tak zawsze nie było po drodze. Jeżeli ktoś się pytał o K2, mówię: „Nie, K2 nie”.

A Mount Everest?

Na Everest pewnie bym się zdecydował, ale z tlenem. I tu mam właśnie takie wewnętrzne opory, no z jednej strony chciałbym skończyć projekt, bo zamknąłbym ten swój program - „Koronę Ziemi z rozrusznikiem” - choć do brze byłoby mieć sponsora. To nie jest tak, że o nim nie myślę. Jednak jest tą najwyższą górą świata, więc zawsze w jakiś sposób będzie magnesem. Z drugiej strony, jeżeli miałbym wyjść z tlenem, to my teraz idziemy na siedmiotysięcznik i gdybym sobie doliczył różnicę wysokości plus tlen, no to może będziemy na podobnym poziomie, jeżeli chodzi o wydolność organizmu. Zawsze będę miał opory, czy ten Everest zrobić, przy tak dużym wyrzeczeniu finansowym.

Dlaczego? Jakie góry planuje Pan odwiedzić w najbliższej przyszłości?

Teraz wyruszamy na Karakorum, w przyszłym roku może uda się zdobyć Puncak Jaya, najwyższy szczyt Oceanii. Niestety, jest tam problem z rdzennymi plemionami: nie lubią, kiedy obcy ludzie wchodzą na ich teren. Zdarzało się już tak, że zespoły się wycofywały, żeby nie dopuścić do tragedii. W górach trzeba na siebie uważać, szczególnie jeśli nie znamy terenu.

GÓRNIK SIĘ BOI, ALE FEDRUJE

Każda tragedia na kopalni porusza całe górnicze środowisko. Ludzie analizują, dopytują. Zagrożenie dotyczy każdego, kto zjeżdża pod ziemię. Górnicy czują strach, ale też odpowiedzialność. To twardzi ludzie. Przede wszystkim jednak są wspólnotą, także w najgorszych momentach, gdy odchodzi jeden z nich. Na wieczną szychtę. Jak Leszek

Ireneusz Stajer

Nie da się zapomnieć, przejść nad tym do porządku dziennego. Leszek, 40-letni mieszkaniec Rybnika-Grabowni, z zawodu był spawaczem. Zatrudnił się w kopalni w 2023 roku, by mieć stabilną pracę na lata. Niedługo miał zostać pełnoprawnym górnikiem Jastrzębskiej Spółki Węglowej. Spółka-córka Szkolenie i Górnictwo, której był pracownikiem, zajmuje się szkoleniem nowych górników, którzy potem są przydzielani do konkretnych kopalni. Jako spawacz Leszek mógł w przyszłości liczyć na bardzo dobre zarobki.

- Chodził do pracy zawsze na ranną zmianę. Tylko feralnego dnia, z powodu okresu urlopowego, wyjątkowo przypadała mu zmiana popołudniowa, rozpoczynająca się o godzinie 18 - mówi Piotr Ryba, wiceprzewodniczący NSZZ „Solidarność” Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA Ruch KWK Knurów.

Leszek należał do Solidarności w spółce SiG. Wiedział, jakie niebezpieczeństwa czyhają na dole. Ale wiedza to jedno, natomiast świadomość jednak odpycha takie myśli.

Tragiczny wstrząs na drugiej zmianie

W poniedziałek, 11 sierpnia, o godz. 21.26, na zmianie Leszka doszło do podziemnego wstrząsu. Na głębokości 850 metrów, gdzie wraz z innymi pracownikami drążył przodek. Wstrząs był bardzo silny. Niemal od razu rozpoczęła się akcja ratunkowa. Ośmiu górników wyszło z zagrożonego rejonu samodzielnie. Leszek nie zdołał się ewakuować. Z pomocą odcietemu przez zwalę kapienia koledze ruszyli ratownicy z kopalni Jastrzębskiej Spółki Węglowej oraz ratownicy Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego (CSRG) w Bytomiu.

- Leszek pracował bardzo ciężko, zawsze w przodku. Poranna zmiana jest zazwyczaj zmianą konserwacyjną, co jednak wiąże się z dużym wysiłkiem fizycznym. Nie drąży się chodników, ale przebudowuje całą konstrukcję, przesuwa maszynę i wydłuża taśmę, by górnicy z pozostałych zmian mogli dalej drążyć chodnik. Górotwór tymczasem pracuje. Siła podziemnego wstrząsu jest po-

Górnicy mają zwyczaj życzyć sobie: „Ile zjazdów, tyle wyjazdów”, a wszelkie swary zostawiać na powierzchni

równywalna do trzęsienia ziemi na powierzchni, od którego wał się budynek - wyjaśnia wiceszef knurowskiej Solidarności.

W ciągu minuty stężenie metanu wzrosło do 40 procent

Na Leszka nieszczęśliwie spadły elementy konstrukcji. Nie mógł się spod nich wydostać. Po przerwaniu lutniociągu wzrosło natężenie metanu.

Jak poinformował dyspozytor, w ciągu minuty w powietrzu było go już 40 procent i dlatego nakazał natychmiastowe wycofanie się załogi. Bo metan wypiera tlen. W takich warunkach nie da się oddychać i widać raptem na metr. Powietrze stoi, bo lutniociąg nie działa.

- Sytuacja była dramatyczna. Górnicy nałożyli aparaty ucieczkowe i wydostali się po omacku z zagrożonego miejsca. Założyli go też Leszkowi, ale nie byli w stanie wydostać go spod rumowiska. Dyscyplina musi wziąć w takim momencie górę, dzięki temu ośmiu górników przeżyło - mówi Piotr Ryba.

Aparat ucieczkowy może działać nawet trzy godziny, ale dla górnika w ruchu przyjmuje się jedynie 45 minut. Ludzie ludzili się, że Leszek przeżyje. Cuda się przecież zdarzają, czego dowodzi przykład 37-letniego Alojzego Piontka, zasypa-

nego górnika KWK Mikulczyce-Rokitnica w Zabrze, który pod ziemią spędził niemal tydzień i przeżył. 11 sierpnia cud się jednak nie zdarzył. Leszek odszedł na wieczną szychtę, zostawiając żonę i dwoje małych dzieci.

Górnicy wspominają, że zmarły był dobrym człowiekiem i świetnym fachowcem. W mszy świętej pogrzebowej uczestniczyły tłumy, grała górnicza orkiestra, na życzenie rodziny przyniesiono pojedyncze, białe róże. Przyszła cała Grabownia - to mała dzielnica Rybnika, ludzie są tutaj ze sobą zżyci. Leszek był społecznikiem, jak cała jego rodzina. Lubił pomagać.

Podczas nabożeństwa pogrzebowego jego bliscy zorganizowali zbiórkę przy kościele na rzecz hospicjum w Katowicach. Piękna decyzja, o której będzie się długo pamiętało.

Leszek był też kibicem piłkarskim. Chodził na mecze TKKF Jedność Grabownia-Golejów, która gra w Klasie A Podokręgu Rybnik SZPN. W juniorkach trenują jego dzieci, tym bardziej więc był za Jednością całym sercem, choć sam nie grał.

- Jak tylko pozwalał mu czas, przychodził na nasze mecze, dopinguwał piłkarzy - mówi jeden z działaczy Jedności.

„Z ogromnym smutkiem informujemy, iż wskutek wy-

padku na kopalni KWK Knurów w wieku 40 lat odszedł od nas Leszek Pytlík - wierny kibic, sympatyk, przyjaciel klubu oraz tata dwójki młodych zawodników naszego klubu” - poinformował klub na swoim profilu Facebookowym.

Telefony rozgrzały się do czerwoności

Co dzieje się w kopalni i najbliższym jej otoczeniu, gdy dochodzi do podziemnego wstrząsu? Związkowcy mówią, że w pierwszej kolejności każdy próbuje dowiedzieć się, kto był wtedy na dole i czy wszyscy wyszli z tego cało. Nieważne, o której to się stało: wszystkie kopalniane telefony rozgrzewają się do czerwoności. Zwłaszcza aparaty związkowców.

Tragiczne wiadomości odbijają się na całej załodze. Nikt nie jest pewny, czy zjeżdżając na dół, wyjedzie po ośmiu godzinach na powierzchnię.

- Mamy takie górnicze powiedzenie: „Ile zjazdów, tyle wyjazdów”. Można być skłóconym na powierzchni, ale na dole swary idą na bok. Wykonuje się swoją robotę, jeden liczy na drugiego, nikt nie zostawi kolegi bez pomocy - słyszemy od górników.

Górnicy nigdy nie tracą nadziei, że ratownicy wyciągną z dołu żywego kolegę. Mają tę nadzieję nawet wtedy, gdy ro-

zum podpowiada, że poszkodowani nie mają szans na przeżycie.

Cały czas w KWK Knurów-Szczygłowice pamięta się o niedawnym pożarze metanu w ruchu Szczygłowice, wskutek którego zginęło pięciu górników. Związkowcy stworzyli fundusz razem z Fundacją Wspieramy z Knurów dla jednego z ciężko poszkodowanych górników, który będzie leczył się i rehabilitował jeszcze długo. Zebrano na ten cel 100 tysięcy złotych.

Rodzinie śp. Leszka udzielono pomocy psychologicznej. Z podobnego wsparcia skorzystało ośmiu górników, którzy przeżyli wstrząs. Trafili do szpitali na badania, ale już są w swoich domach z rodzinami. Wszyscy przeżywają jeszcze na zwolnieniu lekarskim. Za jakiś czas znowu zjadą na dół. Bez Leszka.

Wypadek na kopalni to hejt w internecie

Po każdej katastrofie i śmierci górnika na portalach społecznościowych pojawiają się wpisy w rodzaju: „Ludzie giną na drogach i na budowach, ale nikt z tego powodu nie ogłasza żałoby narodowej”. Hejterzy zarzucają górnictwu nieopłacalność fedrunku.

Pracownicy kopalni odpowiadają, że górnictwo jest rentowne, pod warunkiem że jest dobrze zarządzane, a fedrowa-

nie przypada na okres prosperity węglowej. Tu jednak sytuacja się zmienia - raz ceny węgla idą w górę, innym razem lecą w dół na łeb, na szyję.

- Dwa lata temu JSW miała 9 miliardów zysku. Mijają dwa lata i sytuacja finansowa spółki staje się bardzo trudna. Pieniądze te zostały przejedzone? Nie wiadomo, na co poszły... - zastanawia się wiceszef Solidarności z ruchu Knurów i dodaje, że taki np. koks jest i będzie potrzebny do produkcji stali.

Górnicy pracują w ekstremalnych warunkach, w ciągłym zagrożeniu życia i zdrowia. Już samo dojście do przodka stanowi nie lada wysiłek. To powinno budzić respekt i szacunek.

- A tu nagle wychodzi na to, że nie jesteśmy potrzebni? Jak to wybrzmiało w obliczu ostatniej tragedii w kopalni Knurów? Po co narażać swoje zdrowie i życie, skoro jesteśmy „nieren-towni”, a pracownicy mogą w każdej chwili zginąć na dole? Najlepiej wszystko pozamykać i nie będzie wypadków. Tymczasem węgiel jest i będzie potrzebny gospodarce naszego kraju jeszcze długie lata - twierdzi górnicy.

Adam, emerytowany górnik KWK Pniówek JSW, podkreśla, że dla większości górników bardzo ważna jest wiara. Idąc na przodek, pozdrawiają się słowami „Szczęść Boże”. Wielu z nich powierza swoje szychty świętej Barbarze. I to ich trzyma przy życiu.

- Pniówek to jedna z najbardziej metanowych kopalni w Polsce. Mnie akurat udało się przepracować do emerytury bez ciężkiego wypadku. Każda kopalnia ma jednak swoją specyfikę i o tym też warto pamiętać - zaznacza Adam, a przepracował w górnictwie 26 lat i pół roku.

Po szychcie nie myślą, jak niebezpieczną mają pracę. Normalne jest wyjście na piwo z kolegami. Tak jak od lat. Niektórzy wędkują, inni hodują gołębie. Tych drugich jest już jednak coraz mniej. Młodzi wolą wyluzować się przy komputerze. Odpoczywają w świecie wirtualnym albo na motocyklu. Mają swoje górniczo-motocyklowe złoty, np. w Pszowie. Pęd powietrza czasem zagłuszy niepokój, czy jutro wrócą z pracy...

FOT. DAWID LACH/JSW

V ZAWODY BALONOWE O PUCHAR MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WOJCIECHA SAŁUGI IN THE SILESIA SKY

**11–13 WRZEŚNIA 2025
PSZCZYNA | TYCHY**

Zapraszamy na piątą odsłonę podniebnych rywalizacji, których początki sięgają 1783 roku, gdy bracia Joseph-Michel i Jacques-Étienne Montgolfier po raz pierwszy publicznie zaprezentowali płócienną balon napelnioną ogrzanym powietrzem. W dniach 11–13 września w Parku Zamkowym w Pszczynie i Parku Solidarności w Tychach profesjonalne załogi balonów na ogrzane powietrze po raz kolejny zawalczą o puchar Marszałka Województwa Śląskiego Wojciecha Saługi.

Sterowanie balonem na ogrzane powietrze wymaga nie lada umiejętności, ponieważ pilot może poruszać balonem tylko w górę i w dół. Balon unosi się dzięki zwiększeniu płomienia i podgrzaniu powietrza wewnątrz poliestrowej powłoki, a poprzez odpowietrzanie — opada. Przemieszcza się natomiast dzięki wykorzystaniu ruchów powietrza i wiatru. Nawet najbardziej doświadczony pilot nie ma jednak całkowitej kontroli nad torem lotu i miejscem lądowania ze względu na zmieniające się warunki atmosferyczne. Część załogi zostaje zatem na ziemi i podąża za balonem samochodem. Najbardziej pożądanym czynnikiem podczas lotów jest słaby wiatr (2–3 m/s), dlatego najlepszą porą do przeprowadzenia zawodów jest wczesny rano lub późne popołudnie.

W programie V Zawodów Balonowych o Puchar Marszałka Województwa Śląskiego Wojciecha Saługi „In the Silesian Sky” znalazło się pięć lotów konkursowych i dwie gale balonowe, podczas których czasie balonów rozświetlą nocne niebo. Dokładna trasa lotów konkursowych i szczegóły konkurencji Zawodów zostaną ustalone przez dyrektora sportowego przed poszczególnymi startami w zależności od warunków meteorologicznych oraz sytuacji synoptycznej.

Zawodom będzie towarzyszyła czwarta tyska odsłona MotoSerce 2025, czyli ogólnokrajowej akcji krwiodawstwa organizowanej przez kluby motocyklowe. W sobotę, 13 września między godziną 11:00 a 21:00 w Parku Solidarności w Tychach odbędzie się szereg atrakcji przygotowanych przez Klub Motocyklowy Woman of South — parada motocyklowa, występy artystyczne, koncerty, konkursy z nagrodami, atrakcje dla dzieci oraz strefa gastro. Oczywiście podczas wydarzenia będzie można oddać krew w mobilnym ambulansie RCKiK, a także zarejestrować się w DKMS jako potencjalny dawca szpiku.

Wstęp na wszystkie wydarzenia jest bezpłatny.

więcej na: arscameralis.pl

ORGANIZATOR

Województwo
Śląskie

Ars
Cameralis
Silesiae
Superioris

Ars Cameralis
jest instytucją
Kultury
Samorządu
Województwa
Śląskiego

WSPÓŁORGANIZATORZY

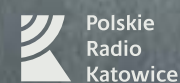
PSZCZYNA
PERŁA KSIĘŻNIEJ DAIŚY

TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

PATRONAT MEDIALNY

MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY
W TYCHACH

Polskie
Radio
Katowice

RADIO
BIELSKO

DAWID PODSIADŁO: LUBIE, GDY Z JEDNEJ SZTUKI POWSTAJE INNA

– Moje granice sięgają bardziej do tego, co aktualnie robimy, i rzadko patrzę na wyżej i więcej. Jednak już od dłuższego czasu udaje nam się te granice przesuwąć. W okresie stadionów, kiedy już wiedzieliśmy, że z koncertu na koncert wszystko się udaje, spotykaliśmy się z naszą ekipą i gadaliśmy na temat tego, czego jeszcze nie robiliśmy, a będzie krokiem naprzód – wspomina Dawid Podsiadło. Tak na muzycznej mapie Polski narodził się nowy festiwal: ZORZA wspierana przez T-Mobile. Wielki finał tegorocznej edycji odbędzie się dziś i jutro w Katowicach

Aleksandra Szatan

Dawid Podsiadło zapowiedział, że kolejna edycja festiwalu ZORZA odbędzie się w 2027 roku

„Ten program nie zmienił ani moich priorytetów, ani wartości. Jedyne co, to więcej się dzieje wokół mnie. Ale o to chyba chodziło” – mówiłeś mi w trakcie sentymentalnego spaceru po rodzinnej Dąbrowie Górniczej, na który wybraliśmy się w 2012 roku, dwa tygodnie po Twojej wygranej w „X Factorze”. Odwiedziliśmy wtedy miejsca, które miały wpływ na ukształtowanie Ciebie jako muzyka. Jak teraz, po latach, wspominasz te początki, będąc już w zupełnie innym miejscu swojej kariery?

Patrząc z dzisiejszej perspektywy, nawet wygrywając wtedy program, i tak nie wiedziałem jeszcze, na czym to polega. Pierwszą płytę wydałem rok później i wtedy – jak takie domino – wszystko zaczęło się układać. Ale myślę, że najważniejsza rzecz, jaką wyniosłem ze szkoły muzycznej, z Młodzieżowego Ośrodka Pracy Twórczej, to ludzie, którzy mnie zainspirowali. Chociażby Darek Szweda, którego wspominałem w trakcie występu na chorzowskim stadionie. Bez takich ludzi, jak Darek, pani Ewa Krzystańska ze szkoły muzycznej i paru innych osób, które miałem okazję spotkać w pozycji mentora, nie miałbym poczucia, że można traktować muzykę tak bardzo poważnie.

Jednym z najważniejszych elementów Twojego festiwalu jest FENOMEN. Udało Ci się stworzyć autorską platformę dla młodych artystów, aby dać im szansę na wyróżnienie się. Czy ten projekt jest rodzajem Twojej wdzięczności, że kiedyś sam trafiłeś na odpowiednie osoby, z którymi stawiałeś swoje pierwsze profesjonalne kroki w muzyce? I teraz Ty pomagasz innym, bo wiesz, jak pełna zakrętów potrafi być ta droga?

Kiedy zaczynaliśmy rozmawiać o festiwalu, było oczywiście, że musimy wykorzystać tę platformę także do tego, by zrobić miejsce dla młodych artystów i tych, którzy są na początku drogi. Z moim managementem stworzyliśmy też – na razie tylko teoretycznie – wydawnictwo płytowe, które planujemy kiedyś uruchomić. Wcześniej mieliśmy stadiony, teraz mamy ZORZĘ. Dużo się dzieje, ale przyjdzie czas, że będziemy mogli temu wydawnictwu bardziej się poświęcić. Natomiast cieszę się, że FENOMEN wyprzedził pomysł wydawnictwa. Wątpię jednak, żeby w dużym sensie był tym, co sam dostawałem od moich ludzi. My spędziliśmy z Dukiem Szwedą osiem lat na cotygodniowych spotkaniach, jeździliśmy na występy, głównie lokalnie, na Górnym Śląsku, czasem gdzieś w Polskę.

Mieliśmy wieloletnią rozwojową sytuację pracy i zaufania. FENOMEN nie ma raczej szans, by zbudować aż tak trwałe relacje. Ale jest to ogromna szansa. Wydaje mi się, że nawet takie rzeczy są bardzo potrzebne. Mam nadzieję, że każdy z tych projektów eksploduje – zresztą widzimy reakcje ludzi na koncertach, na scenie FENOMEN.

Jak Twoi fani na to zareagowali?

Dostajemy wiele wiadomości, a same reakcje są bardzo wspierające. Jest finałowa szóstka, którą wybraliśmy, a także ich finałowe utwory, przy których z Kubą Galińskim pomagaliśmy muzycznie w studiu. FENOMEN w założeniu to platforma multidyscyplinarna, więc powstały też teledyski, sesje zdjęciowe, projekty graficzne. Muszę zobaczyć z perspektywy czasu, jak duży wpływ na ich historię będziemy mieli i jak bardzo ZORZA przyczyni się do tego, że będzie im łatwiej działać w branży muzycznej. Dla nas to było niesamowite doświadczenie. Każdy moment pracy z tymi sześcioma artystami był inny, fascynujący. Na różnym etapie dołączaliśmy do tych piosenek: niektóre powstawały od zera, inne musieliśmy tylko lekko dotknąć i oszlifować, bo wszystko było już dobrze. Wszyscy ludzie byli mega-wdzięczni i czułem, że to ma dla nich znaczenie. W tej edycji przesłuchaliśmy tysiące muzycznych zgłoszeń, a dostaliśmy ich w sumie ze wszystkich kategorii kilka tysięcy.

A jak Ty się czujesz pośród tej ZORZY? Wiadomo już, że kolejna edycja festiwalu odbędzie się za dwa lata, ale jaki poziom emocji dostarczyła Ci przez ostatnie dwa miesiące? Artur Rojek, z którym dzielisz scenę na ZORZY, z powodzeniem kontynuuje swój OFF Festival od dwóch dekad.

Bardzo lubię całą historię, która wydarzyła się z ZORZĄ, w kontekście moich emocji i stosunku do niej. Po naszych stadionach wiedziałem, że we wrześniu jadę do Czech i tam będę planowo aż do czerwca. Skupiłem się na artystycznych rzeczach, w „między czasie” robiłem płytę z Kaśką Sochacką. Prace przy ZORZY zaczęły się bardzo stopniowo, a zintensyfikowały się, kiedy wróciłem do Polski – na chwilę przed wydaliśmy z Kaśką płytę i zaczęliśmy próby do koncertów, a latem ruszyły w pełni.

Z drugiej strony była pociągająca, bo debiutowałeś jako gospodarz festiwalu.

Tak, to nowa dla mnie rola. Dość szybko pojawiło się pod-

ekscytowanie, ciekawość. Zaczęłam spędzać coraz więcej czasu w studiu z Kaśką i naszym producentem Tobiaszem. Nigdy wcześniej nie miałem doświadczenia, żeby tak wiele piosenek robić w jednym okresie, z innym artystą. Kaśkę bardzo podziwiam jako artystkę przede wszystkim za teksty. To było świetnie doświadczenie, by tworzyć i pisać razem. A gdy doszliśmy do wizualnej interpretacji naszego festiwalu, plakatów, sesji zdjęciowych, do krótkich fragmentów wideo, filmików zapowiadających ZORZĘ... wszystko jakoś mi się spodobało. To, co robił nasz team organizacyjny, jak dbał, ile nocy nie przesypiali, dawało mi do myślenia: okej, to jest nasze „dziecko”, muszę się tym opiekować. Bardzo ZORZĘ pokochałem i dzisiaj jestem pewien, że jest to projekt na lata. Myślę, że już można mówić, że poza tym trudnym startem w Poznaniu wszystkie inne dotychczasowe miasta się bardzo udały. Zresztą już sobota w Poznaniu była bez takich ogromnych wyzwań, które spotkały nas w mocno deszczowy piątek.

Ta poznańska inauguracja, gdy nie wszystko technicznie zadziało jak trzeba, podcięła Ci wtedy skrzydła?

Raczej nie, ale był to gorzki start. Wiedziałem, że coś się dzieje, chwilę przed wejściem na scenę ustaliliśmy, że przeproszę za wszystkie „niedociągnięcia” i powiem, że robimy wszystko, co w naszej mocy, bo tak było. Po tym pierwszym dniu doświadczyłem szoku, smutku i żalu. Myślałem, że skoro tak się zaczyna...

...to jak się wszystko skończy?

Bałem się trochę tego. Ale gdy już drugi dzień się wydarzył, staraliśmy się reagować na każdy obszar problemów, na szybko. Uświadomiłem sobie, że mam najlepszych ludzi, zebranych przez lata, do robienia takich rzeczy. To pierwszy raz, kiedy coś takiego robimy, start był trudny, ale może fajnie wywalić się „na dzień dobry” i raczej nie spodziewamy się, że będzie gorzej. (śmiech) Zwłaszcza że każdy następny festiwalowy dzień był ulgą.

Kiedy tak naprawdę zacząłeś myśleć o festiwalu? Rekoradowa trasa stadionowa wzmogła apetyty na jeszcze więcej?

To nie była stricte moja myśl, bo wydaje mi się, że nie byłbym tak odważny, by konstruować w mojej głowie zdanie: „Hej, powinniśmy zrobić teraz festiwal”. Moje granice sięgają bardziej od tego, co aktualnie robimy, i rzadko pa-

FOT. DANIEL JAROSZEK

– Zależało nam, żeby zrobić coś, co muzycznie wprowadzi dużo nowych elementów – mówi Dawid Podsiadło

trze na wyżej i więcej. Jednak już od dłuższego czasu udaje nam się te granice przesuwać. W okresie stadionów, kiedy już wiedzieliśmy, że z koncertu na koncert wszystko się udaje, spotykaliśmy się z naszą ekipą i gadaliśmy na temat tego, czego jeszcze nie robiliśmy, a będzie krokiem naprzód. Mieliśmy takie poczucie: ile można robić te same rzeczy? Może rozsądniejszą decyzją byłaby inwestycja we własną wizję letnich plenerowych imprez? Zależało nam, żeby zrobić coś, co muzycznie wprowadzi dużo nowych elementów.

ZORZA jest jak taki kilkupiętrowy tort, który poza koncertami, specjalnymi projektami, przynosi także coś dla

miłośników filmu czy literatury.

To wszystko jest częścią naszych „Stanów Skupienia”, czyli kolejnej platformy w ramach ZORZY, która dotyka właśnie wszelkich innych rodzajów kultury. Mieliśmy takie wyobrażenie, żeby sztuka inspirowała sztukę, dlatego wymyśliśmy przestrzeń, w której te wszystkie inne formy mogą się spotkać. To nie tylko literatura czy film, to też cały szereg prac wizualnych, które na festiwal przygotowali artyści z najwyższej półki: Martyna Czech, Anna Barlik, Julia Woronowicz, Karolina Bielawska, Stach Szumski. Z tymi artystami w ramach „Stanów Skupienia” planujemy jeszcze jesienną odsłonę wydarzeń w miastach, które odwiedził na tra-

sie festiwal. Ale to nie tylko wydarzenia i instalacje artystyczne, są też wydawnictwa – jest film Daniela Jaroszka do „Bumerangu” Korteza, ostatnio wyszła książka z opowiadaniem inspirowanym naszą płytą z Kaśką.

Sam objawiłeś się w niej jako pisarz.

Tak, jest jedno z moich opowiadań. Bardzo fajna przygoda.

Jakim kluczem dobiebrałeś autorów tych opowiadań?

Wszystkie decyzje dotyczące tego festiwalu podejmujemy w naszym wąskim gronie. Każdy jest mocny w jakiejś dziedzinie. Nie wszystkich autorów osobiście znałem i czytałem, ale mam motywację, aby każdego poznać lepiej. Nie wypada inaczej, jeśli piszemy razem w jednym zbiorze opowiadań. Uznaję to również za duży gest zaufania, że ludzie, którzy na co dzień piszą poważne rzeczy, dostają najlepsze nagrody literackie, kochają słowo, zgodzili się na taki pomysł, by stworzyć coś na podstawie piosenek, które w większości

w którym, jak sami opisaliście w oficjalnych materiałach, „Dawid się wychował, a Artur kiedyś wykonywał jako wokalista Myslovitz”. O tym, jak publiczność reaguje na wasze wspólne występy, mogliśmy się przekonać w trakcie stadionowej trasy. Niejednokrotnie też wspominałeś o silnym wpływie tej kapeli na Twoje muzyczne dojrzewanie. Na swoim festiwalu postanowiłeś uderzyć w sentymentalną nutę?

Jeżeli robimy wyjątkowe rzeczy na ZORZY, to trudno było mi wyobrazić sobie bardziej wyjątkową sprawę. Nie sądziłem, że Artur może się na to zgodzić, potrzebować tego, chcieć. Dla mnie śpiewanie tych piosenek to jest obłęd.

Wylądowaliście nawet z Arturem na dachu Spodka, czego efektem jest wyjątkowa sesja live.

Spodkowa sesja była niesamowita. Jestem człowiekiem z Zagłębia, ale jednak żyjącym blisko Katowic, i ten Spodek jest trwale odbity w mózgu nas wszystkich. To, że mogliśmy wejść na dach i zagrać tam koncert, było czymś super. Fajnie było zobaczyć ludzi, którzy z zaciekawieniem spoglądali w naszą stronę z ulicy czy z balkonów. Chociaż oni nie mogli zbyt wiele słyszeć, bo większość dźwięków, które wydawaliśmy, trafiała do naszych słuchawek.

Jaka będzie ZORZA za dwa lata?

Teraz, gdy widzę, jak wiele możemy zrobić w ramach ZORZY, to na pewno 2027 rok będzie przestrzenią, by wrzucić jak najwięcej rzeczy. Eksperymentujących, ciekawych, ryzykownych. Na ZORZY może wydarzyć się chyba wszystko, przynajmniej tak mi się wydaje w tym momencie.

FINAŁ ZORZY NA KATOWICKIM MUCHOWCU

Znani artyści w nowych odsłonach i projektach, które zostały stworzone z myślą o tym wydarzeniu, połączenie muzyki z innymi dziedzinami sztuki - to tylko mała zapowiedź festiwalu ZORZA, który od czerwca przemierzał przez Polskę, szykując w sumie sześć przystanków. Ostatni z nich czeka nas w piątek i sobotę (29 i 30 sierpnia) na lotnisku Muchowiec w Katowicach. Gospodarzem festiwalu jest Dawid Podsiadło, który również pojawia się na scenie i to w doborowym towarzystwie. Pierwszego dnia z Kaśką Sochacką (artyści prezentują m.in. materiał ze wspólnego mini albumu „tylko haj.”, który ukazał się 6 czerwca, w dniu inauguracji festiwalu) a drugiego dnia z Arturem Rojkiem - panowie razem wykonują utwory zespołu Myslovitz. Finałowy, sobotni występ duetu Podsiadło i Rojek w Katowicach będzie szczególny, bo zostanie zarejestrowany oraz wydany w formie albumu CD z zapisem tego wieczoru. Ale to nie koniec finałowych atrakcji. W trakcie piątkowego koncertu Pauliny Przybyś, która z jednodniowym chórem zagra utwory Bajmu, na scenie pojawi się również sama Beata Kozidrak. Na głównej scenie tradycyjnie nie zabraknie Korteza grającego „Bumerang” (również w piątek), będą też bracia Kacperczyk i Kukon, Sokół i Fisz Emade (to w sobotę).

Staszek był artystą wyjątkowym i rozpoznawalnym – zarówno dzięki talentowi wokalnemu, jak i twórczości. Na pewno będzie go brakować. Zostawił jednak ogromną spuściznę – mówi w rozmowie z DZ Janusz „Yanina” Iwański współtwórca kultowej piosenki „Tolerancja”

Piotr Ciastek

KULTOWA „TOLERANCJA” POWSTAŁA W JEDNO POPOŁUDNIE

Wielbicielom Stanisława Soyki wciąż trudno pogodzić się z nagłym odejściem. Był jednym z najwszechstronniejszych artystów polskiej sceny.

Artysta zmarł nagle 21 sierpnia. Zasłabł w jednym z sopoczkich hoteli. Artysta natychmiast trafił do szpitala, gdzie zmarł mimo wysiłków lekarzy. Miał 66 lat. Stało się to tuż przed jego występem w Operze Leśnej, gdzie miał podczas Top of the Top So-pot Festival zaśpiewać na koncercie „Orkiestra Mistrzów”.

Muzyk zmarł niedługo przed swoim występem, o czym poinformowali ze sceny prowadzący imprezę. Koncert już trwał, stacja przerwała jego transmisję. Publiczność zamarła na wieść o tej tragedii, potem z całego kraju posypały się w mediach społecznościowych słowa, które pokazują, jak ważnym był artystą, łączącym pokolenia.

W sieci wspominali Go zarówno fani, jak i artyści, z którymi zetknęły się ich zawodowe drogi. Nie milkną echa, pozostał wspaniały dorobek ar-

tystyczny, który po sobie pozostawił.

Stanisław Soyka urodził się 26 kwietnia 1959 roku. Dzieciństwo spędził w Gliwicach, tu także rozpoczęła się jego muzyczna droga – chodził

do szkoły muzycznej, śpiewał w kościelnym chórze w kościele pw. Piotra i Pawła w Gliwicach, był tam nawet przez jakiś czas organistą.

Był absolwentem Akademii Muzycznej im. K. Szymanow-

skiego w Katowicach, studiował na kierunku aranżacja i kompozycja. Jego debiutancki album jazzowy „Blublula” z 1981 r. został okrzyknięty najlepszym jazzowym albumem roku.

Wszechstronny, wyjątkowy, z bogatym dorobkiem. Do największych przebojów artysty należą „Cud niepamięci” i „Play It Again”, którymi promował swój album pt. „Acoustic”. Do kultowych wręcz kompozycji – zaliczana jest „Tolerancja”. I właśnie „Tolerancja” zabrzmiała w koncercie, w którym nie było mu już dane wy-

stąpić – w hołdzie złożonym przez innych artystów.

Niezapomniany duet

Twórczość Stanisława Soyki na zawsze pozostanie w pamięci słuchaczy, ale szczególne miejsce w dorobku artysty zajmuje duet z Januszem „Yaniną” Iwańskim, znakomitą gitarzystą i kompozytorem z Częstochowy, który obecnie tworzy z zespołem Chłopcy z Placu Broni. Jak częstochowianin wspomina lata współpracy?

– Poznaliśmy się z Staszkiem mniej więcej w 1980 roku. Już wtedy było wiadomo, że poja-

*STASZEK BYŁ NIEZWYKŁY – MIAŁ
DAR ŚPIEWANIA, KOMPONOWANIA
I OPISYWANIA ŚWIATA W SPOSÓB
PROSTY, REFLEKSYJNY, TRAFIAJĄCY
DO LUDZKICH SERC*

REKLAMA

0011311226

Rawa Blues

THE WORLD'S BIGGEST INDOOR BLUES FESTIVAL

11.10
SPODEK
KATOWICE

BLUESOWY
MARATON

2 SCENY

12 GODZIN
MUZYKI

INFO: RAWABLUES.COM BILETY: TICKETMASTER.PL

10 YEARS
in the UNESCO
Creative Cities
Network

wiła się nowa twarz - świetnie śpiewająca. Już jako bardzo młody człowiek w 1979 roku wygrał konkurs wokalne improwizacji jazzowej w Lublinie. Było jasne, że to artysta obdarzony niezwykłym talentem - zarówno do śpiewania, jak i improwizowania. Od początku był muzykiem jazzowym i w tym kierunku podążał - mówi Iwański.

Muzyk podkreśla, że już wtedy ich zawodowe drogi się przecinały. - Ja koncertowałem z zespołem Tie Break po kraju, a Staszek czasami występował na tych samych scenach, zdarzało się też, że wpadał do nas i śpiewał razem z nami - wspomina.

Svora

Iwański przywołuje też z sentymentem czas, gdy wspólnie tworzyli grupę Svora. - W 1984 roku, kiedy muzyka jazzowa zeszła głównie do knajp, postanowiliśmy wyrwać się z tego świata. Królowała wtedy na scenach muzyka młodej generacji. Wszyscy w naszej grupie Tie Break wychowaliśmy się na Beatlesach, Stonesach, Kinksach, Jamesie Brownie i wielu innych artystach z lat 60. Wspólnie ze Staszkiem założyliśmy grupę Svora, czyli grupa Tie Break zmieniła nazwę na Svora. Było nas siedmiu. To wtedy Staszek zaczął pisać teksty w języku polskim, a ja komponowałem do nich muzykę - przypomina i dodaje - Z tego okresu zachowały się tylko trzy utwory nagrane przez Polskie Radio, które później trafiły także na box grupy Tie Break. Ostatni wspólny koncert jako Svora zagraliśmy w Jarocinie w 1984 roku. Tam nasze drogi artystyczne się rozeszły, ale prywatnie nadal utrzymywaliśmy kontakt.

Iwański zaznacza, że prawdziwy przełom przyszedł cztery lata później.

- W 1988 roku, z inicjatywy Staszka, powstał Duet Soyka Janina, który pół roku później błysnął jako wielka gwiazda na polskim rynku. W ciągu 6,5 roku nagraliśmy siedem płyt, a w tym jeden album podwójny i zagraliśmy ponad 1,5 tysiąca koncertów - w Polsce i za granicą. To naprawdę ogromny kawał wspólnej historii - podkreśla muzyk.

Jak mówi, Soyka miał dar, który czynił go wyjątkowym. - Staszek był niezwykły - miał dar śpiewania, komponowania i opisywania świata w sposób prosty, refleksyjny, a jednocześnie trafiający do ludzkich serc. Piosenki takie jak Cud niepamięci, Tolerancja (Na miły Bóg), czy wiele innych do dziś są śpiewane i grane. Często ludzie nawet nie wiedzą, kto je nagrał, ale te utwory żyją w społeczeństwie jako ważne komunikaty i piękne melodie. To coś bardzo cennego i uniwersalnego. Staszek miał też

Na Staszek był artystą wyjątkowym. Będzie go nam brakować - mówi Janusz „Yanina” Iwański współtwórca kultowej piosenki „Tolerancja”

ogromną pokorę wobec sztuki, słowa i dźwięku - podkreśla częstochowianin.

Przebój, który powstał w jedno popołudnie

Iwański wspomina też historię powstania jednego z naj-

większych przebojów. - Był rok 1991, byliśmy w trasie koncertowej obejmującej 70 występów. Pewnego dnia Staszek zaprosił mnie po śniadaniu do swojego pokoju i zaśpiewał mi tę piosenkę. Zapytał, czy ją znam. Odpowiedziałem, że sły-

szę ją pierwszy raz. Bał się, że może to być plagiat, ale powiedziałem mu: „Staszku, nigdy wcześniej tego nie słyszałem. Mamy przebój” - opowiada muzyk.

- Później weszliśmy do studia - nagrałem sześć partii gitar,

Staszek zaśpiewał kilka wersji wokal, a w chórkach zaśpiewali studenci warszawskiej PWST, którzy potem zostali bardzo znanymi aktorami. Tak w jedno popołudnie powstał legendarny utwór Tolerancja - dodaje.

Jak zaznacza, utwór od razu nabrał ogromnego, nie tylko muzycznego, znaczenia.

- Wykonaliśmy go podczas wielkiego koncertu charytatywnego „Tolerancja” w Sali Kongresowej. Był to wówczas największy charytatywny koncert w kraju - sala pękała w szwach, a na scenie pojawiło się wielu znanych artystów, jak choćby Czesław Niemien, Tomasz Stańko czy Kora. Zbieraliśmy wtedy pieniądze na karetkę dla osób zakażonych HIV, bo w tamtym czasie panował ogromny strach przed tą chorobą - wspomina Iwański.

Częstochowski muzyk podkreśla, że artysty formatu Soyki, będzie w Polsce bardzo brakować.

- Staszek był artystą wyjątkowym i rozpoznawalnym - zarówno dzięki talentowi wokalnemu, jak i twórczości.

Na pewno będzie go brakować. Zostawił jednak ogromną spuściznę - zarówno sprzed duetu Soyka-Janina, jak i z czasów naszego wspólnego grania. Myślę, że młode pokolenia będą do niej wracać, bo to twórczość ponadczasowa.

Pożegnanie w Warszawie

Stanisław Soyka, który od lat zmagał się z poważnymi problemami zdrowotnymi, w tym z cukrzycą i przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POChP), zmarł 21 sierpnia. Mimo długiej walki, jego śmierć zaskoczyła wielu. Pogrzeb wybitnego artysty, który będzie miał charakter państwowy, odbędzie się w Warszawie.

Artysta spocznie na Cmentarzu Powązkowskim. Ostatnia droga artysty będzie wyrazem uznania dla jego dorobku, który trwale wpisał się w historię polskiej muzyki.

Pochówek zaplanowano na drugą połowę września. Szczegóły dotyczące przebiegu ceremonii zostaną podane w najbliższym czasie. Współpraca: Dawid Wygas

Stanisław Soyka, 1959-2025

FOT. BARTEK SYTA

FOT. SOYKA.PL

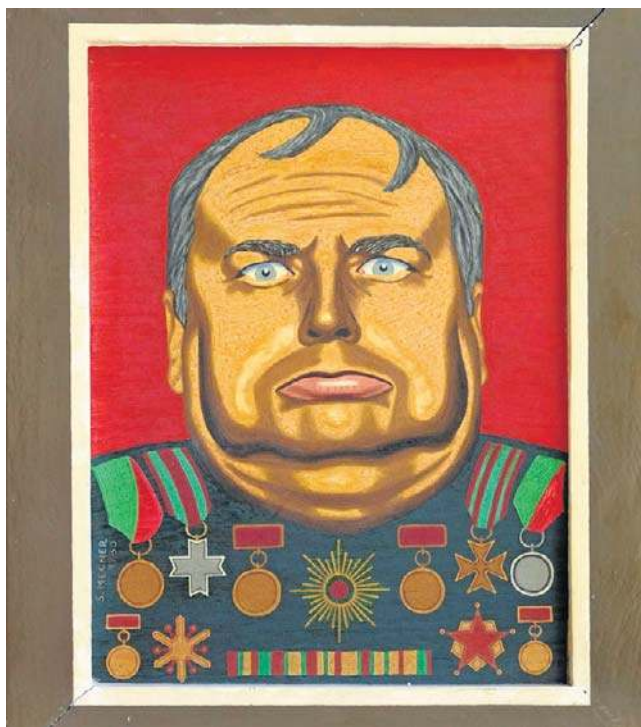
ZAWODOWY DZIAŁACZ NA CZERWONYM TLE

W prywatnej kolekcji znalazłem portret aparacza „Typ zawodowego działacza na czerwonym tle”. Podpisano: Stefan Mecner, 1980. Nigdzie nie znalazłem malarza o tym imieniu i nazwisku

Arek Gola

Rok 1981 zapisał się w historii Polski jako okres napięcia, ale również bezprecedensowej nadziei. Po masowych strajkach latem 1980 roku, zakończonych podpisaniem Porozumień Sierpniowych, w Polsce zaczęła kiełkować nadzieja. Legalizacja NSZZ „Solidarność” i wzrost znaczenia ruchów obywatelskich stworzyły unikalną przestrzeń dla swobody wypowiedzi, szczególnie w środowiskach twórczych. Właśnie wtedy narodziło się zjawisko określane dziś mianem „Festiwalu Solidarności” – nieformalnego, ale bardzo intensywnego okresu działalności artystycznej, pełnej buntu, satyry, nadziei i krytyki wobec systemu PRL. Był to czas, gdy sztuka – zwłaszcza grafika, plakat, fotografia i malarstwo – zyskała nową funkcję: nie tylko estetyczną, ale przede wszystkim społeczną i polityczną. Artyści zaczęli mówić własnym głosem, często bez cenzury lub z jej złagodzoną formą. Wystawy, plakaty, malarstwo,

grafika, fotografia, publikacje i niezależne inicjatywy twórcze zaczęły funkcjonować w przestrzeni publicznej bez zgody Komitetu Centralnego. Stało się jasne, że to nie tylko związkowcy i robotnicy chcą zmian – artyści również domagali się wolności. „Festiwal Solidarności” nie był zorganizowanym festiwalem w klasycznym znaczeniu tego słowa – to raczej określenie atmosfery twórczej, która zapanowała w Polsce w pierwszych miesiącach 1981 roku. W uniwersytetach, w domach kultury, kościołach, a nawet fabrykach zaczęto organizować wystawy, happeningi i prezentacje twórczości artystycznej, która od lat była spychana na margines lub cenzurowana. Artyści tacy jak Jerzy Janiszewski – autor słynnego logotypu „Solidarność” – stworzyli ikony, które do dziś pozostają symbolami oporu i nadziei. Malarze tacy jak Jan Tarasin, Teresa Pągowska czy Edward Dwumnik zaczęli przedstawiać rzeczywistość PRL-u w sposób prześmiewczy lub

FOT. AG ZE ZBIORÓW PRYWATNYCH

symboliczny, często posługując się metaforą, groteską i absurdem. W wielu obrazach powstałych w tym krótkim okresie pojawiła się ironia wobec partyjnej

nowomowy, portrety „towarzy-szy” zniekształcone lub sparodiowane, a także sceny z życia codziennego, pokazujące niedobory, kolejki i absurdy biurokra-

cji. Mimo powszechnie panującego optymizmu, wiele z tych dzieł nie było podpisywanych przez autorów, a niektóre sygnowano pseudonimami.

W prywatnej kolekcji znalazłem taki obraz, który autor zatytułował „Typ zawodowego działacza na czerwonym tle”. Podpisano: Stefan Mecner, 1980. Nigdzie nie znalazłem malarza o tym imieniu i nazwisku. Jednak sposób przedstawienia tematu i umiejętności techniczne wskazują na kogoś dobrze zaznajomionego z malarstwem sztalugowym. To z całą pewnością jeden z niewielu „wybryków” tego autora lub autorki, na które sobie pozwolił, zachowując pełną anonimowość. Jedyne, co udało mi się ustalić, to to, że obraz na pewno powstał w górnośląsko-zagłębiowskiej aglomeracji. Mimo swojej anonimowości jest pamiątką tego krótkiego czasu w naszej współczesnej historii, gdzie społeczeństwo pozwoliło sobie na powiew wolności i wcześniej niedopuszczalne poczucie humoru. Euforia twórcza i społeczna trwała niespełna rok. 13 grudnia 1981 roku, w wyniku

decyzji Wojciecha Jaruzelskiego, wprowadzono w Polsce stan wojenny. Rozpoczęły się represje, internowania, cenzura została przywrócona z całą mocą. Wiele z inicjatyw artystycznych zostało zduszonych w zarodku, a część artystów zmuszono do emigracji lub zejścia do podziemia. Mimo to dziedzictwo „Festiwalu Solidarności” przetrwało. Pozostawił on po sobie bogaty zbiór prac artystycznych, które do dziś są świadectwem ducha wolności i kreatywności. Ugruntował też przekonanie, że sztuka może i powinna zabierać głos w sprawach społecznych i politycznych. To właśnie wtedy ukształtowała się postawa twórcy jako obywatela – aktywnego uczestnika życia społecznego, a nie tylko obserwatora. Współcześnie wiele z tych dzieł znajduje się w zbiorach muzeów i archiwów, m.in. w Europejskim Centrum Solidarności, Śląskim Centrum Wolności i Solidarności, czy w archiwum IPN. Są dowodem na to, że nawet w najbardziej opresyjnych warunkach sztuka może być przestrzenią wolności.

REKLAMA

0011242314

REKLAMA

3311243075

Mazowsze

www.mazowszemedispa.com

Zadbaj o zdrowie i dobre samopoczucie w Beskidach

PAKIETY PROFILAKTYCZNO-LECZNICZE · REHABILITACJA · OFERTY SEZONOWE
ODNOWA BIOLOGICZNA I ODCHUDZANIE · RYTUAŁY DAY SPA · ZABIEGI KOSMETYCZNE
I MASAŻE · STREFA AQUA · SAUNY · JACUZZI · GROTA SOLNA · KOMORA SZUNGITOWA

Pozwól sobie na odrobinę przyjemności.
Wsluchaj się w swoje ciało i usłysz jego potrzeby...

ZADZWOŃ LUB NAPISZ I ZAPYTAJ O OFERTĘ
tel. 33 857 72 71; e-mail: mazowsze@mazowszemedispa.com

RADIO SILESIA SZUKA: SPECJALISTY DS. REKLAMY!

OBOWIĄZKI

- planowanie kampanii i budowanie relacji z klientami
- nawiązywanie nowych kontaktów i szukanie innowacyjnych rozwiązań

WYMAGANIA

- kreatywność, zaangażowanie, prawo jazdy kat. B
- mile widziane doświadczenie w mediach/reklamie

OFERUJEMY

- podstawa + prowizje
- narzędzia pracy i rozwój zawodowy
- przyjazną atmosferę
- szansę na współtworzenie projektów radiowych

WYŚLIJ CV Z KLAUZULĄ
POD ADRES E-MAIL:
krzysztof.lesniewski@silesia.fm

ST OOWNIK • SKARBIOZA

ROZWIĄZANIE: CZASEM WYJĄTKI ROZŚLAWIAJĄ REGUŁĘ.

REKLAMA

0011390149

PREZYDENT MIASTA ZABRZE

ogłasza,

I ustny przetarg ograniczony na sprzedaż prawa własności nieruchomości niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Miejskiej Zabrze (wyciąg z ogłoszenia)

Oznaczenie nieruchomości według danych z ewidencji gruntów i księgi wieczystej:
Nieruchomość stanowi własność Gminy Miejskiej Zabrze, obejmuje działki nr: 1413/50 o pow. 77 m², użytek B, obręb 0011, Zabrze, arkusz mapy 4 i 1415/50 o pow. 8 m², użytek B, obręb 0011, Zabrze, arkusz mapy 4, położone w Zabrzu na wschód od ul. Adama Kawika, dla których Sąd Rejonowy w Zabrzu prowadzi księgę wieczystą nr GL1Z/00003134/2.

Opis nieruchomości:
Działka nr 1413/50 ma kształt zbliżony do trapezu, natomiast działka 1415/50 ma kształt prostokąta. Obydwie działki są niezabudowane, porośnięte trawą i krzewami. Nie posiadają dostępu do drogi publicznej. Sąsiedztwo stanowi zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, punkty handlowo-usługowe i obiekty usług publicznych. Sąsiedni teren uzbrojony w sieć wodociagową, kanalizacyjną, gazową, energetyczną, telekomunikacyjną i ciepłowniczą. Korzystanie z wszelkich urządzeń infrastruktury technicznej wymaga uzgodnienia z dysponentami sieci i obciąża całkowicie nabywcę nieruchomości. Przed przystąpieniem do przetargu uczestnik zobowiązany jest zapoznać się ze stanem nieruchomości w terenie. Nabywca przejmuje nieruchomość w stanie istniejącym.

Z uwagi na usytuowanie, kształt, powierzchnię oraz brak bezpośredniego dostępu do drogi publicznej, przedmiotowe działki nie mogą być zagospodarowane jako odrębna nieruchomość. W związku z powyższym, wybrano formę przetargu ograniczonego do właścicieli nieruchomości sąsiednich obejmujących działki nr 2087/206 i 3125/50 oraz użytkowników wieczystych nieruchomości sąsiedniej obejmującej działki nr 1412/50 i 1414/50.

Cena wywoławcza nieruchomości:
Cena wywoławcza nieruchomości została ustalona na kwotę **23.000,00 zł**. Do wylicytowanej ceny sprzedaży zostanie doliczony podatek VAT według stawki obowiązującej na dzień wpłaty.

Osoba, która wygra przetarg, zobowiązana będzie do zapłaty wylicytowanej ceny sprzedaży w całości wraz z należnym podatkiem VAT, przez zawarcie umowy notarialnej.

Termin i miejsce przetargu:
Przetarg odbędzie się **30 września 2025 r. o godzinie 10.30** w sali 207 Urzędu Miejskiego w Zabrzu przy ul. Powstańców Śląskich 5-7.

Wadium:
Wadium w wysokości **4.600,00 zł** należy wnieść w pieniądzu, dokonując przelewu na konto depozytowe Miasta Zabrze w ING Bank Śląski nr 25 1050 1230 1000 0023 5387 1185 do dnia **23 września 2025 r.** Za termin wniesienia wadium uważa się dzień jego wpływu na wskazane wyżej konto.

UWAGA! W tytule przelewu należy wpisać oznaczenie nieruchomości, której dotyczy wadium oraz imię i nazwisko (lub nazwę w przypadku spółek) uczestnika/uczestników przetargu.

W przetargu może brać udział wyłącznie osoba wskazana w opisie przelewu lub jej pełnomocnik ze stosownym pełnomocnictwem lub osoba reprezentująca spółkę.

Warunki uczestnictwa w przetargu:
Do przetargu mogą przystąpić właściciele nieruchomości sąsiednich obejmujących działki nr 2087/206 i 3125/50 oraz użytkownicy wieczystości nieruchomości sąsiedniej obejmującej działki nr 1412/50 i 1414/50. **Chęć uczestnictwa w przetargu ustnym ograniczonym należy zgłosić w formie pisemnej do dnia 23 września 2025 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zabrzu przy ul. Powstańców Śląskich 5-7 w pok. 409 celem zakwalifikowania do przetargu.** Nieruchomość sprzedawana jest na podstawie danych wynikających z ewidencji gruntów.
Ewentualne wzniesienie i okazanie granic nabywca zleci na własny koszt.
Zbywający nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne wady ukryte nieruchomości, w tym także za nieujawniony w Miejskim Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej przebieg podziemnych mediów, ani żadne inne wady, które nie są znane sprzedającemu w dniu zbycia nieruchomości.
Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Wydziału Obrótu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Zabrzu na IV piętrze w budynku przy ul. Powstańców Śląskich 5-7 oraz opublikowano na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Zabrzu www.miastozabrze.pl w zakładce „Miasto” – „Urząd Miejski” – „Obwieszczenia i informacje” i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie <https://bip.miastozabrze.pl> w zakładce „Nieruchomości” – „Przetargi na nieruchomości” – „Sprzedaż” – „Grunty”.
Szczegółowych informacji na temat przedmiotowej nieruchomości oraz przetargu udziela się w pok. 409 Urzędu Miejskiego w Zabrzu przy ul. Powstańców Śląskich 5-7, tel. 32 37 33 477.

REKLAMA

0011388786

PREZYDENT MIASTA ZABRZE

ogłasza

VI ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż prawa własności nieruchomości niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Miejskiej Zabrze (wyciąg z ogłoszenia)

Oznaczenie nieruchomości według danych z ewidencji gruntów i księgi wieczystej:
Nieruchomość stanowi własność Gminy Miejskiej Zabrze, położona jest w Zabrzu przy ul. Józefa Nawrata i obejmuje działki nr 424/42 o powierzchni 0,0138 ha, użytek B, arkusz mapy 4, obręb 0012 Zabrze i 1915/41 o powierzchni 0,0227 ha, użytek B, arkusz mapy 4, obręb 0012 Zabrze, dla których Sąd Rejonowy w Zabrzu prowadzi księgę wieczystą nr GL1Z/00008390/9 oraz 1914/41 o powierzchni 0,0276 ha, użytek B, arkusz mapy 4, obręb 0012 Zabrze, dla której Sąd Rejonowy w Zabrzu prowadzi księgę wieczystą nr GL1Z/00002240/1. Łączna powierzchnia działek wynosi 0,0641 ha.

Opis nieruchomości:
Nieruchomość jest niezabudowana, nieogrodzona, w kształcie prostokąta. Teren jest równy, bez większych spadków i nachyleń, porośnięty krzakami, drzewami i trawami. Dostęp do drogi publicznej oraz mediów możliwy jest od ulicy Nawrata. W najbliższym sąsiedztwie znajdują się zabudowa wielorodzinna niskiej intensywności zabudowy oraz pawilony handlowo-usługowe. Korzystanie z wszelkich urządzeń infrastruktury technicznej wymaga uzgodnienia z dysponentami sieci i obciąża całkowicie nabywcę nieruchomości. Przed przystąpieniem do przetargu uczestnik zobowiązany jest zapoznać się ze stanem nieruchomości w terenie. Nabywca przejmuje nieruchomość w stanie istniejącym.

Cena wywoławcza nieruchomości:
Cena wywoławcza nieruchomości została ustalona na kwotę **170.000,00 zł**.
Sprzedaż przedmiotowej nieruchomości objęta jest zwolnieniem od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 775). Jeżeli do dnia wpłaty wylicytowanej ceny sprzedaży nieruchomość przeznaczona zostanie pod zabudowę zgodnie z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, do ceny tej doliczony zostanie podatek VAT według stawki obowiązującej na dzień wpłaty.
Osoba, która wygra przetarg, zobowiązana będzie do zapłaty wylicytowanej ceny sprzedaży w całości, przed zawarciem umowy przenoszącej prawo własności.

Termin i miejsce przetargu:
Przetarg odbędzie się **7 października 2025 r.** w sali 207 Urzędu Miejskiego w Zabrzu przy ul. Powstańców Śląskich 5-7 o **godzinie 10⁰⁰**. Pierwszy przetarg odbył się 13 czerwca 2024 r. Drugi przetarg odbył się 3 września 2024 r. Trzeci przetarg odbył się 19 listopada 2024 r. Czwarty przetarg odbył się 14 stycznia 2025 r. Piąty przetarg odbył się 10 czerwca 2025 r.

Wadium:
Wadium w wysokości **34.000,00 zł** należy wnieść w pieniądzu, dokonując przelewu na konto depozytowe Miasta Zabrze w ING Bank Śląski nr 25 1050 1230 1000 0023 5387 1185 **do dnia 30 września 2025 r.** Za termin wniesienia wadium uważa się dzień jego wpływu na wskazane wyżej konto.

UWAGA! W tytule przelewu należy wpisać oznaczenie nieruchomości, której dotyczy wadium oraz imię i nazwisko (lub nazwę w przypadku spółek) uczestnika/uczestników przetargu. W przetargu może brać udział wyłącznie osoba wskazana w opisie przelewu lub jej pełnomocnik ze stosownym pełnomocnictwem lub osoba reprezentująca spółkę.

Nieruchomość sprzedawana jest na podstawie danych wynikających z ewidencji gruntów.
Ewentualne wzniesienie i okazanie granic nabywca zleci na własny koszt.
Zbywający nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne wady ukryte nieruchomości, w tym także za nieujawniony w Miejskim Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, przebieg podziemnych mediów, ani żadne inne wady, które nie są znane sprzedającemu w dniu zbycia nieruchomości.
Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Wydziału Obrótu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Zabrzu na IV piętrze w budynku przy ul. Powstańców Śląskich 5-7 oraz opublikowano na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Zabrzu www.miastozabrze.pl w zakładce „Miasto” – „Urząd Miejski” – „Obwieszczenia i informacje” i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie <https://bip.miastozabrze.pl> w zakładce „Nieruchomości” – „Przetargi na nieruchomości” – „Sprzedaż” – „Grunty”.
Szczegółowych informacji na temat przedmiotowej nieruchomości oraz przetargu udziela się w pok. 409 Urzędu Miejskiego w Zabrzu przy ul. Powstańców Śląskich 5-7, tel. 32 37 33 454.

REKLAMA

3311243095

BIEGAMY

POMAGAMY

Park 1000-lecia → Stawiki

Bieg dla Schroniska Bezdomnych Zwierząt w Sosnowcu

14 WRZESNIA

SOSNOWIEC

Zapisz się

ORGANIZATOR

WSPÓŁORGANIZATOR

PARTNERZY

DROBNE

Jak zamieścić ogłoszenie drobne?

Telefonicznie: 32 420 73 74

Przez internet: ibo.polskapress.pl E-mailem: ogloszenia@dz.com.pl

Nieruchomości

MIESZKANIA - KUPIĘ

SKUP nieruchomości oraz udziałów za gotówkę. Tel. 884 308 046, www.solidnyskup.pl

MIESZKANIA DO WYNAJĘCIA

WYNAJMĘ pokój z dostępem do kuchni, do łazienki i pralni, TV 40" i internet w cenie - 850zł/os. za miesiąc, Chorzów, Będzin i Myslowice, tel., 888-197-088

Handlowe

ANTYKI

ANTYKI i wszelkie starocie - od igły po szafę kupię - 660-35-35-35

KOLEKCJONERSTWO, SZTUKA

ARKADIA - skup i sprzedaż monet i banknotów, Katowice, 32-251-16-43, 500-223-234

MASZYNY URZĄDZENIA

KUPIMY maszyny do obróbki metalu i drewna. Tel.: 782-592-790.

Motoryzacja

OSOBOWE KUPIĘ

ABSOLUTNIE wszystkie marki, płacimy najwięcej! Dojazd, własny transport 509-796-001, 798-835-341

AUTOSKUP osobowe, dostawcze (stan obojętny) Dojazd, gotówka 602-871-305, 515-274-430 Własny transport

Autoskup, wszystkie
515274430

AUTOZŁOMOWANIE 602-871-305

Praca

ZATRUDNIĘ

Niemiecka firma zatrudni do regipsów. 0049 170 540 50 90.

OCHRONA z gr. niepełnosprawności Czechowice-Dziedzice tel. 604 630 556

OCHRONA z gr. niepełnosprawności Tychy tel. 604 630 556

OCHRONNA z gr. niepełnosprawności Gliwice/Zabrze tel. 604 630 556

SERWIS sprzątający z gr. niepełnosprawności Sosnowiec tel. 604 630 556

Usługi

BUDOWLANO-REMONTOWE

DACHY - docieplanie stropodachów, krycie papą termozgrzewalną, rynny, kominy, obróbki blacharskie (25 lat na rynku) Tel. (32)206-71-55, 501-404-612 www.termo-dach.pl

DACHY - wymiana pokryć, naprawa, renowacja, 606-165-364

REMONTY DACHÓW dużych i małych, obróbki blacharskie. +48 603 801 785

USŁUGI cięcie złomu tel. 696-336-472.

BIUROWO - PROJEKTOWE

ŚWIADECTWA energetycz: 606307123

OGRODNICZE

USŁUGI koszenie trawy, przycinka drzew, tel.: 696-336-472.

WYCINKA - wycinanie, przycinanie drzew techniką tradycyjną, alpinistyczną oraz za pomocą zwyżki 25m, przycinanie żywopłotów, krzewów, drzew owocowych, 515-242-704.

PORZĄDKOWE

CZYSZCZENIE wykładzin, tapicerek, dywanów. Solidnie! Tel.: 606-274-056.

PRZEPROWADZKI

A-Z Przeprowadzki+Ekipa:
504709047

Turystyka

KRAJ - GÓRY

Beskidy turnusy 60+ lipiec od 1050 zł dostępny masaż leczniczy / dowóz, tel.: 501-642-492.

PROMOCJA - pobyt - 95 zł ze śniadaniem. TYLICZ k/Krynicy G., pok. z łaz.+TV, bilard, parking, 730-007-166

KRAJ - MORZE

ŁEBA - tanie pokoje z łaz. 603-471-715.

REWAL! Pokoje z łaz.695-970-339

USTKA- Wczasy! Pokoje! 604-486-413.

USTRONIE MORSKIE - pokoje z łazienkami, VIII -IX. PROMOCJA. Blisko morza. Tel.: 503-936-581.

USTRONIE MORSKIE Pensjonat DANA pobyt z wyżywieniem od 150zł doba, 601-585-510 www.danaustronie.pl

Matrymonialne

"ROMEO" biuro matrym. 502 363 127

KAWALER, 51 l., rencista, majątny, mam samochód. Marzę o skromnej pannie z dzieckiem, rencistce, w wieku 22-43 l. Czekam na miłość. Szukam Ciebie. Adam z Oświęcimia, tel.: 730-244-629.

Różne

KASA za stare książki 609-643-399

KUPIĘ monety, banknoty, starocie, znaczki, medale, zegarki, rogi, płyty, widokówki, porcelanę: 660-482-319.

SPAWARKI transformatorowe i wirowe oraz silniki kupię, mogą być uszkodzone. Dobre ceny. Odbiór własnym transportem, 696-336-472.

Rolnicze

INNE

NAWOZY NPK, MG, S, N 6%, P 16%, K 28%, S 9%, MG 7% Cena 2.150 zł/tona, 500-669-621

Usługi pogrzebowe

0011232402
POGOTOWIE POGRZEBOWE
KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE
ul. Murkowska 9, Katowice
Całodobowo:
32-255 15 51, 607 399 321
www.kck.katowice.pl

REKLAMA 0011390242

Prezydent Miasta Siemianowice Śląskie

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1145 z późn. zm.)

informuję,

że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta przy ul. Jana Pawła II 10 i ul. Michałkowskiej 105 oraz na stronie internetowej www.siemianowice.pl zostały umieszczone wykazy nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy lub najmu w trybie bezprzetargowym.

REKLAMA 0011390250

Prezydent Miasta Siemianowice Śląskie

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (jednolity tekst: Dz. U. z 2024 r. poz. 1145)

informuje, że

w dniu **29 sierpnia 2025 r.** na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta w Siemianowicach Śląskich przy ulicy Jana Pawła II nr 10 oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta www.siemianowice.pl umieszczony został **wykaz** lokali mieszkalnych przeznaczonych do zbycia na rzecz najemców.

REKLAMA 0011389021

Rada Nadzorcza i Zarząd Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o.

przyjmuje oferty na badanie bilansu Spółki za 2025-2026 rok.

Oferty zawierające cenę i termin wykonania badania należy kierować pod adresem Spółki: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o., 97-500 Radomsko, ul. Stara Droga 85.

Oferty należy składać do dnia 16.10.2025 roku.

Na kopercie należy zamieścić dopisek „*badanie bilansu*”.

Blższe informacje można uzyskać pod numerem telefonu 44 683 06 30 wew. 131. Spółka zastrzega sobie prawo odstąpienia od wyboru oferty bez podania przyczyn.

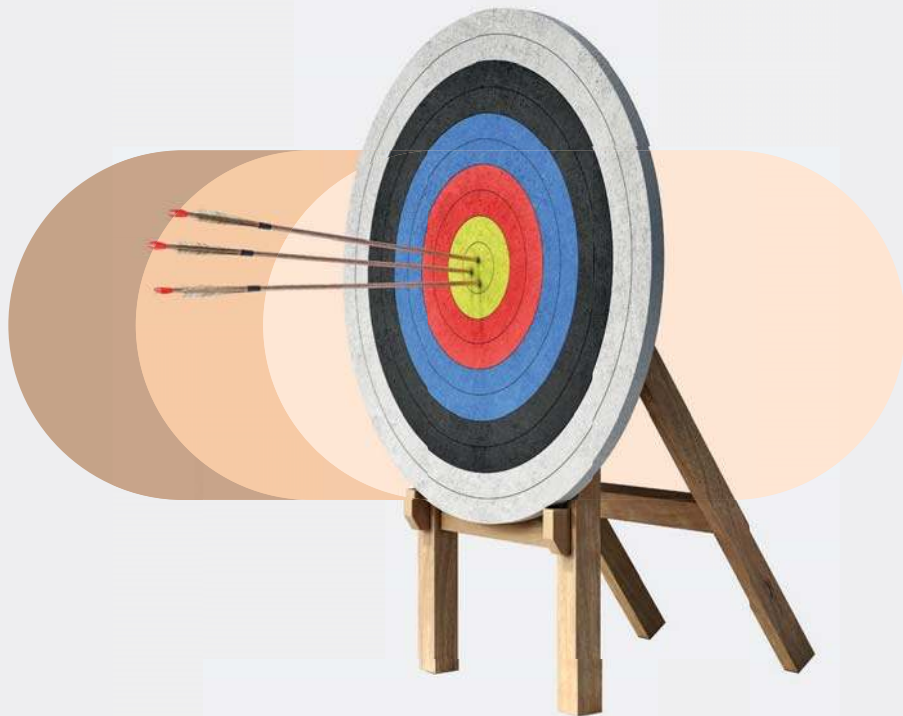
AUTOPROMOCJA

Polecamy →

strefa
BIZNESU.pl

Know-how
w dobrym biznesie

strefabiznesu.pl

KOSZYKÓWKA DO 4 WRZEŚNIA CZYNNNA BĘDZIE KATOWICKA STREFA KIBICA PODCZAS MISTRZOSTW EUROPY

EuroBasket też przed Spodkiem

Tomasz Kuczyński
t.kuczyński@dz.com.pl

Katowice są jednym z czterech miast, które goszczą najlepsze drużyny w Europie. W stolicy województwa śląskiego swoje mecze rozgrywa „polska” grupa ME.

EuroBasket w Spodku mieliśmy już w 2009 roku, ale była to runda finałowa (od ćwierćfinałów), do której nie awansowała reprezentacja Polski. Teraz legendarna katowicka hala gości drużyny rywalizujące w grupie D, czyli Słowenię, Francję, Belgię, Islandię, Izrael i Polskę. Pozostałe miasta-gospodarze mistrzostw Europy to fińskie Tampere, cypryjskie Limassol i łotewska Ryga, w której odbędą się mecze od 1/8 finału.

EuroBasket trwa już od 27 sierpnia, a mecze grupowe w Spodku zaczęły się wczoraj, w tym Polski ze Słowenią, w której występuje gwiazda ligi NBA - Luka Dončić (spotkanie zakończyło się po zamknięciu tego wydania). Biało-Czerwoni

W Strefie Kibica można pograć w koszykówkę i pooglądać mecze mistrzostw Europy

następnie zagrają z Izraelem (30 sierpnia), Islandią (31 sierpnia), Francją (2 września) i Belgią (4 września) - wszystkie mecze Polaków rozpoczną się o godzinie 20.30.

Równolegle podczas mistrzostw Europy przed Spod-

kiem działa FIBA EuroBasket 2025 Fan Zone, czyli Strefa Kibica. Zajmuje ponad 2.600 m kwadratowych. Oprócz pełnowymiarowych boisk do koszykówki 3x3 i telebimu, ma strefę food trucków, ogródki gastronomiczne, strefę relaksu z na-

pojami chłodzącymi, 16-metrowy tor przeszkód dla najmłodszych, strefę sponsorów z konkursami i nagrodami oraz oficjalny sklep z pamiątkami z EuroBasketu 2025. Będzie czynna codziennie do 4 września od godziny 12 do 23 i może

pomieścić 2.000 osób. Wstęp jest darmowy.

- W EuroBaskecie są nie tylko emocje sportowe, ale też cały ten anturaż, to co się dzieje wkoło. Fan Zona gwarantuje moc atrakcji, dużo zabawy. Jestem przekonany, że będzie mistrzostwa Europy w Katowicach jest wielkim świętem polskiej i europejskiej koszykówki. Strefę Kibica otworzyliśmy razem z miastem Katowice, dziękuję panu wiceprezydentowi za współpracę - powiedział prezes Polskiego Związku Koszykówki Grzegorz Bachański.

- Piękna jest historia tego obiektu, piękna historia sportowa tego miasta. Myślę, że tak ważna, tak prestiżowa impreza mogła odbyć się w Polsce tylko w katowickim Spodku. Dziękuję prezesowi Bachańskiemu, że dokonano wyboru właśnie tej lokalizacji na mecze w tzw. polskiej grupie EuroBasketu - podkreślił wiceprezydent Katowic Bogumił Sobuła.

- Zachęcam wszystkich do oglądania naszych meczów, a przede wszystkim zapraszam

tutaj do Fan Zony. To świetnie zorganizowane miejsce przed pięknym obiektem - mówił były kadrowicz Michał Ignerski, który brał udział w EuroBaskecie w 2009 roku, a teraz jest dyrektorem reprezentacji Polski ds. Rozwoju i Wsparcia.

Kwestie sportowe są oczywiście w rękach drużyny trenera Igora Milicicia, ale jeszcze przed pierwszym gwizdkiem sędziego w katowickiej hali, prezes Bachański nie krył zadowolenia.

- Pod względem organizacyjnym jest świetnie. Byłem na wielu imprezach europejskich, światowych. Proszę mi wierzyć - nie mamy się czego wstydzić. Pozytywne informacje, które płyną od federacji słoweńskiej, francuskiej, od wszystkich, są bardzo pozytywne. W środku Spodek zmienił się nie do poznania. Wygląda fantastycznie. Czeka nas naprawdę wspaniała sportowa impreza - ocenił szef PZKosz.

Mecze Polaków w Katowicach można oglądać też w stacji TVP Sport. ©©

Kadra Izraela pod ochroną. Dončić bez wymogów

Tomasz Kuczyński
t.kuczyński@dz.com.pl

KOSZYKÓWKA. Dla koszykarzy biorących udział w EuroBaskecie w Katowicach przygotowano spinki z węglą, dedykowane czekoladki i puzzle.

Polski Związek Koszykówki opublikował wideo rozmowę z Kamilą Lendecką, Accommodation and Hospitality Manager, która zajmuje się m.in. kwestią zakwaterowania osób przy mistrzostwach Europy w Katowicach. Zdradzono wiele ciekawych szczegółów.

- W to wydarzenie zostało zaangażowanych aż osiem hoteli. Mamy 430 pokoi zarezerwowanych dla wszystkich osób. To nie są tylko zawodnicy, ale też całe sztaby, podwykonawcy, pracownicy PZKosz., FIBA, sędziowie. Osób, które są zaangażowane przy tym evenie jest bardzo dużo. Dla zawodników przygotowaliśmy pamiątki z tego turnieju, czyli spersonalizowane puzzle, do tego spinki do mankietów. One też są bardzo fajne, ponieważ są zrobione z węglą i obrandowane logiem turnieju. Jesteśmy w Katowicach, więc chcieliśmy, aby wszyscy mieli pamiątkę z tego miejsca. Mieli-

W tym hotelu mieszka m.in. gwiazda ligi NBA Słoweniec Luka Dončić. Gdy przyjechał do Katowic przed wejściem rozdawał nawet autografy. Fani czatują tam na koszykarzy

śmy listy powitalne, oprócz tego czekoladki, które również są spersonalizowane, każda drużyna dostaje takie czekoladki z własną flagą - mówiła Lendecka.

Nie jest tajemnicą, że bazą dla drużyn jest hotel Courtyard by Marriott City Center w wieżowcu Altus blisko Spodka. Koszykarze spożywają posiłki w „27th Floor Restaurant & Bar”, z której rozciąga się niesamowity widok na Katowice właśnie z 27. piętra.

- Cała sala została dla nas zarezerwowana na wyłączność. Każda drużyna ma swoją przestrzeń, swój bufet, co jest bardzo fajne, ponieważ w ciągu posiłków mamy mało czasu, aby każdy zespół mógł zjeść i stąd wyjść. Stoły są przygotowane w bardzo wyjątkowy sposób - są na nich serwetki ułożone zgodnie z kolorami flag każdej drużyny. Na drugim piętrze mamy część, która nazywa się launch room dla zawodników. Mamy tam przygotowane

gry - jest to bilard, ping-pong, piłkarzyki, Play Station, szachy; też coffee break. Jest tam bardzo dużo elementów, które pozwolą, żeby nasi goście mogli po meczach się zrelaksować - wyjaśniła Lendecka.

Koszykarze z racji swej budowy muszą mieć spełnione dodatkowe warunki w pokojach.

- Ponieważ mamy zawodników, którzy mierzą ponad dwa metry, są również takie prze-
dłużki do łóżek, w związku

z tym te łóżka są powiększone. Pokój był więc przygotowany pod każdego zawodnika - dodała menedżer z PZKosz.

Na pytanie, czy gwiazda NBA Luka Dončić miał jakieś dodatkowe wymagania, Lendecka odparła: - Nie mieliśmy żadnych wymagań. Generalnie Francja przysłała nam listę życzeń. Ze strony Słowenii w sumie nie mieliśmy takich prośb.

W „polskiej” grupie D gra reprezentacja Izraela, co łączy się z dodatkowym wyzwaniem.

- Izrael zawsze jest problematyczną kwestią ze względu na ochronę. Hotel tutaj jest świetnie przygotowany, jest tu dużo ochrony, więcej o tej kwestii nie mogę powiedzieć, ale faktycznie jest to dla nas też wyzwanie - Lendecka.

Polski Związek Koszykówki w swoim materiale zdradził, jakie upominki Biało-Czerwoni wręczają rywalom przed meczami w Spodku.

- Przygotowaliśmy specjalne monety z tego wydarzenia. Na każdy mecz mamy inną monetę. Na jednej stronie jest logo EuroBasketu, a na drugiej jest informacja o meczu danego dnia. Podczas wymiany prezentów przed meczem nasza kadra wręcza każdej reprezentacji taką pamiątkową monetę

- poinformowała Accommodation and Hospitality Manager PZKosz.

Jeszcze przed rozpoczęciem turnieju sprawdzaliśmy, czy EuroBasket jest widoczny w Katowicach. Bywa z tym różnie, bo chociażby na alei Korfantaego prowadzącej do Spodka na latarniach zawieszono są banery-flagi informujące o... zbliżających się urocznicach miasta. O tym, że stolica województwa śląskiego jest gospodarzem EuroBasketu informuje napis pod dachem Urzędu Miasta (dawny Dom Prasy) od strony rynku. Na froncie drugiego budynku UM od strony placu Kwiatowego umieszczono reklamę urodzin Katowic. Na „Zenicie”, gdzie niedawno wisiał wielki baner promujący Silesia Memoriał Kamili Skolimowskiej, nie ma reklamy mistrzostw Europy koszykarzy. Przed dworcem PKP, na rynku i placu Kwiatowym są tzw. witacze z informacją o ME. Najbardziej rzucający się w oczy napis promujący EuroBasket 2025 jest na szklanej kopule na rondzie obok Spodka. Hala też jest odpowiednio udekorowana, a swoją promocyjne zadanie bardzo dobrze spełnia otwarta w środę w południe Strefa Kibica. ©©

PIŁKA NOŻNA GKS KATOWICE ZAMIERZA SZYBKO POZBIERAĆ SIĘ PO DERBACH

Czy Górnik znowu strzeli trzy gole i utrzyma fotel wicelidera?

Jacek Sroka
j.sroka@dz.com.pl

W ten weekend w PKO Ekstraklasie w naszym regionie rozegrane zostaną dwa mecze.

Ciekawiej zapowiada się sobotnie spotkanie Górnika z Motorem. Podopieczni trenera Michała Gasparika wygrali dwa ostatnie mecze po 3:0 i są wiceliderem tabeli mając po sześciu kolejkach na koncie 12 pkt. Ostatni raz taki start sezonu zabranie zaliczyli w 2010 roku pod wodzą Adama Nawałki, a w XXI wieku lepszy początek zanotował tylko Marcin Brosz w 2020 r. zdobywając w sześciu meczach 13 pkt.

Nadzieje kibiców Górnika zostały mocno rozbudzone. Wszyscy w klubie liczą, że Erik Janža oraz jego koledzy pójda za ciosem i pokonają lublinian.

- Fajnie to wszystko wygląda na razie. W każdym meczu mamy nieco inny styl, dopasowany do rywala i okazuje się, że często w tym sezonie jest to klucz do zwycięstwa. Na pewno sztab szkoleniowy poszuka rozwiązań, które nas odpowiednio przygotowują. Mam nadzieję, że w tym ostatnim meczu przed przerwą na reprezentację będzie dobrze - powiedział Janža, który w tym tygodniu spotkał się z reprezentacją Słowenii grającą w EuroBasketecie w Katowicach i gwiazdzie ligi NBA Luce Donciciowi wręczył w Spodku koszulkę Górnika.

GKS Katowice w piątek podejmuje Radomiaka i chce się zrehabilitować po klęsce w Zabrzu 0:3. - Najważniejsze, by szybko wrócić do równowagi. Musimy zagrać po swojemu, jak najlepiej w defensywie i strzelić jednego gola więcej niż goście - powiedział Rafał Góral, trener GKS. ©

Czy zabranie (białe stroje) w trzecim meczu z rzędu strzelał swoim rywalom trzy gole?

PKO EKSTRAKLASA - 7. KOLEJKA

● **GKS Katowice - Radomiak (piątek, godz. 20.30, transmisja Canal+ Sport 3)**

Ostatnie mecze Katowic 0:3 Górnik (wyjazd), 4:1 Arka (dom), 1:3 Legia (w)

● **Zagłębie Lubin - Piast Gliwice (sobota, godz. 17.30, Canal+ Sport 3)**

Ostatnie mecze Piasta 0:0 Cracovia (d), 0:0 Motor (w), 0:2 Wisła (w)

● **Górniki Zabrze - Motor Lublin (sobota, godz. 20.15, Canal+ Sport 3)**

Ostatnie mecze Górnika 3:0 Katowice (d), 3:0 Pogoń (w), 0:1 Termalica (d)

● **Pogoń Szczecin - Raków Częstochowa (niedziela, godz. 20.15, Canal+ Sport 3)**

Ostatnie mecze Rakowa 3:2 Nieciecza (w), 1:3 Radomiak (w), 1:2 Wisła (d)

POZOSTAŁE MECZE (wszystkie transmisje Canal+):
Piątek: **Arka Gdynia - Wisła Płock** (18); Sobota: **Bruk-Bet Nieciecza - Korona Kielce** (14.45); Niedziela: **Jagiellonia Białystok - Lechia Gdańsk** (17.30), **Lech Poznań - Widzew Łódź** (17.30, TVP Sport), **Cracovia - Legia Warszawa** (20.15).

1. Wisła Płock (b)	6	16	10-3
2. Górnik Zabrze	6	12	10-4
3. Cracovia	6	11	11-8

4. Jagiellonia Białystok	4	9	10-9
5. Radomiak Radom	6	8	11-9
6. Termalica Nieciecza (b)	6	8	9-7
7. Korona Kielce	6	8	7-6
8. Legia Warszawa (p)	4	7	5-2
9. Widzew Łódź	6	7	8-7
10. Lech Poznań (m)	4	7	8-9
11. Pogoń Szczecin	6	7	9-13
12. Raków Częstochowa	4	6	6-7
13. Zagłębie Lubin	5	5	10-8
14. Motor Lublin	5	5	5-9
15. Arka Gdynia (b)	6	5	4-8
16. GKS Katowice	6	4	7-13
17. Piast Gliwice	4	2	0-3
18. Lechia Gdańsk	6	0	12-17

Miejsca 1-2 - eliminacje Ligi Mistrzów, 3-4 - Liga Konferencji UEFA, 16-18 - spadek do I ligi; Lechia - minus 5 punktów za zaległości finansowe

BETCLIC 1. LIGA - 8. KOLEJKA

● **Śląsk Wrocław - GKS Tychy (piątek, godz. 18, transmisja TVP Sport)**

Ostatnie mecze Tychów 0:1 Stal M. (dom), 2:1 Puszcza (wyjazd), 2:2 Łęčna (dom)

● **Polonia Bytom - Wiczyzta Kraków (sobota, godz. 14.45, TVP Sport)**

Ostatnie mecze Polonii 1:1 Ruch (w), 3:0 Pogoń G. (d), 0:2 Pogoń S. (w)

● **Stal Mielec - Ruch Chorzów**

(niedziela, godz. 14.30, TVP Sport)

Ostatnie mecze Ruchu 1:1 Polonia B. (d), 4:0 Stal R. (d), 0:0 Polonia W. (w)

POZOSTAŁE MECZE (wszystkie transmisje na sport.tvp.pl): Piątek: **Miedź Legnica - Wisła Kraków** (20.30, TVP Sport); Sobota: **Polonia Warszawa - Pogoń Grodzisk** (19.30), **Górniki Łęčna - Stal Rzeszów** (19.30), **Znicz Pruszków - Pogoń Siedlce** (19.30); Niedziela: **Odra Opole - ŁKS Łódź** (17.30); **Puszcza Niepolomice - Chrobry Głogów** (19.30).

1. Wisła Kraków	6	18	28-5
2. Wiczyzta Kraków (b)	6	14	16-5
3. Pogoń Grodzisk Maz. (b)	7	11	14-10
4. GKS Tychy	7	11	13-12
5. Śląsk Wrocław (s)	7	11	11-12
6. ŁKS Łódź	7	10	12-11
7. Polonia Bytom (b)	7	10	8-9
8. Stal Mielec (s)	7	10	10-15
9. Chrobry Głogów	7	9	11-9
10. Pogoń Siedlce	7	9	7-5
11. Ruch Chorzów	7	9	9-8
12. Polonia Warszawa	7	9	12-13
13. Stal Rzeszów	7	8	9-13
14. Odra Opole	7	8	5-9
15. Miedź Legnica	7	7	11-17
16. Puszcza Niepolomice (s)	7	5	7-9
17. Górnik Łęčna	7	5	9-13
18. Znicz Pruszków	7	3	8-25

Miejsca 1-2 - awans, 3-6. baraże, 16-18 - spadek

GKS Tychy chce pokazać w CHL swój najlepszy hokej

Jacek Sroka
j.sroka@dz.com.pl

HOKEJ NA LODZIE. Dzisiaj mistrzowie Polski rozegrają swoje pierwsze spotkanie w Champions Hockey League.

Hokeiści GKS Tychy reprezentować będą Polskę w rywalizacji Ligi Mistrzów. Tyszanie zmagania w Champions Hockey League rozpoczną w ten weekend od dwóch wyjazdowych potyczek z triumfatorami międzynarodowej ICE Hockey League Red Bull Salzburg i zwycięzcą ostatniej edycji CHL ZSC Lions Zurych.

- Jesteśmy bardzo szczęśliwi, że zagramy w CHL. Przez ponad miesiąc przygotowaliśmy ciężko pracowaliśmy i rozegraliśmy pięć meczów kontrolnych. Jesteśmy gotowi do gry. Rywale są bardzo mocni, ale chcemy w Lidze Mistrzów pokazać nasz najlepszy hokej i w każdym meczu walczyć o wygraną. Na najbliższe spotkania do Austrii i Szwajcarii nie jedziemy tylko po to, by ich nie przegrać. Chcemy w nich powalczyć o zwycięstwo - powiedział Pekka Tirkkonen, trener tyszan.

Mistrzowie Polski w CHL byli rozstawieni w czwartym koszyku i wylosowali trudnych rywali.

- Trafiliśmy na najcięższych przeciwników, ale jak mamy tworzyć historię to właśnie w meczach

z takimi rywalami. Trudno nawet wskazać, który z tych zespołów jest najlepszy. Na pewno ktoś z trójki Frolunda, Lulea, Zurych. To tak jakby wybierać w piłce między Barceloną, Realem i PSG - stwierdził Jarosław Rzeszutko, dyrektor sekcji hokejowej GKS.

Trener tyszan zabiera na te spotkania wszystkich 26 zawodników, których ma kadrze. Nikt nie jest kontuzjowany i fiński szkoleniowiec dopiero na miejscu zdecyduje kogo odeśle na trybunę. Przed sezonem mistrzowie Polski wzmocnili skład trzema Finami - Juuso Wallim, Hannu Kuru oraz Henrim Knuutinenem.

Tyszan w Salzburgu i Zurychu wspierać będzie spora grupa kibiców. Znacznie więcej fanów GKS powinny jednak zgromadzić domowe mecze mistrzów Polski w CHL. Pierwsze z nich odbędą się 4 i 6 września z zespołami ze Szwecji. Kibice w Tychach kupili już 1,5 tys. multibiletów na wszystkie spotkania CHL na Stadionie Zimowym. Teraz ruszyła sprzedaż pojedynczych wejściówek i trybuny lodowiska na meczach CHL wypełni komplet widzów. ©

Mecze tyszan w CHL

- 29.08, g. 20.20 **Red Bull Salzburg - GKS Tychy**
- 31.08, g. 15.45 **ZSC Lions Zurych - GKS Tychy**
- 4.09, g. 17 **GKS Tychy - HC Frolunda Goteborg**
- 6.09, g. 18 **GKS Tychy - Lulea Hockey**
- 8.10, g. 20.20 **KAC Kladno - GKS Tychy**
- 15.10, g. 18 **GKS Tychy - Lukko Rauma**

Hokeiści GKS Tychy zdobyli mistrzostwo i zagrają w CHL

REKLAMA

0011382100

SIATKARSKIE POTĘGI W SOSNOWCU!

ARGENTYNA -VS- BRAZYLIA

02.09.2025 (WTOREK) | GODZ. 18:00

ARENA SOSNOWIEC

BILETY NA:

eventim

Sosnowiec łączy

ZAGŁĘBIOWSKI PARK SPORTOWY

ArcelorMittal Park

Z TEKI GWIDONA MIKLASZEWSKIEGO NA DOBRY HUMOR

Teraz wiem, co to znaczy "ostatni poranek skazańca"...

Tato, czy tobie kiedyś w życiu była potrzebna data bitwy pod Grunwaldem?

Pssst! On nie wie, że ja go wiozę do szkoły!

Wiesz, tato, przed naszą szkołą kładą asfalt!

Już dość się zajmowałem wychowywaniem ciebie - niech się teraz nauczyciele z tobą męczą!

Dobrze, pójdę do szkoły, ale żadnych cudów się po mnie nie spodziewajcie!

Pewnie żałujesz, że nie chodzisz do szkoły, co?

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)

Dzisiaj poczujesz przypływ odwagi. Horoskop dzienny radzi zrobić krok w stronę marzeń. Los odpowie Ci niespodziewanym wsparciem.

Ryby (19.02 - 20.03)

Twoja cierpliwość przyniesie owoce. Horoskop na dziś to wyraźna wskazówka, by nie forsować niczego na siłę.

Baran (21.03 - 19.04)

Dobra komunikacja z ludźmi będzie Twoją supermocą. Horoskop dzienny na piątek radzi otworzyć się na rozmowy.

Byk (20.04 - 20.05)

Skup się na domu i emocjach. Horoskop dzienny zapowiada, że ciepło, które ofiarujesz innym, powróci do Ciebie ze zdwojoną siłą.

Bliźnięta (21.05 - 21.06)

Nie bój się błyszczeć. Horoskop na dziś mówi, że nadchodzi czas, by pokazać światu swoją wyjątkowość.

Rak (22.06 - 22.07)

Szczegóły mają znaczenie. Horoskop dzienny na piątek radzi skupić się na tym, co praktyczne, a porządek przyniesie Ci ukojenie.

Lew (23.07 - 22.08)

Szukaj piękna w prostych rzeczach, a poczujesz lekkość. Horoskop dzienny to wskazówka, by nie kombinować...

Panna (23.08 - 22.09)

Intuicja poprowadzi Cię ku prawdzie. Horoskop na dziś radzi zaufać przeczuciom - odkryjesz coś, co dotąd skrywało się w cieniu.

Waga (23.09 - 22.10)

Optymizm Cię dziś uskrzydli. Nie bój się ryzyka, bo horoskop dzienny na piątek mówi, że dzięki odwadze otworzysz nowe drzwi.

Skorpion (23.10 - 21.11)

Twoja konsekwencja dziś zapracuje. Horoskop dzienny wróży, że małe kroki, które wykonujesz, zbliżają cię do dużych i trwałych celów.

Strzelec (22.11 - 21.12)

Nowe idee same do Ciebie przyjdą. Otwórz się na zmianę. Horoskop na dziś mówi, że przyszłość zaskoczy cię jasnym i świeżym blaskiem.

Koziorożec (22.12 - 19.01)

Emocje staną się Twoją siłą. Pozwól im płynąć. Horoskop dzienny na piątek mówi, że odnajdziesz dzięki temu zrozumienie samego siebie.

AUTOREKLAMA

WOJEWÓDZKA GALA STRAŻAK ROKU 2025

JUŻ **31 SIERPNIA**, g. 17:30 PODCZAS
ŚLĄSKIEGO ŚWIĘTA PŁONÓW

ORGANIZATOR

DZIENNIK ZACHODNI

PARTNER

PARTNER OGÓLNOPOLSKI

